

Diari Oficial del Consell General

Any 2021 – VIII Legislatura – Núm. 23/2021

Sessió ordinària celebrada el dia 11 de novembre del 2021

El dia 11 de novembre del 2021, dijous, es reuneix a la Casa de la Vall, (nou hemicicle), el M. I. Consell General, en sessió ordinària convocada d'acord amb allò que estableix el Reglament de l'Assemblea i amb l'ordre del dia que figura en el Butlletí del Consell General núm. 127/2021, que és el següent:

- 1.** Examen i votació de la Petició de prorrogar la facultat del Govern d'establir les restriccions i mesures previstes en els articles 4 de la Llei 30/2018, del 6 de desembre, qualificada de seguretat pública, i 59 de la Llei general de sanitat, del 20 de març de 1989, amb la finalitat de protegir la salut pública, segons acord del 13 d'octubre del 2021.
- 2.** Examen i votació de la presa en consideració de la Proposició de Llei de protocol i cerimonial.
- 3.** Examen i votació de la Proposta d'aprovació de la ratificació del Conveni entre el Principat d'Andorra i Hongria per eliminar la doble imposició en matèria d'impostos sobre la renda i prevenir l'evasió i l'elusió fiscal.
- 4.** Examen i votació del Projecte de Llei de mesures de protecció i de flexibilització del mercat d'arrendament d'habitatge, de les condicions essencials dels habitatges de preu assequible i de millora del poder adquisitiu.

Un cop oberta la sessió, sota la presidència de les M. I. Sres. Roser Suñé Pascuet i Meritxell Palmitjavila Naudí, Síndica General i Subsíndica General, respectivament, s'ha procedit a comprovar la presència dels membres, que ha quedat registrada d'acord amb la relació següent:

M. I. Sr. Oliver Alís Salguero

M. I. Sra. Mònica Bonell Tuset

M. I. Sr. Joan Carles Camp Areny

M. I. Sra. Alexandra Codina Tort
M. I. Sra. Bernadeta Coma González
M. I. Sr. Ferran Costa Marimon
M. I. Sr. Carles Enseñat Reig
M. I. Sr. Raul Ferré Bonet
M. I. Sra. Sílvia Ferré Ghiringhelli
M. I. Sr. Jordi Font Mariné
M. I. Sr. Pere López Agràs
M. I. Sra. Eva López Herrero
M. I. Sr. Marc Magallon Font
M. I. Sra. Maria Martisella González
M. I. Sr. Joaquim Miró Castillo
M. I. Sra. Ester Molné Soldevila
M. I. Sr. David Montané Amador
M. I. Sra. Carine Montaner Raynaud
M. I. Sr. Carles Naudi d'Areny-Plandolit Balsells
M. I. Sr. Roger Padreny Carmona
M. I. Sra. Meritxell Palmitjavila Naudí
M. I. Sr. Josep Pintat Forné
M. I. Sr. Joan Carles Ramos Reboredo
M. I. Sra. Núria Rossell Jordana
M. I. Sra. Judith Salazar Álvarez
M. I. Sr. Carles Sánchez Rodríguez
M. I. Sra. Roser Suñé Pascuet
M. I. Sra. Susanna Vela Palomares

També hi són presents els M. I. Srs. Èric Jover Comas, ministre de Finances i Portaveu; Maria Ubach Font, ministra d'Afers Exteriors; Josep Maria Rossell Pons, ministre de Justícia i Interior; Jordi Torres Falcó, ministre de Turisme i Telecomunicacions; Víctor Filloy Franco, ministre de Territori i Habitatge; Judith Pallarés Cortés, ministra d'Afers Socials, Joventut i Igualtat; Joan Martínez Benazet, ministre de Salut; Sílvia Riva González, ministra de Cultura i Esports i Trini Marín González, ministra d'Administracions Públiques i Participació Ciutadana.

Assisteix també a la sessió el Sr. Josep Hinojosa Besolí, secretari general del Consell General.

(La M. I. Sra. Susanna Vela Palomares, secretària de la Sindicatura, llegeix l'ordre del dia)

(Són les 16.02h)

La Sra. síndica general:

Punt número1:

1. Examen i votació de la Petició de prorrogar la facultat del Govern d'establir les restriccions i mesures previstes en els articles 4 de la Llei 30/2018, del 6 de desembre, qualificada de seguretat pública, i 59 de la Llei general de sanitat, del 20 de març de 1989, amb la finalitat de protegir la salut pública, segons acord del 13 d'octubre del 2021.

La petició d'autorització fou publicada en el Butlletí número 117/2021, del 20 d'octubre.

Intervé pel Govern per exposar les raons que justifiquen la sol·licitud de pròrroga, el senyor Josep Maria Rossell.

El Sr. Josep Maria Rossell:

Gràcies senyora síndica.

Avui se sotmet una vegada més a votació d'aquesta Cambra la pròrroga de la facultat del Govern per establir les restriccions i mesures previstes en els articles 4 de la Llei 30/2018, del 6 de desembre, qualificada de seguretat pública, i 59 de la Llei general de sanitat, del 20 de març de 1989, amb la finalitat de protegir la salut pública per un període de dos mesos.

El passat 9 de setembre del 2021, el Consell General va prorrogar la facultat del Govern d'establir les restriccions i mesures previstes en els articles 4 de la Llei 30/2018, del 6 de desembre, qualificada de seguretat pública, i 59 de la Llei general de sanitat, del 20 de març de 1989, amb la finalitat de protegir la salut pública per un període de dos mesos que s'exhaureix properament. Les mesures adoptades fins a la data, amb el suport majoritari de les conselleres i els consellers d'aquesta Cambra, han permès donar una resposta eficaç durant les diferents fases de la pandèmia. Actualment la situació epidemiològica mostra un cert repunt amb especial incidència en la població jove i en la població no vacunada.

Com sigui que s'inicia un període clau en l'economia del nostre país, com és la temporada d'hivern, des del Govern entenem que cal ser prudents i mantenir algunes mesures de protecció i prevenció del control de la pandèmia mitjançant la facultat que aquesta Cambra sempre ha recolzat, de forma molt encertada, per poder prendre en cada moment, durant els dos mesos propers, les decisions escaients en benefici general i en funció de com va evolucionant la pandèmia.

En aquest punt, passo a donar les principals dades epidemiològiques, que en aquest cas seran les d'ahir perquè, per una qüestió logística, no he pogut aconseguir les dades actualitzades en aquests moments. Per tant, en data d'ahir hi havia casos totals: 15.769; increment respecte al dia anterior: 25; casos actius: 207; altes: 15.432; defuncions: 130; hospitalitzacions: 2, de les quals una a planta i una a l'UCI.

Així doncs, d'acord amb l'exposat, senyores i senyors consellers generals, sol·licito el seu vot favorable a la pròrroga de la facultat del Govern per establir les restriccions i mesures previstes en els articles 4 de la Llei 30/2018, del 6 de desembre, qualificada de seguretat pública, i 59 de la Llei general de sanitat, del 20 de març de 1989, amb la finalitat de protegir la salut pública per un nou període de dos mesos.

Gràcies senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor ministre.

A continuació iniciem el torn d'intervencions.

Senyora Carine Montaner Raynaud, consellera general no adscrita.

La Sra. Carine Montaner:

Gràcies senyora síndica.

Anuncio d'entrada que votaré no a la pròrroga d'aquest Projecte de Llei que va en contra de la llibertat.

Senyors de Govern, el que esteu fent amb la implantació del passi sanitari és discriminar i castigar una part de la població andorrana que no es vol vacunar amb vacunes experimentals, tot i sabent que un vacunat contagiats té la mateixa càrrega viral que un no vacunat contagiats. Alguns de vosaltres, senyors de Govern -no parlo de tots-, es pensen que estan per sobre de les lleis i per sobre de la nostra Constitució. Us permeteu inclús riure quan es parla de responsabilitat, de la mortalitat del Cedre per la mala gestió. Ara teniu el cas a la Batllia.

Tenim un set d'orquestra: el senyor ministre de salut, que va agafar un assessor de fora, tot i sabent els conflictes d'interessos d'aquest senyor, per un import global de 2,8 milions d'euros -butlletí 111 del Consell General-, un senyor que titlla els que tenen un pensament divergent de negacionistes, un senyor que falta a la veritat. I ningú es pregunta si l'assessor que ens aconsella per l'estratègia de vacunació, té legitimitat i té neutralitat, cobrant evidentment aquests imports, ningú. Ja se sap que el gran dilú dels nostres sistemes de salut és la corrupció sistèmica exercida pel Big Pharma. El Big Pharma que sap recompensar els servidors polítics, gràcies a les portes giratòries. Ja no comptem els escàndols des de l'inici de la pandèmia, el Lancet Gate, el Remdesivir, jackpot del laboratori Gilead del medicament, inútil i car. El president de Pfizer, que va vendre les seves accions

el mateix dia de l'anunci de l'eficàcia al 90% de la vacuna, es va fer milionari en un dia. L'afer Pfizer Gate també, de manipulació de les dades sobre els assajos clínics de Pfizer.

La llista és llarga. Us vaig passar, senyors de la Cambra, un estudi de farmacovigilància de la vacunació dels menors, fa mesos, i ningú diu res, un informe preocupant. Teniu també una carta, firmada per 700 pares preocupats pels joves, i ningú diu res. Jo vaig contestar amb dotze pàgines a aquests pares preocupats.

I ara acabo, senyora síndica.

Aquestes són les paraules de la persona que soc, titllada de terratrèmol, negacionista, irresponsable, populista, per una part de la premsa teledirigida, alimentada per comentaris amagats darrera de l'anonimat, de persones molt afins al poder i que cobren dels nostres impostos.

I per acabar, senyora síndica, citaré una frase de Malcom X: "Vigileu els mitjans de comunicació, us poden fer detestar als oprimits i agradar als seus opressors".

Gràcies senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies senyora consellera.

Pel Grup Parlamentari Ciutadans Compromesos, senyor Raül Ferré.

El Sr. Raul Ferré:

Gràcies senyor nunci. Moltes gràcies senyora síndica.

Si hem de qualificar l'actuació del Govern des de l'inici de la pandèmia, és prudència i responsabilitat. Des d'un inici s'han adoptat totes les mesures des d'una òptica de proporcionalitat i racionalitat. El Govern sempre ha estat prudent a l'hora d'aplicar restriccions o limitacions. Malauradament, el virus segueix entre nosaltres, i per això no podem relaxar-nos. Cal continuar vetllant per la salut i seguretat de tots els nostres habitants i visitants. No ens podem permetre fer marxa enrere en la nova normalitat que hem assolit. El repunt de casos que hi ha hagut aquest darrer mes demostra que hem de continuar vigilants. Hem d'agrair els esforços que fins ara ha fet la nostra població, i tots entendran que cal continuar fent-los.

El full de ruta del Govern en matèria de lluita i prevenció contra la Covid ha demostrat la seva eficàcia. La petició de prorrogar la facultat del Govern d'establir les restriccions i mesures previstes en els articles 4 de la Llei qualificada de seguretat pública i 59 de la Llei general de sanitat, amb la finalitat de protegir la salut pública és racional, proporcional i prudent.

Per això, en nom del grups parlamentaris de la majoria, Demòcrata, Liberal i Ciutadans Compromesos, votarem la petició de pròrroga sol·licitada pel Govern.

Moltes gràcies senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies senyor Ferré.

Pel Grup Parlamentari Terceravia més Unió Laurediana més Independents, senyor Josep Pintat.

El Sr. Josep Pintat Forné:

Sí, gràcies senyora síndica.

El nostre vot serà favorable de prendre en consideració la pròrroga demanada per Govern per ampliar aquestes mesures per protegir la salut pública.

Moltes gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor Pintat.

Pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata, senyora Judith Salazar.

La Sra. Judith Salazar:

Gràcies senyora síndica.

Bé, novament, tot el suport a les mesures sanitàries per tal de contenir la pandèmia, per assegurar la salut pública. Només comunicar un punt: demanar al Govern un esforç d'harmonització i de coherència en els requeriments que s'exigeixen a l'hora d'organitzar esdeveniments públics, perquè la ciutadania comença a tenir una mica la sensació que hi ha requeriments, demandes diferents en funció de l'esdeveniment que s'està organitzant. I només a to i absolutament com a crítica constructiva, demanar un esforç en aquesta harmonització, per tal que la ciutadania percebi una coherència en totes aquestes mesures.

Gràcies senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies senyora Salazar.

El Govern desitja intervenir?

El Sr. Josep Maria Rossell:

Sí, gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Senyor Rossell

El Sr. Josep Maria Rossell:

Bé, en primer lloc, agrair les conselleres i els consellers que han donat suport doncs a la pròrroga de dos mesos. Això demostra una vegada més, com sempre he dit en aquest faristol i en aquesta Cambra, un sentit de responsabilitat envers la ciutadania tenint en compte doncs la situació epidemiològica derivada una mica doncs de la pandèmia, no?. Per tant, els hi vull agrair una vegada més a tots als consellers que han votat a favor d'aquesta pròrroga.

Pel que fa a la senyora Montaner, si em permet senyora Montaner, i li diré d'una manera col·loquial, és a dir, “de bon rotllo”, com es diu, doncs permeti'm que li faci uns suggeriments. El primer suggeriment que li voldria fer és que vostè, sempre que puja aquí al faristol, durant les quatre o cinc vegades que hem demanat la pròrroga d'aquesta Llei, vostè sempre ens ha dit que li generava dubtes, aquesta Llei. Que tenia dubtes de tipus constitucional. Que malgrat la sentència doncs del Tribunal Constitucional, segons el seu punt de vista no li donava la seva satisfacció, que això li generava dubtes, i que, per tant, aquests dubtes que li generava doncs això li feia que havia de votar en contra, cada vegada, d'aquesta pròrroga.

Bé, si em permet, jo el que li demanaria és que es documentés una mica en relació a aquesta qüestió, compte tingut que els tribunals dels nostres països veïns s'han anat pronunciant en relació amb aquestes qüestions. Darrerament, doncs, països del nostre entorn s'han manifestat que els decrets que s'havien aprovat d'alarma, doncs no s'ajustaven a realitat o que havien anat inclús més lluny del que era l'estat d'alarma en si. Hi ha d'altres països que ho han regulat, com és el nostre cas. Nosaltres hem considerat sempre que la regulació que s'havia de fer havia d'anar ajustada, i havia de ser proporcionada i havia de ser necessària. I tot això per protegir la salut pública. Per tant, jo em permeto, de dir-li, no sé si ha tingut ocasió de llegir els dos articles que jo vaig publicar a la premsa durant aquest estiu. Potser en aquell moment vostè no va tenir l'ocasió, però en qualsevol cas jo els hi puc fer arribar. Espero que una vegada vostè hagi llegit aquests articles, doncs aquests dubtes se li hagin esvaït.

En el cas que això no fos així, com vostè sap, la sentència del Tribunal Constitucional explica, i li llegeixo literalment, que “*que per la via del recurs d'empara, si alguna persona entén que en cas concret els seus drets fonamentals han estat vulnerats, en aplicació dels preceptes de la Llei, ara impugnada, pot acudir al recurs d'empara*”. Jo li suggereixo, jo crec que potser no cal, potser amb aquest exercici intel·lectual de poder veure què és el que diuen els tribunals i què és el que han dit els nostres països veïns i que s'han manifestat en aquesta qüestió, potser, amb això, els seus dubtes s'esvairan. Però en el supòsit que això no fos així, una de les solucions que té vostè és d'infringir la llei, optar pels recursos ordinaris dins de la via de jurisdicció ordinària. Per tant, si li donen raó, fonamentant per quina raó aquesta Llei és anticonstitucional, i aleshores, en el cas que els tribunals no li donin raó, anar fins al Tribunal Constitucional i allà defensar la seva tesi. Però el que no podem acceptar de cap de les maneres és que cada vegada vostè vingui aquí, ens digui que té

dubtes, i vostè no faci res per esvair aquests dubtes. Per tant, ja li he dit a l'inici, "de bon rotllo", jo crec que podria emprar aquesta situació, i potser la propera vegada que vostè vingui aquí i ens digui això, potser els seus dubtes s'hauran esvaït.

Moltes gràcies senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies senyor ministre.

Senyora Montaner, té la paraula.

La Sra. Carine Montaner:

Gràcies senyora síndica.

Senyor ministre, ha escoltat el meu discurs d'avui? Que parlo del passí sanitari, parlo de llibertat, parlo de filosofia de manera general i de fets concrets que van passar durant tot aquest episodi de pandèmia. Jo l'encoratjo, senyor ministre, de veritat, perquè sé que vostè vol treballar, vol treballar en el sentit de la separació de poders. És essencial pel nostre país treballar en aquest sentit. Hi ha molta feina, tenim un edifici molt maco i ara hem d'endreçar la casa.

Gràcies senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies senyora consellera.

Vistes les intervencions i en aplicació dels articles 74 i 136 bis del Reglament, procedirem a la votació a mà alçada.

Vots a favor?

Vots en contra?

Abstencions?

Senyora secretària, ens dona fe del resultat, si us plau?

La Sra. Susanna Vela:

Sí. 27 a favor, 1 en contra i cap abstenció.

La Sra. síndica general:

Gràcies.

A la vista del resultat, declaro aprovada la Petició d'autorització per prorrogar la facultat del Govern d'establir les restriccions i mesures previstes en els articles 4 de la Llei 30/2018, del

6 de desembre, qualificada de seguretat pública, i 59 de la Llei general de sanitat, del 20 de març de 1989, segons acord del 13 d'octubre del 2021.

Punt número 2.

2. Examen i votació de la presa en consideració de la Proposició de Llei de protocol i cerimonial.

La Proposició de Llei fou publicada en el Butlletí número 109/2021, del 6 d'octubre.

El criteri del Govern ha estat publicat en el Butlletí número 122/2021, del 28 d'octubre.

Intervé pel Govern per llegir el criteri, la senyora Maria Ubach.

Recordin d'utilitzar la mascareta en els desplaçaments, només en els desplaçaments.

La Sra. Maria Ubach:

Gràcies senyora síndica.

El Govern ha examinat la Proposició de Llei de protocol i cerimonial presentada pels senyors Carles Enseñat, president del Grup Parlamentari Demòcrata, Ferran Costa, president del Grup Parlamentari Liberal, i Carles Naudi d'Areny-Plandolit, president del Grup Parlamentari Ciutadans Compromesos, d'acord amb el que disposa l'article 103.2 del Reglament del Consell General, i manifesta el seu criteri sobre la Proposició de Llei esmentada basant-se en les següents consideracions:

La iniciativa legislativa proposada, segons consta en l'exposició de motius, té com a finalitat disposar d'una Llei de protocol que reguli l'ordre de precedències. Durant aquest any 2021 s'ha fet palesa la importància de tenir una Llei de protocol i cerimonial amb l'organització de la Cimera Iberoamericana de caps d'Estat i de Govern i en altres esdeveniments com les visites oficials i d'Estat.

A criteri del Govern, la Proposició de Llei de protocol i cerimonial neix amb l'objectiu de donar resposta a l'interès nacional, i esdevé una oportunitat per equiparar-nos amb els altres països amb un ordre de precedències que tinguin en compte els usos i costums d'Andorra, a més del protocol diplomàtic. L'executiu entén que la Proposició que se sotmet al seu criteri compleix amb l'objectiu inicialment previst, ja que permet establir el marc jurídic adequat per a tots els organismes amb un ordre de precedències que respecta la tradició institucional d'Andorra, alhora que proporciona un marc regulador que assegura el bon desenvolupament dels actes oficials.

Tanmateix, el parer del Govern és que s'ha d'actualitzar algun concepte i definició de la Proposició de Llei per evitar disfuncions en la preparació dels actes oficials organitzats per les institucions públiques.

D'altra banda, cal posar en relleu que la Proposició de Llei de protocol i cerimonial preveu, en el capítol vuitè, la creació de la condecoració de la Creu dels Set Braços. A criteri del

Govern, aquesta nova figura ha de permetre retre homenatge a les persones, institucions o entitats que hagin tingut un recorregut lloable en el si de la societat andorrana.

Al llarg de la nostra història, no hem sabut reconèixer la trajectòria de certs actors indispensables per entendre la nostra cultura i història. En aquest sentit, la condecoració de la Creu dels Set Braços ens ha de dotar d'un agraïment merament honorífic per a tots els que han ajudat a promocionar el nostre país en matèries tan rellevants com la cultura, l'economia, la història i la divulgació científica, entre altres.

Finalment, el Govern valora positivament que es regulin els tractaments de les autoritats, per equiparar els diversos càrrecs institucionals que representen els organismes andorrans. Això ens ha de permetre harmonitzar rangs institucionals de nivell equivalent del conjunt de poders de l'Estat.

En conclusió, la Proposició de Llei que se sotmet a criteri del Govern respon a la necessitat d'aprovar un ordre de precedències basats en els usos i costums, que ens doti d'un marc comú a totes les institucions per garantir la bona organització i funcionament dels actes oficials. A més, aquesta Proposició de Llei crea una nova condecoració que ha de permetre agrair i honorar les persones, institucions o entitats que destaquin per la seva trajectòria de promoció del Principat, dins i fora de les nostres fronteres. Per aquest motiu, el criteri de l'executiu en relació a la Proposició de Llei de protocol i cerimonial, registrada el 7 d'octubre, és favorable.

Gràcies senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies senyora Ubach.

Intervé ara per presentar la Proposició de Llei en representació dels grups parlamentaris Demòcrata, Liberal i Ciutadans Compromesos, la senyora Mònica Bonell.

La Sra. Mònica Bonell:

Gràcies senyora síndica.

Aquest "gràcies, senyora síndica" que tots els presents en aquesta cambra diem gaire bé de manera inconscient a l'inici i final de les nostres intervencions, és fruit del costum i usos parlamentaris, de les tradicions i del respecte que representa el càrrec de Síndica, Síndic General d'Andorra. La Proposició de Llei de protocol i cerimonial que avui votarem si prendre o no en consideració, té com a principal objectiu, precisament, el que acabo de citar: preservar el respecte pels usos i costums, pels càrrecs i institucions, per les persones que han contribuït o contribueixen a millorar Andorra. En definitiva, aquesta Llei posa en valor part de la història del nostre país, que ens ha portat a ser com som.

Segons la definició acadèmica, el protocol és el conjunt de normes i disposicions que faciliten les relacions socials, professionals i diplomàtiques. Aquest es segueix o es regeix

en la celebració d'actes oficials o en qualsevol acte o cerimònia, sigui quina sigui la seva tipologia.

El protocol neix d'una necessitat social, i permet normalitzar les relacions entre totes les persones, així com entre totes les institucions i els governs. Preserva el civisme en el tracte personal en els seus diversos àmbits socials i també preserva la cortesia, l'educació, el respecte cap a les persones, sigui quina sigui la seva condició, tant social com personal. Per tot plegat, coincidiran amb mi que les normes de protocol i cerimonial són més vigents que mai, són més necessàries que mai. I més a Andorra, que la darrera dècada s'ha obert definitivament al món pel que fa a la celebració de grans esdeveniments, amb la presència habitual d'institucions i personalitats internacionals: la Cimera Iberoamericana, sense anar més lluny, n'és el millor exemple. Però també la visita de caps d'Estat, l'entrega de premis internacionals, o la celebració de competicions esportives mundials.

Diuen els experts que es comença a parlar de protocol tan bon punt les persones van tenir la necessitat de conèixer i relacionar-se entre elles. De fet, existeixen molts llibres i estudis històrics sobre protocol i cerimonial al llarg de la història, que ens mostren les normes, costums i tradicions que establien com s'havien de desenvolupar els actes importants en les diferents èpoques. Amb el pas dels segles, cada país ha desenvolupat les seves pròpies normes protocol·làries. Andorra també té les seves, i també té una història que les ha explicat. L'any 1748, data de la publicació del *Manual Digest*, ja se'n feia menció. Antoni Fiter i Rossell dedica tot el llibre quatre del *Manual Digest* al protocol i al cerimonial, concretament cito alguns capítols, fa referència als protocols en els cerimonials de les funcions regulars en què intervé "*lo Comú de les Valls*", el cerimonial respectiu "*als prínceps i especialment al senyor Bisbe*" o el cerimonial en la "*recepció i prestació del jurament dels Veguers i del Jutge*". De fet, aquest capítol quart es va consultar i va ajudar a resoldre dubtes l'any 1978, quan es van trobar per primera vegada a Andorra els dos coprínceps, Joan Martí Alanís i Giscard d'Estaing. A la vegada però, en aquest capítol del *Manual Digest*, Fiter i Rossell ja fa algunes referències sobre el fet que certs temes de protocol i cerimonial no estan suficientment regulats, aspecte que causava certes confusions en actes oficials i institucionals. Cito textualment: "*No se trobe escrita cosa alguna del cerimonial se practica en semblants actes, lo que quan esdevé en alguns d'ells, causa alguna confusió en los del Consell. No saben de fixo que és lo que deu fer-se o lo que s'ha acostumat a fer, a causa de ser vàries les opcions entre los mateixos del Consell*". Per tant, permeti'm que m'atreveixi a dir que ja el *Manual Digest* proposava definir en un text legal un ordre a totes les normes protocol·làries establertes al llarg de la història d'Andorra.

Per entendre el recorregut que ha tingut aquesta Llei, fins arribar a aquesta Cambra, ens hem de remuntar a la legislatura 2009-2010, en la Sindicatura de Josep Dallerès i Esteve López. Llavors, es van fer els treballs preliminars, que van continuar les següents legislatures, ja sota el paraigua del síndic Vicenç Mateu. El text s'ha acabat de completar en la legislatura actual.

Per sobre de tot, vull tornar-ho a ressaltar: aquesta Llei preserva els usos i costums del nostre país, a la vegada respecta els reglaments i lleis de funcionament de les diferents institucions andorranes, així com la nostra Constitució. És per aquest motiu que segons la

institució que organitza cada acte, la Llei estableix unes precedències diferents en l'ordre protocol·lari.

També m'agradaria destacar de la Llei la distinció de la Creu dels Set Braços. Malauradament, com diu el criteri de Govern, som un país que massa sovint no dona el reconeixement que es mereix a les persones que han contribuït a fer-lo créixer. I era necessari trobar una solució. La Creu dels Set Braços serà una distinció que reconeixerà les persones en vida o a títol pòstum, institucions o entitats que s'hagin distingit de manera extraordinària per la seva dedicació i constància, contribuint al benefici del Principat. Però encara farem un pas més: des d'aquí ja avanço que la majoria entrarem una esmena per introduir a la Llei, l'Ordre de Carlemany. Aquesta distinció es va aprovar per Govern a finals de l'any 2007, però al llarg d'aquests anys només s'ha atorgat un cop. Des de la majoria considerem que introduint la distinció en aquesta Llei, li donarem més rellevància. L'Ordre de Carlemany té com a objecte reconèixer els mèrits de les persones, en vida o a títol pòstum, d'institucions o entitats nacionals o estrangeres que hagin realitzat serveis rellevants a l'Estat andorrà o a la societat en general.

No voldria acabar sense agrair en nom de la majoria el criteri positiu del Govern. Els garanteixo que les seves aportacions seran valorades per incorporar-les a la Llei, així com les que ens puguin fer arribar les altres institucions de l'Estat. Evidentment, també considerarem aquelles que ens facin arribar la resta de grups parlamentaris. Finalment, m'agradaria refermar que la finalitat de tot protocol és que durant els actes i activitats en què hi hagin unes normes de caràcter formal, aquestes es compleixin per afavorir una convivència positiva. Perquè la convivència, si no és positiva, no és convivència. Per tant, el protocol té la missió de de resoldre problemes, no de crear-los ni buscar-los. I precisament és això el que afavoreix i s'assoleix amb aquesta Llei: resoldre problemes, allunyar els existents i evitar que se'n creïn de nous.

Per tot l'esmentat, els grups de la coalició votarem a favor de la presa en consideració d'aquesta Llei.

Gràcies senyora síndica, un "gràcies senyora síndica" que avui expresso amb més sentiment que mai.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora consellera.

Senyora Carine Montaner Raynaud, consellera general no adscrita, és el seu torn.

La Sra. Carine Montaner: 00.34.28

Gràcies senyora síndica.

M'adreço a la majoria: penseu que no hi ha temes més importants que protocols i cerimònies? Tenim a sobre de la taula moltes preocupacions. Recordo a aquesta Cambra que hi ha gent que té per problemes per arribar a final de mes, empresaris que estan a l'agonia, llars que no es poden allotjar i que tenim una crisi financera imminent que serà

segurament sense precedents, tenint en compte els indicadors econòmics. Doncs permeteu-me dir que parlar d'aquests temes, de cerimònies, a veure qui convidem, etcètera, és com parlar d'una petita ferida a algú que té càncer. Doncs votaré en contra de la presa en consideració d'aquesta Proposició de Llei.

Gràcies senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies senyora consellera. Pel Grup Parlamentari Tercera Via més Unió Laurediana més Independents, senyor Oliver Alís té la paraula.

El Sr. Oliver Alís:

Gràcies senyor nunci. Gràcies senyora síndica.

Avui se sotmet en aquest ple la presa en consideració de la Proposició de Llei de protocol i cerimonial. En els temps en què vivim, en què una foto ven més que una bona idea o un bon raonament, no sorprèn que pels grups de la majoria aquesta Llei sembli una prioritat. Certament, companys consellers, pot semblar que aquesta sigui una màxima simplista. Però tal com hem dit per activa i per passiva, amb la sobrecàrrega legislativa que vivim al Consell General, on s'estan treballant una vintena de textos legislatius, no ens sembla pas el moment més adequat per tirar-la endavant.

Ens sorprèn fortament que una Llei que es va treballar a iniciativa de Sindicatura, durant la cinquena legislatura constitucional, concretament l'any 2010 amb el senyor Josep Dallerès Codina com a Síndic General i el senyor Jaume Bartumeu Cassany com a cap de Govern i que va quedar en un calaix, trobi l'encaix, onze anys després, en una legislatura marcada per una pandèmia mundial que ha portat el nostre Estat i els Estats de tot el món a un endeutament sobredimensionat.

Ens preguntem: per què no s'ha fet fins ara? No ha funcionat prou bé? No solen funcionar molt bé els actes organitzats per les institucions públiques? No voldria que de les meves paraules s'interpretés que aquesta Llei no sigui important, inclús és necessària. Però permeti'm-me que no hi vegi la seva imperiosa necessitat en un marc d'una legislatura tan complexa com la que estem vivint. Almenys, aquesta Proposta de Llei no afectarà la vida dels nostres conciutadans ni la del teixit productiu i econòmic del país.

Menys pel que fa per l'augment, en menor o major mesura, de les despeses de l'Estat, tant en l'organització d'homenatges com pel que fa a la producció i lliurament de distincions i reconeixements de les que ara mateix n'hem tingut un nou coneixement, amb la futura creació de la Creu de l'Ordre de Carlemany. En qualsevol cas, i de la mateixa manera que hem fet sempre, i amb la voluntat de no entorpir l'evolució d'aquesta Proposició de Llei, el Grup Parlamentari Terceravia, Unió Laurediana i Independents votarà abstenció a la presa en consideració d'aquesta Proposició de Llei.

Gràcies senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor Alís.

Pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata, senyor Pere López.

El Sr. Pere López:

Gràcies senyora síndica.

El Grup Parlamentari Socialdemòcrata votarà que no a l'admissió a tràmit d'aquesta Proposició de Llei. I ho farem explicant alguns elements en relació a l'oportunitat i a la conveniència d'aquest text i a la seva tramitació. Som a finals de l'any 2021, després d'una llarga crisi provocada per la crisi de la Covid. Al nostre entendre, almenys les prioritats del nostre grup parlamentari, cal situar-les en aquest moment en altres punts i en altres situacions. Les prioritats del Grup Parlamentari Socialdemòcrata són, ara mateix, la reactivació econòmica, les pensions, l'habitatge, el salari, el transport públic, i a totes aquestes qüestions estem disposats a dedicar-hi tot el temps i tot l'esforç polític que sigui necessari.

Llegiem fa alguns dies en uns mitjans de comunicació, en un mitjà de comunicació en concret, que els grups parlamentaris de la majoria deien que no hi haurà temps per tirar endavant la reforma de les pensions. És el que deia un mitjà de comunicació, tampoc vostès s'han manifestat en aquest sentit de manera concreta, però sí que hi ha anat veient alguns retards en el calendari. Serà difícil explicar, o seria difícil explicar que no hi ha temps per les pensions i sí hi ha temps per al protocol. Pot semblar que a algú li preocupa o li pot preocupar estar més endavant o seure més a prop en un determinat acte, o que se li doni un determinat tractament o un altre. Nosaltres, una vegada més, aquesta, no és ara, en aquest moment, la qüestió que ens preocupi. Si, a més, es tractés d'una proposició de llei consensuada, i ben feta i que no donés debat polític, doncs ens podríem plantejar, si no ens ha de portar molta feina, tirar-ho endavant. El criteri de Govern, encara que de forma certament encriptada, manifesta discrepàncies tècniques que, a més, tothom més o menys coneix en relació a la manera en què la Proposició de Llei està redactada.

L'Administració de justícia ja va manifestar que no estava d'acord amb el tractament que es donaven als actes organitzats per la justícia. Per tant, si hem d'assistir ara a un espectacle de baralles i discrepàncies de qui va més endavant o més endarrere, nosaltres no hiensem dedicar ni un sol minut.

I finalment, una reflexió en relació a la condecoració de la Creu dels Set Braços. Una proposta que podríem veure positivament, però que hem de fer alguna reflexió en relació al seu comitè, ja que ens semblaria que seria més lògic un comitè més tècnic, més participatiu i menys polític que el que s'ha proposat. I perquè tothom ens entengui, el comitè està conformat pels coprínceps, per la persona que ocupa el càrrec de cap de Govern, per la persona que encapçala la Sindicatura General i per un ciutadà escollit durant quatre anys. Per tant, reitero els nostres arguments pel nostre vot negatiu per l'admissió d'aquesta Proposició de Llei.

Gràcies senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies senyor López.

El Govern desitja intervenir?

Intervencions dels grups?

Pel Grup Parlamentari Demòcrata, Liberal i Ciutadans Compromesos, senyora Mònica Bonell.

La Sra. Mònica Bonell:

Gràcies senyora síndica.

Començaré per l'última intervenció del senyor Pere López i aniré contestant als meus companys. Començo pel final, on em diu que el comitè tècnic de la Creu del Set Braços, de la distinció Creu dels Set Braços doncs hauria de ser menys polític i més tècnic. Bé, entenc que, tot i que vostès hi votaran en contra, doncs poden aportar suggeriments i aquests ja es valoraran en comissió.

Em sap greu que, doncs tant el grup del Partit Socialdemòcrata i de Tercera Via i la senyora Carine Montaner, doncs no ho estiguin d'acord. Però crec que em sap més greu que intentin frivoltzar amb que a la majoria ens preocupa més els temes de protocol que els temes que tenim a l'actualitat sobre la taula. Jo crec que els grups de la majoria i el Govern estem demostrant que estem aportant solucions als problemes que tenim en l'actualitat. I ningú ha dit que totes les lleis que tenim a tràmit quedin aparcades perquè aquesta Llei es pugui treballar. Jo crec, senyor Pere López, senyor Oliver Alís, que hi ha comissions, com la Comissió d'Exteriors, que no està treballant cap text legislatiu i que es podria proposar a la Junta de Presidents doncs que aquesta Llei es treballés a la Comissió d'Exteriors, per exemple. I això no suposaria cap càrrega afegida a les altres comissions.

Senyora Carine Montaner, és que no sé si l'he de contestar, perquè com que jo respecto molt aquesta institució i el reglament, però és molt greu que vostè digui que nosaltres amb aquesta Llei és com si estiguéssim furgant en la ferida de persones que pateixen un càncer.

Vostè, quan diu les coses, les pensa? Vostè és conscient que aquí tots tenim familiars que han patit aquesta malaltia? És que em sembla molt fora de lloc, les seves afirmacions. No els agrada la llei? No creuen que sigui el millor moment? Jo els hi respecto, però anar més enllà, ho trobo frívol, de veritat, sincerament.

Comentaven que, em sembla que ha sigut Terceravia, que parlava de perquè ara si aquesta Llei es va començar a treballar, doncs, a la legislatura 2009-2010 i com és que fins ara no s'havia entrat i doncs, i ara s'hi ha arribat. En aquella legislatura, ja es va arribar a un consens amb totes les institucions i es va arribar a un esborrany. Les legislatures anteriors han anat treballant el text. Mai és el moment. Doncs nosaltres, la majoria, hem cregut que ara, doncs, primer perquè aquesta Llei s'estava treballant amb la voluntat de poder-la tenir

a punt per la Cimera Iberoamericana. Va venir la pandèmia, no va poder ser. Però ja la teníem molt avançada, i hem cregut oportú entrar-la perquè sinó mai s'entrarà.

I finalment, com he dit en la meva exposició, el que estem intentant és posar sobre paper totes aquelles tradicions i aquells usos i costums. I no frivolitzin, no és una qüestió d'on seu un i on seu l'altre, anem més enllà. I pel que fa doncs a què ja hi ha una institució, com és la justícia, que ja ha manifestat que no hi està d'acord, a mi personalment no em consta, no sé si a algú de la majoria li consta, però en tot cas ara s'obre un termini on totes les institucions, i vostès també, encara que hi votin en contra o s'abstinguin, en què ens poden fer aportacions i els tècnics de Govern, que algú ha manifestat doncs que tampoc hi estaven d'acord amb el criteri de Govern, no sé quina lectura han fet del criteri de Govern, però bé, si n'han extret aquesta conclusió, doncs totes aquestes aportacions seran valorades en la comissió que treballi aquesta Llei.

Gràcies senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies senyora Bonell.

Senyora Montaner, és el seu torn.

La Sra. Carine Montaner:

Gràcies senyora síndica.

Senyora Bonell, jo vaig tenir familiars amb càncer. És un comparatiu, una comparació. Miri, dubto que vostè sàpiga què és no arribar a final de mes. Tenim temes molt importants a sobre de la taula, molt importants, dilatem el tema de les pensions en el temps, jo pensava que es faria ja en aquesta legislatura. No, deixem, deixem el tema ja per la legislatura següent, i els nostres jubilats no poden arribar a final de mes. Jo us ho dic amb tota l'estima del món: amb la crisi financera que hi haurà, i aquí sí que soc economista, amb els indicadors que hi han, amb els indicadors que hi han, us puc dir que aquí tindrem un problema greu, a més a més de tots els problemes que tenim.

Doncs jo crec que aquesta Cambra el que hauria de fer és centrar-se els esforços en coses més importants que temes de protocols i de cerimònies.

Gràcies senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies senyora Montaner.

Pel Grup Parlamentari Tercera Via més Unió Laurediana, alguna intervenció? Senyor Alís.

El Sr. Oliver Alís:

Gràcies senyora síndica.

Bé, senyora Bonell, ja els he dit que probablement sigui necessària aquesta Llei, però que pensem que no és el moment. Després, sobre el que és frivoltzar, escolti, tots els respectes, no es pot negar que aquesta Llei és la llei del màrqueting i de la foto. Estar establert, en un procés legislatiu també, l'ordre de precedència i la creació de distincions públiques, en els moments que vivim, ja els ho he dit abans, els hi repeteixo, no ho trobem encertat. Els nostres conciutadans, li asseguro senyora Bonell que no estan per això. En aquests moments no estan per això, accepten moltes coses, els nostres conciutadans, moltes, moltíssimes, potser massa, però no estan per això.

I després, i amb un to que voldria que semblés més amable que greu no, però amb tots els respectes, senyora Bonell, i reprenc el seu discurs, creia que Andorra s'havia obert definitivament al món als anys 90, quan va entrar a fer part dels països membres de l'ONU, i no durant els darrers 10 anys. Suposo que no ens vol dir que ha estat gràcies a Demòcrates per Andorra que s'ha obert Andorra definitivament al món, perquè això, justament, seria una gran manca de respecte per totes les dones i els homes d'Andorra que ens han representat i ens han precedit a les nostres institucions.

Gràcies senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor Alís.

Pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata, senyor Pere López, té la paraula.

El Sr. Pere López:

Sí, gràcies senyora síndica.

Molt breument perquè tampoc no voldria repetir els arguments que ja han estat exposat i que més o menys tota l'oposició recull amb més o menys la mateixa sintonia, però sí que sobre la consideració que ha fet la senyora Bonell de frivoltzar, dir-li que no ens ha semblat adequada. És un tema de prioritats, i cada u fixa les prioritats allà on les vol situar.

Jo li he dit, en nom del nostre grup parlamentari quines són les nostres i que pensem que en aquest moment correspon afrontar de manera decidida. Potser frívol podria ser, ho dic amb condicional, aquell que planteja aquesta qüestió justament quan hi ha els problemes d'habitatge que hi ha al nostre país, quan hi ha els problemes amb les pensions que hi ha al nostre país i quan, a la vegada, s'està anunciant i s'estan dilatant les promeses de solució sobre totes aquestes qüestions anys i més anys.

Ara toca la recuperació econòmica, ara toca donar una solució als nostres jubilats, ara toca treballar doncs pels empresaris del nostre país, per crear les condicions. I aquesta Llei, que pot ser una bona llei, posats a recuperar iniciatives que es van treballar en el govern del Partit Socialdemòcrata, quan la Sindicatura l'ocupava el Partit Socialdemòcrata, segurament n'hi havia de moltes altres molt millors que no pas aquesta.

Gràcies senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies senyor López.

Alguna intervenció de Govern?

Reiniciem els torns. Senyora Bonell, pel Grup Parlamentari Demòcrata, Liberal i Ciutadans Compromesos, té la paraula.

La Sra. Mònica Bonell:

Gràcies senyora síndica.

Senyor Pere López, nosaltres també estem pels problemes i les demandes dels ciutadans, i també estem per les lleis que tenim ara en comissions. I també estem per la reactivació econòmica, les pensions, el salari, no sé qui ha dit que les pensions quedaran per la propera legislatura, no sé qui ho ha dit. En tot cas, vostès els presidents han signat una proposta d'acord avui, per tant s'haurà de constituir aquesta comissió especial i continuar treballant. El que decideixi aquesta comissió especial serà el que passarà. Per tant serà aquí una...una decisió de tots els que estem en aquesta Cambra.

Si tant els hi preocupa el que tenim sobre la taula, presentin si us plau les esmenes de CTRASA i de contractació pública i podrem continuar treballant a la Comissió d'Economia i podrem anar avançant, perquè nosaltres ja ho tenim a punt. Els hi torno a dir, el fet que treballem una llei que no els agradi no parerà, no farà que les altres lleis quedin endarrerides. Això, en cap moment, nosaltres ho hem dit. I els hi torno a dir: proposem a la Junta de Presidents que aquesta llei es treballi a la Comissió d'Exteriors que no té cap llei sobre la taula.

Senyor Alís, és que vostè també em sorprèn! A veure, jo quan m'he referit a que Andorra s'ha obert al món aquests darrers deu anys, ho he dit en el sentit, i ho he especificat, en les qüestions d'esdeveniments esportius, i d'altres tipus d'esdeveniments, i amb la vinguda de caps d'Estat, jo m'he referit a això.

Evidentment que quan vam doncs votar la Constitució, Andorra ja va fer un pas cap a l'exterior. Ningú ho ha negat.

I a la senyora Carine Montaner, com que s'ha referit també al tema de les pensions, crec que ja ha quedat contestat amb el que li he dit al senyor Pere López. Ningú ha dit que nosaltres vulguem dilatar el tema de les pensions, i que no estiguem també centrant tots els esforços amb els temes importants que tenim sobre la taula. I em sembla que ho estem demostrant cada dia amb l'acció de Govern, i aquí al Consell General amb els temes que tenim en les diferents comissions.

Gràcies senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies senyora Bonell.

Alguna altra intervenció?

Acabades les intervencions i en aplicació de l'article 74 del Reglament, procedirem a la votació a mà alçada.

Vots a favor.

Vots en contra.

Abstencions.

Senyora secretària, ens comenta el resultat si us plau?

La Sra. Susanna Vela:

Sí. 17 vots a favor, 8 en contra i 3 abstencions.

La Sra. síndica general:

A la vista del resultat, es pren en consideració la Proposició de Llei, i segons disposa l'article 104 del Reglament del Consell General, s'obre un termini de quinze dies per a poder presentar esmenes que no poden ser de totalitat.

Punt número 3.

3. Examen i votació de la Proposta d'aprovació de la ratificació del Conveni entre el Principat d'Andorra i Hongria per eliminar la doble imposició en matèria d'impostos sobre la renda i prevenir l'evasió i l'elusió fiscal.

La Proposta d'aprovació fou publicada en el Butlletí número 114/2021, del 13 d'octubre i no s'hi ha formulat cap esmena.

Alguna intervenció per part del Govern?

Senyor Èric Jover, té la paraula.

El Sr. Èric Jover:

Gràcies senyora síndica.

Encara que els arguments els vam debatre doncs fa relativament pocs dies, el mateix mes passat, crec que és rellevant que tornem a passar un conveni de no doble imposició per aquesta Cambra, i em permetreu potser que sigui redundant en alguns dels elements, però crec que és suficientment rellevant perquè hi perdem doncs una petita estona.

Senyores i senyors consellers, avui sotmetem a aquesta Cambra la ratificació del Conveni entre el Principat d'Andorra i Hongria per eliminar la doble imposició en matèria d'impostos sobre la renda i prevenir l'evasió i l'elusió fiscal.

Serà el nostre desè conveni de no doble imposició després dels de França, Espanya, Luxemburg, Liechtenstein, Portugal, Emirats Àrabs Units, Malta, Xipre, i el recentment aprovat de San Marino fa tot just unes setmanes. Progressivament, anem bastint aquesta xarxa de convenis de no doble imposició que és un element essencial per atreure inversió estrangera, per donar també més potencialitats a les empreses que ja estan al nostre país i per ser doncs la clau de volta per a una diversificació de la nostra economia.

En aquest sentit, vull recordar, com ja ho vaig fer l'última vegada, que era necessari i imprescindible tenir doncs dos elements amb els que podíem doncs construir i bastir aquesta xarxa de convenis de no doble imposició. Primer, la consolidació que ja portem doncs uns quants anys bastint, del nostre marc fiscal, per què fos doncs un marc fiscal homologable amb totes aquelles figures doncs que corresponien i que fos entenedor per a la resta de països. Això ho hem anat construint des del 2012, amb l'entrada doncs en vigor de l'Impost sobre les activitats econòmiques, l'IRNR, i l'Impost sobre societats el 2015, l'Impost sobre la renda de les persones físiques i aquests elements han estat vitals per poder explicar doncs el nostre marc fiscal arreu i que fos homologable.

I el segon àmbit és el de la cooperació en el domini fiscal. I en aquest sentit, és evident que hem fet passos de gegant amb la cooperació, sota les seves diferents fórmules, seguint les recomanacions sobretot emprades per l'OCDE.

Avui, el conveni que proposem que aquesta Cambra ratifiqui, consta doncs de 28 articles. És un conveni major, vist que ens associa doncs amb un país de la Unió Europea, i és un conveni que pensem que serà doncs un pas més en la bona direcció per donar potencialitats, com he dit, a les nostres empreses i també afavorir encara més la inversió estrangera.

En aquest sentit, vull agrair el posicionament del Govern d'Hongria, que ha facilitat doncs que, amb un any de temps, doncs haguem assolit aquest procés que va iniciar-se el febrer del 2020, just abans que la pandèmia de la Covid-19 doncs es fes més forta, amb una reunió presencial a Budapest, i que va continuar doncs amb un segon torn, aquest cop ja malauradament telemàtic, a l'octubre del 2020, de negociació. I fa tot just pocs ben dies, la ministra d'Exteriors, aprofitant la visita del seu homòleg el passat 8 d'octubre, doncs va aprofitar per signar el Conveni de no doble imposició que avui proposem que aquesta Cambra ratifiqui.

Com vosaltres sabeu, i ho hem parlat doncs amb el senyor Pere López i compartim criteris, hem d'eixamplar aquesta llista de convenis de no doble imposició. I tenim una llista que hem d'anar nodrint. Hem començat a fer els deures molt més tard que no pas els altres països, i així doncs hem d'anar construint, al ritme que puguem, doncs aquesta llista. Dins les nostres prioritats, un dels elements, evidentment, és el països amb qui més naturalment podem tenir intercanvi, com podrien ser els nostres països veïns, però d'una manera més àmplia, els països que conformen la Unió Europea. En aquest sentit, voldria dir que el Conveni que avui passem per aquesta Cambra doncs és rellevant.

Gràcies senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies senyor Jover.

Iniciem el torn d'intervencions.

Senyora Carine Montaner, consellera general no adscrita, té la paraula.

La Sra. Carine Montaner:

Gràcies senyora síndica.

Només felicitar el ministre per tenir un conveni més. Són eines molt importants i evidentment per atreure doncs inversors estrangers. Doncs encoratjo el Govern a treballar en aquest sentit, estic convençuda que ho farà. I torno a reiterar les meves felicitacions.

Gràcies senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies senyora Montaner.

Pel Grup Parlamentari Terceravia més Unió Laurediana més Independents, senyor Josep Pintat.

El Sr. Josep Pintat Forné:

Gràcies senyora síndica.

El nostre vot serà favorable al Conveni que se sotmet avui a la cambra.

Moltes gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè.

Pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata, senyor Pere López?

El Sr. Pere López:

Sí, gràcies senyora síndica.

El nostre vot serà, evidentment, favorable, com en tots els convenis per evitar la doble imposició. Però sí que avui, a diferència del Conveni de San Marino, entenem que cal fer alguna reflexió addicional en relació amb el Conveni amb Hongria. Sense treure que la setmana que ve tindrem ocasió de parlar, amb motiu de la sessió de preguntes, més profundament sobre la qüestió de la visita del ministre d'Exteriors d'Hongria i altres reunions que el Govern ha mantingut recentment.

En primer lloc, per recordar el que una mica ens venia a dir el senyor Jover amb motiu de la seva intervenció, quines haurien de ser al nostre entendre les prioritats en matèria de convenis per evitar la doble imposició.

És evident que, per proximitat geogràfica i per potència econòmica, doncs aquestes prioritats haurien de ser principalment doncs països com Alemanya, països com el Regne Unit -particularment el Regne Unit, ara que està fent, renegociant totes les seves relacions internacionals després de la posada en marxa del Brexit-, Itàlia, també un país proper, tots aquests tres països membres del G7 i, per tant, tres de les set economies més importants al món.

Per tant, entenem que els esforços, que deuen ser difícils per part del Ministeri d'Exteriors, haurien de canalitzar-se cap a aquests països principalment. Sabem que és difícil tancar un conveni per evitar la doble imposició, sabem que a aquests països els hi pot mancar un interès real, donat la nostra mida econòmica- per tancar un conveni com aquest. Però cal demanar al nostre cos diplomàtic que prioritzi aquestes negociacions davant d'altres, sabent que qualsevol conveni és difícil de tancar. També se'ns han promès des de fa anys, diria, o molts anys, la ministra d'Exteriors ha comparegut varies vegades per dir que estaven pràcticament tancats els convenis de Bèlgica, de Països Baixos i algun altre que ara no recordo, que sense ser països de tanta potència econòmica, també són països evidentment molt potents, propers i que en els que té doncs un sentit econòmic la signatura d'un conveni per evitar la doble imposició. Perquè cal recordar que un conveni per evitar la doble imposició, sobretot el que persegueix és ampliar les relacions econòmiques entre dos països. Avui en dia, pràcticament és impossible fer negocis, establir-se, crear sucursals, intercanviar participacions, etcètera, etcètera, sense la existència d'un conveni per evitar la doble imposició.

Tot això per explicar que no ens sembla que Hongria sigui la prioritat, avui en dia, en relació amb aquesta finalitat econòmica. Hongria és un país doncs que a nivell econòmic és un país amb un PIB per càpita bastant inferior al nostre, és un país que està geogràficament bastant més lluny que aquests països que he citat anteriorment, i en el que potser es pot entendre que en aquest cas, per la banda hongaresa, un país que està molt en qüestió en el si de la Unió Europea, podria haver-hi un interès particular a firmar convenis i emprar la seva xarxa per una mica, per dir-ho d'alguna manera, blanquejar la seva política. No creiem que hagi de ser la prioritat Hongria. Tothom sap que Hongria i Polònia són dos països avui en dia àmpliament assenyalats, per varies qüestions afectant els drets humans. Hongria ha ocupat, aquests darrers mesos, la presidència de torn al Consell d'Europa, i el ministre hongarès, el ministre que va ser rebut aquí a Andorra, va fer un dels discursos, per gent que fa molts anys que està al Consell d'Europa, més durs, més homòfobs, més misògins, més xenòfobs que s'han escoltat en una casa com és la casa que defensa els drets humans, que és el Consell d'Europa.

Per tant, sabent que és molt difícil tancar convenis per evitar la doble imposició, sabent que tenim pocs recursos segurament al Ministeri d'Exteriors, sembla, almenys al nostre parer, més interessant canalitzar aquests recursos, focalitzar aquests recursos vers les negociacions amb el Regne Unit, Alemanya, Itàlia.

I sincerament, no veiem un gran interès econòmic en aquesta signatura, ni que això pugui reforçar la nostra economia amb Hongria, i sí que ens sembla que potser aquests països que estan lluitant intensament amb Hongria per a la defensa dels drets humans, entre altres països veïns i amics com Espanya i Portugal, amb governs progressistes als que no estan agradant gens les polítiques de persecució dels drets humans a Hongria, potser no és la decisió més encertada.

Gràcies senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor López.

Pel Grup Parlamentari Demòcrata, senyora Bernadeta Coma.

La Sra. Bernadeta Coma:

Gràcies senyora síndica.

Avui fem un altre pas ferm en el reconeixement del nostre sistema fiscal i la nostra homologació internacional. En els darrers anys, Andorra ha fet un esforç molt important per assolir aquest objectiu. I el segueix fent, seguint negociant acords bilaterals amb tots els països a fi de crear progressivament una xarxa el més àmplia possible -no pateixi senyor López-. Sense anar més lluny, el 14 d'octubre, aquesta Cambra va ratificar un conveni de les mateixes característiques amb San Marino. Els CDI són instruments fonamentals per a la diversificació de la nostra economia, l'atracció de capital estranger i l'expansió i internacionalització de les nostres empreses. Al mateix temps, és un aval a la reforma fiscal duta a terme en els darrers anys, que permet a Andorra afrontar amb garanties els reptes de futur. És a dir, els CDI són un element més de tots els que configuren la nostra política d'obertura econòmica i de diversificació, i que hem vist tan necessària especialment amb la pandèmia de la Covid-19.

Generalment els CDI possibiliten a les empreses andorranes prestar serveis a l'estranger sense haver d'estar sotmeses a retencions sobre les rendes obtingudes en aquests països. Al mateix temps, donen seguretat jurídica a les inversions estrangeres a Andorra, perquè tinguin la garantia que no rebran imposició per a les mateixes rendes al seu lloc de residència fiscal. Cal destacar que en la negociació dels convenis de doble imposició, Andorra utilitza el model de conveni fiscal de l'OCDE, totalment alineat amb els principis de les finances internacionals. Així, el conveni signat amb Hongria serà el desè que el nostre país ratifica. Andorra ja tenia un acord d'intercanvi d'informació fiscal amb Hongria, en vigor des del 2017. Però la signatura del CDI consolida les bases de les relacions comercials entre els dos països. Voldria destacar la importància d'aquest conveni i la importància de tots els convenis que progressivament el nostre país ha signat i signarà en un futur. Hongria forma part de la Unió Europea des del 2004. I per a nosaltres tots els països que en formen part són rellevants.

I tenim la ferma voluntat d'establir col·laboracions i vincles amb tots ells. Perquè totes les relacions són indispensables per Andorra, i totes sumen d'una manera o d'una altra. I ho

hem pogut veure durant la pandèmia de la Covid-19, que hem sigut un Estat vulnerable i que totes les relacions han estat positives per nosaltres. De fet, l'any passat vam celebrar 25 anys de relacions diplomàtiques amb Hongria. La ratificació d'aquest conveni mostra la importància de la cooperació bilateral i sens dubte enfortirà encara més les nostres relacions i lligams.

Abans d'acabar, des de la coalició encoratgem el Govern a continuar enfortint els vincles amb l'exterior, i a continuar negociant CDI amb altres països com Bèlgica, Països Baixos, Itàlia, Àustria o Alemanya, per donar alguns exemples, per seguir reforçant la nostra homologació i procés d'obertura. Però també per ajudar les nostres empreses i donar-los més opcions per al seu creixement i expansió.

Per tot l'exposat, la coalició donarem suport a la ratificació de dit Conveni.

Gràcies senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies senyora Coma.

El Govern desitja intervenir? Senyor Jover, té la paraula.

El Sr. Èric Jover:

Sí, gràcies senyora síndica.

Primer deixi'm expressar doncs el meu agraïment per la totalitat de la Cambra doncs que dona suport a aquest conveni de no doble imposició. Crec que és un pas més i us ho agraeixo perquè crec que és un bon senyal sempre doncs que la Cambra, en temes d'aquesta tipologia, associats a fiscalitat, doncs puguem avançar de manera consensuada.

Dit això, dit això senyor López, em sorprèn molt que vostè, doncs, barregi, sent coneixedor com és d'aquesta temàtica, doncs els posicionaments ideològics d'un govern amb una temàtica purament d'intercanvi econòmic. I començaré per tranquil·litzar-lo en un sentit: com he dit, per nosaltres doncs tenim, dins les nostres prioritats de l'equip transversal que som, des del Ministeri d'Exteriors, el Ministeri de Finances, negociar amb els països de la Unió Europea. Com vostè pot saber doncs Alemanya està en una de les nostres prioritats, Països Baixos doncs, jo pensava francament que li podria donar alguna bona notícia avui, perquè ho tenim molt molt a punt, malauradament no pot ser. Estem avançant moltíssim amb Itàlia, Txèquia, abans de final d'any comencem la primera ronda de negociacions, Xile abans d'acabar el mes de novembre doncs també iniciem. No pateixi, no hem fet decaure el CDI amb Alemanya a favor del CDI amb Hongria. Però Hongria és un país doncs de 10 milions d'habitants, un país de l'entorn de la Unió Europea que pensem que és significatiu i que pot ajudar doncs els nostres empresaris a fer millor la seva feina.

Jo crec que no hem de barrejar conceptes, i aquí quan nosaltres parlem de desenvolupar un conveni de no doble imposició, no estem parlant d'ideologies associades amb altres coses. Com suposo que no fan els 80 països que tenen un conveni de no doble imposició

signat amb Hongria. I estic convençut que aquests 80 països que tenen un conveni de no doble imposició per Hongria, els hi poden agradar més o menys els comentaris que es fan amb polítiques associades doncs amb la immigració, amb els drets humans, amb respectar diferents tipus de col·lectius, n'estic segur que no aquests 80 països no esta alienats amb les polítiques hongareses. També n'estic convençut que cap d'ells denunciarà el conveni de no doble imposició.

Nosaltres hem començat els deures associats a construir la xarxa de CDI més tard que els altres, perquè no teníem el marc fiscal homologable, perquè vam començar aquesta cursa molt més tard que no pas els altres. Vostè creu, i és el que proposa a la Cambra, que el que hagués estat millor és aturar aquesta negociació per part d'Andorra perquè en alguns dels elements, molt importants, com els que vostè ha dit, no ens hi sentíem completament còmodes? Jo crec, francament, que hem de ser un país seriós i hem de separar aquests elements, entenent que puc estar d'acord amb vostè amb molts conceptes però que, al mateix temps, haig de fer els passos necessaris perquè els nostres empresaris puguin desenvolupar-se i puguem tirar endavant l'activitat econòmica.

Gràcies senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies senyor Jové.

Els grups desitgen intervenir?

Senyor López, ja que ningú que el precedeix aixeca la mà, té la paraula pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata.

El Sr. Pere López:

Sí, gràcies senyora síndica.

Molt breument, només dues coses: sap senyor Jover que els convenis firmats per altres països segurament fa molts anys que estan signats i que els problemes a Hongria, greus problemes, estan començant aquests darrers anys. Per tant, no s'hi val fer aquesta consideració. I després hi ha una altra qüestió, és a dir, aquí hi ha dues qüestions: hi ha una qüestió de prioritats; la ministra d'Exteriors, quan ha comparegut sempre ens ha dit que és molt difícil tancar aquests convenis, que demanen moltes reunions, moltes negociacions. Doncs un es pot reunir amb qui vulgui, i evidentment a Hongria li ha vingut bastant bé aquesta negociació.

Nosaltres ho entenem d'aquesta manera, pensem que hi ha espais que són més prioritaris, hi ha elements que són més importants per poder-ho tancar.

I després, si és un tema econòmic, doncs potser s'ha d'anar amb compte amb determinades fotos. Fer recepcions en un moment tan complicat com aquest, doncs, no només per part de la ministra d'Exteriors, per part del cap de Govern, a una persona com és avui en dia el ministre d'Exteriors d'Hongria, jo no vull dir que tingui cap relació una cosa amb l'altra,

tampoc vull fer una relació directa, però és evident que avui en dia fer-se fotos amb el Govern d'Hongria no és la cosa més popular ni a Europa ni a dins de la Unió Europea.

Gràcies senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies senyor López.

Senyor Jover, té la paraula.

El Sr. Èric Jover:

Gràcies senyora síndica.

Francament, pensava que sabia com funcionaven doncs més aquests processos. Evidentment doncs s'ha de fer la pressió diplomàtica escaient per poder doncs iniciar unes negociacions, i un cop doncs hi ha un acord polític per poder iniciar les negociacions, és quan comencen realment les reunions que ens agafen temps, tant al Ministeri de Finances com a les delegacions d'Exteriors per poder acabar de treballar els redactats i que a més a més triga temps, es necessiten diferents rondes. No hem dit que no a cap reunió amb el Govern alemany per poder fer les reunions dels convenis de no doble imposició amb Hongria. El tranquil·litzo plenament, no hem prioritzat Hongria per sobre d'Alemanya o per sobre de Bèlgica o per sobre de Països Baixos, ni per sobre d'Itàlia.

El que passa és que nosaltres considerem que la xarxa de convenis de no doble imposició amb països de la Unió Europea, com Hongria, doncs és positiu per al nostre país. I vostè em diu "segurament aquests 80 països han negociat els convenis de no doble imposició amb altres èpoques amb Hongria". És cert. Té tota la raó. Però també és cert que aquests convenis preveuen clàusules de denúncia del conveni unilaterals. I, si vol, m'hi jugo un sopar. Vostè creu que algun d'aquests 80 països denunciarà el conveni de no doble imposició per diferències ideològiques amb el govern d'un país de la Unió Europea?. Jo personalment, no ho crec, potser em sorprèn, però jo no crec.

Gràcies senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies senyor Jover.

Senyor Costa, desitja intervenir?

Té la paraula.

El Sr. Ferran Costa:

Gràcies senyora síndica.

No tenia previst intervenir, però sí que al llarg de tota la tarda hi ha hagut moltes manifestacions que penso que, a parer meu, humilment, són fora de lloc. Sense que serveixi de precedent, comparteixo amb el...amb el senyor López doncs que les polítiques del Govern d'Hongria són detestables en aquests moments i, aquí ens hi trobarem ràpidament.

Però em sembla que estem barrejant pomes amb peres. Vostès, fa molt poc, estaven dient doncs, l'ordre de prelació que havien de tenir les lleis que posem a tràmit parlamentari i que votem i deixem de votar, perquè poden ser de més o menys interès per la nostra ciutadania. Doncs penso que vostè cau en el seu propi parany quan avui està argumentant amb el senyor Jover que aquest conveni, justament perquè qui encapçala el Govern d'Hongria en aquests moments no és del nostre grat, m'hi incloc, doncs no hem de votar aquest Conveni. Home, jo li diria que hi ha molts empresaris i empresàries d'aquest país doncs que potser els interessa, el més aviat possible, que aquest conveni estigui signat. Per possibilitar les interrelacions econòmiques amb aquest país. Que al cap i a la fi, no ens n'oblidem pas, és un dels 27 membres de la Unió Europea.

Jo desitjo que el Govern d'Hongria actual doncs, deixi de ser-hi, ben aviat, però el conveni quedarà. I la feina feta en aquests convenis, que vostè també està dient i reconeixent que són tan difícils de tancar, doncs en aquest sentit felicitar el Govern d'Andorra perquè n'ha tancat un altre de més, independentment de les persones que encapçalin aquell govern.

Per tant, sincerament, comparteixo el com de detestables poden ser les actuacions i les manifestacions que darrerament ens tenen acostumats els representants del Govern d'Hongria -i això ho dic a títol personal- però òbviament no puc estar gens a favor seu quan vostè diu que no és important, o no caldria en aquests moments, signar un conveni de no doble imposició amb Hongria. Perquè això dona més possibilitats als empresaris i a les empresàries i a tot el teixit econòmic del nostre país.

Gràcies senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies senyor Costa.

Acabades les intervencions i si no hi ha objeccions, proposo l'aprovació de la proposta per assentiment.

Declaro aprovada la proposta.

Punt número 4.

4. Examen i votació del Projecte de Llei de mesures de protecció i de flexibilització del mercat d'arrendament d'habitatge, de les condicions essencials dels habitatges de preu assequible i de millora del poder adquisitiu.

L'Informe de la Comissió Legislativa d'Affers Socials i Igualtat ha estat publicat en el Butlletí número 127/2021, del 9 de novembre.

Intervé per exposar l'Informe de la comissió el Molt Il·lustre Senyor Joan Carles Camp Areny, nomenat ponent per part de la comissió.

El Sr. Joan Carles Camp:

Gràcies senyora síndica.

El proppassat 26 d'octubre la Comissió Legislativa d'Afers Socials i Igualtat em va nomenar ponent del Projecte de Llei de mesures de protecció i de flexibilització del mercat d'arrendament d'habitatge, de les condicions essencials dels habitatges de preu assequible i de millora del poder adquisitiu, i tal com exposo avui davant del Consell General l'Informe de la comissió.

La Comissió Legislativa d'Afers Socials i Igualtat va examinar durant la reunió mantinguda el 29 d'octubre les 6 esmenes presentades totes elles per part del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, i de les quals no se n'ha aprovat cap. Del resultat de la votació de les esmenes se'n desprèn l'Informe de la comissió, el text del qual se sotmet avui a consideració d'aquesta Cambra.

Gràcies senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies senyor Camp.

Acabada la intervenció del ponent, proposo procedir al debat i votació de l'article que ha estat objecte de reserva d'esmena i continuar després amb el debat i votació de les altres parts del text.

Us informo que s'ha presentat una reserva d'esmena pels Molt Il·lustres Senyors Carles Sánchez Rodríguez i Roger Padreny Carmona, consellers generals del Grup Parlamentari Socialdemòcrata.

Iniciem el debat de la reserva d'esmena.

Reserva d'esmena 1, que es correspon amb l'esmena número 5 de l'Informe del ponent de modificació de l'apartat 1 de l'article 3 del Projecte de Llei. Intervé per defensar la reserva d'esmena el senyor Carles Sánchez.

El Sr. Carles Sánchez:

Gràcies senyora síndica.

La reserva d'esmena que presentem recupera la nostra esmena 5, discutida i votada a la comissió, i que modifica el primer apartat de l'article 3 del Projecte de Llei.

Permetin que els llegeixi la nostra proposta d'esmena.

1. Es considera preu assequible la renda del lloguer igual o inferior a l'aprovada per aquesta finalitat pel Govern. A proposta del ministeri responsable de l'habitatge, prenent com a referència l'Ingrés Familiar Medià (IFM): l'habitatge és de preu assequible quan la destinació a la seva renda és inferior al 30% de l'Ingrés Familiar Medià (IFM). Aquesta renda es pondera amb l'Índex de Preus de Referència (IPR) de la zona i de la tipologia d'habitatge, no podent superar el 30% de l'Ingrés Familiar Medià.

Aquest text, el contraposem al següent, original, de la...del Projecte de Llei:

1. Es considera preu assequible la renda del lloguer igual o inferior a l'aprovada per aquesta finalitat pel Govern, a proposta del ministeri responsable de l'habitatge, prenent com a referència les dades relatives del fitxer de dades dels contractes d'arrendament d'habitatges i que, en qualsevol cas, ha de ser del 25% inferior a la del mercat.

En tots dos casos, es conserven el segon i el tercer apartat de l'article, on es designa al Govern com a responsable d'elaborar el reglament que concreti la definició, així com la vinculació amb totes les administracions públiques, inclòs el Fons d'Habitatge.

S'ha de tenir en compte també que aquesta definició complementa la ja establerta a la Llei 15/2021 del 17 de juny de creació de l'Institut Nacional de l'Habitatge, la qual lleigeix a continuació:

2. Habitatges de preu assequibles: habitatges resultants d'actuacions de promoció pública o rehabilitació i destinats al lloguer amb un preu inferior al preu de mercat, amb la finalitat de facilitar l'accés a l'habitatge a les persones i famílies amb una capacitat econòmica limitada però superior al llindar econòmic de cohesió social.

Certament, la darrera definició és incompleta, i és per això que aquesta Llei ha d'incloure una precisió. Podent haver emprat el mecanisme de la modificació, ja acceptem que sigui en aquest marc que es concreti.

A la Llei de creació de l'Institut Nacional de l'Habitatge ja esmenàvem la definició respecte a la condició pública o privada de la seva promoció i respecte a la necessitat que el seu preu el marqui el preu de referència establert per a l'habitatge assequible, preu de referència que s'emparava en l'Índex de Preus de Referència que fixàvem com a funció essencial pel propi Institut.

Si seguim fent memòria, recordaran que en el debat de totalitat de la Llei de mesures urgents de l'any passat, també fèiem esment de l'habitatge assequible en condicionar les bonificacions del Pla Renova a la rehabilitació d'habitatge que es destinés al lloguer de preu assequible, en comptes de simplement el lloguer. Allà, per tal de definir el preu assequible *a priori*, doncs l'habitatge no estava ocupat i per tant no teníem una referència fixa del preu, vam establir que assequible ho fos un habitatge amb un preu inferior a 1,5 vegades el LECS, la qual cosa funcionava en el cas individual però s'esbiaixava en el cas familiar, donant com a resultat preus no realistes.

En el cas actual, i havent conegut les derives del mercat de l'habitatge des d'aleshores i l'accentuació de la problemàtica de l'accés al lloguer, proposem una definició de preu assequible més concreta i ajustada a la realitat.

Perquè més concreta? Perquè trenca l'ambigüitat de la definició vigent a la Llei de l'Institut i la definició proposada en el present Projecte de Llei, ja que lliga ingressos i preu de l'habitatge.

Perquè més ajustada a la realitat? Perquè trasllada el pes de la determinació del preu assequible a la magnitud dels ingressos però no oblida el preu i pondera ingressos i preu de referència per zona i per tipus d'habitatge.

I finalment, també més justa, ja que estableix la garantia que el preu assequible mai superarà el 30 % de l'Ingrés Familiar Medià.

Però que és l'Ingrés Familiar Medià? Es tracta d'una magnitud fruit de l'aplicació de la mediana estadística al conjunt d'ingressos de les llars andorranes. La mediana és aquella mesura estadística que estableix el valor central d'una distribució, és a dir, el punt mig, 50%, on es localitzen els casos. Es diferencia de la mitjana en què a la mitjana compten els valors dels casos, per la qual cosa els valors extrems a dalt i a baix afecten el resultat. En la mediana compta la centralitat dels casos, no els valors extrems. Quan, per exemple, parlem de salari mitjà, el seu valor puja fins als 2.100 euros aproximadament. Quan parlem de salari medià, la centralitat dels casos es troba entorn del valor dels 1.500 euros aproximadament.

Aquesta mateixa mesura es pot aplicar als ingressos d'una llar. Pel 2019, l'enquesta de condicions de vida realitzada pel Departament d'Estadística, ens indica que per a una llar composta per un adult, els ingressos mitjans són de 25.243 euros, mentre que els ingressos medians són de 17.711. Això ens diu que la majoria de llars d'un adult se situen en el valor dels 17.711 euros d'ingressos. Així, podem veure com la magnitud que proposem de referència pel càlcul del preu assequible ja existeix i es registra anualment a l'enquesta de condicions de vida. En aquest sentit, se'ns facilita la feina pel càlcul de la part relativa a la impossibilitat de superar el 30% de l'Ingrés Familiar Medià.

Però a la nostra definició, introduïm un segon factor que és el de la ponderació amb l'Índex de Preus de Referència per zona i per tipus d'habitatge. La finalitat d'introduir la ponderació és ajustar la primera condició a la realitat. El resultat però mai superarà el 30% de l'IFM, garantia que fixem per Llei, però sí que podrà rebaixar el preu final si el tipus d'habitatge o la zona on es troba així ho determinen. El problema és que encara no disposem d'aquest instrument, és un dels punts en el que més èmfasi hem fet durant els debats sobre habitatge. Per a nosaltres l'IPR és imprescindible i la seva obtenció ha de ser garantida.

En tot cas, el seu càlcul no és impossible i es pot formular des de diverses instàncies. El detall de la formulació del càlcul final del preu assequible resta, tal com s'indica en el Projecte de Llei, a l'espera de la reglamentació. El que nosaltres fem aquí és establir els elements amb els quals es construeix i la garantia legal que el preu assequible mai superarà el 30% de l'Ingrés Familiar Medià.

Quin és el pes de cada factor? Quina és la fórmula final? Quina és la zonificació i la tipologia dels habitatges? Tota aquesta tasca es determinarà reglamentàriament ja que supera el marc d'aquest Projecte de Llei.

Qui podrà accedir a l'habitatge assequible determinat d'aquesta manera? La primera definició de preu assequible continguda a la Llei de creació de l'Institut de l'Habitatge ja marca una frontera per sota. Hauran de ser les famílies que superin el LECS.

Així doncs, i tenint en compte que en la nostra fórmula es pren com a referència l'Ingrés Familiar Medià, seran les famílies els ingressos de les quals es compreguin entre el LECS i l'IFM, sense perjudici de poder corregir a l'alça aquest darrer en el desenvolupament de les polítiques del parc assequible. En tot cas, s'insisteix, serà feina del Govern establir la seva formulació via reglament.

Per acabar, un exemple final. Un adult en un pis de preu assequible amb una habitació en una zona de preus elevats. Aquesta persona se situa en la franja mediana dels ingressos i rep 1.475,91 euros al mes, segons les dades de l'enquesta de condicions de vida del 2019, el que equivaldria al salari medià aproximadament. Posem per cas que l'Índex de Preus de Referència detecta que un pis d'aquestes característiques en aquella zona ronda els 1.000 euros mensuals de renda de lloguer. Per ser de preu assequible, un pis en aquella zona, segons el model basat en els ingressos, hauria de comptar amb una renda mensual de 442,77 euros, això és, el 30% de l'ingrés de la llar. Si ho calculem amb el model del Govern basat en el preu, la renda mensual hauria de ser de vora els 750 euros. La diferència és notable. La ponderació per zona i per tipus d'habitatge segurament haurà elevat el preu, però la garantia per llei de no poder destinar-hi més del 30% manté el preu de lloguer d'acord amb la renda.

Pel que fa a d'altres exemples, una parella amb fills a càrrec, es mantindria la mateixa lògica. La importància aquí rau en el fet adjudicat a cada factor en el càlcul de la ponderació i l'estricta informació, tant l'agregada com la desagregada, dels preus i dels ingressos familiars. Compta també la zonificació i les tipologies d'habitatge. Insisteixo, però, que es garanteix sempre la regla del 30% perquè la novetat que introduïm és la vinculació dels ingressos i el preu.

En conclusió, l'aprovació d'aquesta reserva d'esmena i per tant l'adopció d'aquesta definició permetrà establir una relació conceptual més ajustada entre preu d'habitatge i ingressos familiars. Això, al seu torn, permetrà l'enlairament de les polítiques actives de preu assequible i el desplegament de veritables incentius per a la seva extensió, més enllà de l'habitatge per sota del preu del mercat. Perquè l'assequibilitat no és un concepte intransitiu i es basa en la relació entre ingressos i cost de la vida, i perquè el desajust entre un i altre ens està duent a situacions insostenibles.

Gràcies senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor Sánchez.

Continuem amb les intervencions.

Senyora Carine Montaner desitja intervenir?

Pel Grup Parlamentari Terceravia més Unió Laurediana més Independents, senyor Joan Carles Camp.

El Sr. Joan Carles Camp:

Sí, gràcies senyora síndica.

Nosaltres en aquest cas doncs tindrem el mateix plantejament amb la comissió i posteriorment en el debat a la Llei, ja ho explicarem amb més profunditat.

Ens mantindrem aquí, gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies senyor Camp.

Pel Grup Parlamentari Liberal, senyor Ferran Costa?

El Sr. Ferran Costa:

Moltes gràcies senyora síndica.

En primer lloc, voldria agrair, en nom de tots els grups de la majoria, els esforços fets pel senyor Sánchez i també òbviament per tot el Grup Socialdemòcrata, per enriquir i treballar per trobar les millors condicions per fer un text legal que al cap i a la fi el que farà és afavorir les condicions dels ciutadans i les ciutadanes d'Andorra, concretament aquestes persones que cerquen habitatge de lloguer. Per tant, vagi per endavant la feina feta, saben vostès que quan soc a la tribuna acostumo a dir les coses com són: quan és A és A i quan és B és B. Doncs, en aquest sentit, vagi per endavant l'agraïment, el treball i els esforços per enriquir aquest debat, senyor Sánchez.

Perquè ens entengui tota la ciutadania, de manera molt planera, què és el que estem discutint en aquests moments, no estem discutint tota la llei en si, això ho farem *a posteriori*, estem parlant d'una esmena concreta que el que vol és determinar quin ha de ser el preu assequible per aquelles promocions d'habitatge que el Govern posarà a disposició per fer habitatge de lloguer assequible per als ciutadans i ciutadanes que els hi calgui. Per tant, el quid de la qüestió que en aquests moments estem definint és quin és exactament aquest preu assequible.

I en aquest sentit, senyor Sánchez, li he de dir que estem completament d'acord amb el fons de les discussions: cal trobar el millor preu assequible perquè, com vostè bé deia, trobem aquells indicadors que millor s'ajustin a la realitat i siguin més justos per a tothom. Per tant, en el fons, ens hi trobem de totes, totes. Però no en la forma, perquè la seva metodologia, per bé que ja li he reconegut els esforços de trobar una metodologia complexa,

rigorosa i acurada que determinaria per al que vostès seria el millor preu assequible, al nostre parer, no s'ajusta del tot ni a la realitat actual ni al sistema actual.

I ara li intentaré defensar el perquè. Com bé deia, la seva proposta té una finalitat ben clara, que és ajustar aquest preu final als ingressos familiars amb aquesta vinculació directa que vostè tant bé ha explicat. I aquesta motivació penso que és, només faltaria, del tot legítima, lògica i plena de sentit comú, el que vostè acaba de fer aquí. Però, des del nostre parer es basa en aquests dos paràmetres que també tan bé ha explicat, que a parer nostre el que fa és encotillar i donar poca flexibilitat a la multiplicitat de casuístiques actuals en els nuclis familiars. Li intentaré explicar. Per una banda, aquest Ingres Familiar Medià és una mesura estadística que com a tal no està contemplada però com vostè ha bé dit, és fàcil de trobar: estem parlant amb una distribució del valor central que el determina i aquestes dades estan recollides per estadística, per tant, determinar-lo seria fàcilment factible.

Però per l'Índex de Preus de Referència, que vostè també ha reconegut que és imprescindible però que no existeix, doncs aquesta és la realitat: no existeix. Crear-la i determinar-la pot trigar molt, com a mínim convindrà amb mi, senyor Sánchez, que molt més enllà de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, que esperem que estigui en vigor, com diu tota la lògica, a partir de l'1 de gener del proper any. Amb la qual cosa, el seu plantejament, d'entrada, per bé que legítim, reitero, no és factible, perquè basar els càlculs de què ha de determinar el preu assequible un indicador que no tenim i que no podem tenir abans de l'1 de gener, és poc factible. Per tant d'entrada, automàticament, a parer nostre, aquest càlcul, ara per ara, en aquests moments, quedaria descartat.

A més a més, sense perjudici que crear un nou paràmetre no existent o un càlcul no existent que va més enllà de com tenim el sistema d'atribucions d'ajuts socials, el que fa o podria fer, hipotèticament, és aportar més inseguretats jurídica. Per altra banda, aquest Índex de Preus de Referència, en llocs on s'ha provat, sabem que ha tingut efectes perniciosos, perquè sense anar més lluny, territoris veïns, a l'hora d'aplicar-la, ha provocat automàticament una desincentivació de construcció d'habitatge de lloguer d'aquesta mena. Els inversors, amb certes limitacions, no fan aquest tipus de promocions i opten per altres inversions. I el que li deia, i penso que és del tot important, s'allunyen del sistema actual que s'ha provat beneficiós i que funciona, de com atorguem tots els ajuts socials. Tots sabem que els ajuts socials s'articulen a través dels famosos LECS, aquests Llistats Econòmics de Cohesió Social, tal com contempla la Llei 6/2014 de serveis socials.

Tenim un sistema que funciona, per tant, continuem treballant-lo, explorant-lo i desenvolupem-lo més encara, si cal. Però no comencem un sistema en paral·lel, que és el que vostès avui plantegen, i que el que faria és complicar i afegir processos, i com els recordava, augmentar aquesta inseguretats jurídica.

Altrament, vostè ens ha posat uns exemples, òbviament els ha escollit, nosaltres podríem posar-ne d'altres, d'exemples, però jo li diré, -i no em...no em voldria titllar d'agosarat- que la nostra proposta a l'hora de calcular aquest llistat és inclús potencialment molt més flexible que la seva. I li argumento. La nostra proposta d'entrada proposa una reducció del 25% per sota del preu mitjà que s'obtindrà de la base de dades d'habitatges de lloguer, una base de dades d'habitatge de lloguer que ja vam preveure aquí en aquesta sala quan vàrem votar a favor de l'aprovació de la Llei de l'Institut Nacional de l'Habitatge. Per tant, uns

indicadors ja previstos per llei. Vostès podrien convenir que el preu determinant final, no seria necessàriament més alt i que per tant podria ser més privatiu que el que vostès proposen. I jo li diré que no és ben bé així, perquè un cop determinat el preu, d'entrada, optar a aquests habitatges es determinarà reglamentàriament. Vostè deia que es deixa fora totes les persones que estan sota el llindar del LECS.

Òbviament tenim l'habitatge de protecció pública, altrament conegut com a habitatge de protecció oficial, per tots aquests casos, perquè no quedin, òbviament, desemparats. I per tant, aquesta garantia d'accés a l'habitatge hi és per una altra via. Parlem de les persones, òbviament, que estan per tant en aquests LECS, doncs sabem que ajustar reglamentàriament, any rere any, segons l'experiència que ens mostri aquesta pràctica, ajudarà al senyor Filloy i al seu ministeri a poder determinar reglamentàriament, amb molta més flexibilitat i amb molta i millor adequació de cadascuns dels casos que es trobin en l'accés a aquest habitatge, basant-nos sempre en una informació real, que aportï l'experiència que tindrem en cada moment. Per tant, també es tindran, senyor Sánchez, en compte, els ingressos familiars de tot tipus d'unitats de convivència.

També, val la pena recordar, que aquest ajut a l'habitatge no és incompatible en cap moment a tots els altres ajuts que hi ha disponibles per l'habitatge. I òbviament, aquesta partida -recordem-ho- no és pas minsa. El darrer any, si no recordo malament, han estat més de 2 milions d'euros que s'han atorgat per ajuts a l'habitatge. Amb la qual cosa, es pot complementar en tot moment, òbviament amb el sistema que tenim articulat actualment i que ja funciona, aquest excés, aquestes ajudes de preu assequible, amb un habitatge de lloguer amb també altres ajudes de l'habitatge.

Per tant, nosaltres pensem que aquests factors determinen que en els casos que sigui necessari, les famílies tindran més fàcil l'accés a aquests habitatges que amb la seva fórmula, que és més inflexible, ja que només contempla les dues variables que vostè ens ha manifestat.

Per últim també, tenir en compte que aquests esforços de matèria d'habitatge han d'estar compartits per totes les administracions. I, per tant, aquesta mesura en concret que avui ara votarem, equipara també les línies d'actuació envers garantir habitatge digne de tots els organismes públics competents. És a dir, no només el nostre Govern sinó tots i cadascun dels nostres comuns.

És per això, és en aquest sentit, que els tres grups parlamentaris de la majoria no podem donar suport a la seva reserva d'esmena.

Gràcies senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies senyor Costa.

El Govern desitja intervenir?

Senyor Filloy.

El Sr. Víctor Filloy:

Gràcies senyora síndica.

Doncs en primer lloc afegir-me a les paraules del senyor Costa, en els agraïments en aquest cas al senyor Sánchez, perquè és veritat que, d'una manera constructiva doncs intenta aportar reflexions al voltant d'aquesta reserva d'esmena, que, voldria també una altra vegada, com ho ha fet el senyor Costa, intentar explicar de la manera més didàctica possible perquè és, certament, és complex.

Es tracta de determinar quin és el preu assequible dins del concepte de l'habitatge de protecció pública. Recordem que no estem parlant del mercat ordinari, estem parlant de protecció pública. Per tant, quin serà el resultat del preu assequible o quin serà el preu assequible en matèria d'habitatge de protecció pública.

El càlcul o la idea que ens plantejava avui el Partit Socialdemòcrata, des del nostre punt de vista, té certes mancances i serioses dificultats d'aplicació. Les mancances, doncs, les establirien en l'àmbit que estableixen qüestions, com deia el senyor Costa, que actualment no estan regulades i que algunes d'elles fins i tot poden semblar importades dels països veïns. Com és aquest Índex de Preus de Referència que, com evidentment i com deia el senyor Sánchez, doncs sí que a les seves esmenes a la Llei de l'Institut doncs van fer aquesta proposta però no va prosperar, i per tant recuperar-la aquí sense, doncs, com una qüestió merament de càlcul sense estar regulada amb cap altra normativa, fa que sigui difícil d'aplicar. I el que potser hagués estat millor és fer una esmena de modificació de la Llei de l'Institut per introduir doncs aquests índexs, tal com és l'Índex d'Ingressos Medià i l'Índex de Preus de Referència.

És veritat que fa molt difícil la fórmula que ens presentava el senyor Sánchez d'entendre com funciona. Si volem explicar els dos models d'una manera senzilla, totes aquestes variables i ponderacions que ens explicava el senyor Sánchez, a mi personalment se'm fan complexes, perquè al final tenim sobre la taula una metodologia molt més senzilla i que ja existeix en el nostre ordenament jurídic, com són, com li deia al senyor Costa, doncs, dues variables, que és el LECS, el Llinar Econòmic de Cohesió Social, i el Registre de Contractes o l'Índex de Contractes de Lloguers que s'haurà de generar a partir de l'any que ve i emana de la Llei de l'Institut Nacional de l'Habitatge. Aquests dos índexs ens situen amb dues potes molt diferents: una el LECS, que és el que ens determina quines són les persones i famílies que tenen dret o que tindran dret d'accedir a aquest recurs. La Llei ja ens diu que persones, aquest recurs de preu assequible doncs, és per persones que tot i cobrar per sobre del LECS o tenir ingressos per sobre del LECS, no tenen suficient per accedir al mercat ordinari. Aquesta és la definició de la Llei de l'Institut. Per tant, ens determina molt bé quin és aquest públic.

A més a més, per què proposem que sigui mitjançant regulació o mitjançant doncs un reglament?

Perquè no només és una qüestió d'ingressos, senyor Sánchez, el LECS contempla altres criteris, com són les persones grans a càrrec, les persones de discapacitat a càrrec, tipologies de nuclis familiars, famílies monoparentals, etcètera, que tenen unes condicions

específiques atribuïdes a través de la Llei 6/2014 de serveis socials i socio-sanitaris. I per tant no han de crear res més, ja existeix, aquest sistema de mesurar per veure quines són les persones que poden accedir a una prestació social.

I per una altra banda, nosaltres ens reorientem cap allò que vam crear en el seu moment, a través de la Llei de l'Institut, que és el Registre de Contractes de Lloguer. Aquest Registre ens permetrà aportar també una informació concreta de mercat, del preu de mercat de la zona, i per tant doncs podrem atribuir aquests recursos també amb un 25 per sota del preu de mercat de la zona. Al final sembla complex, però crec que la fórmula que presentem, per no entrar massa en debat, és una fórmula molt més senzilla.

I li posaré un exemple, i recuperaré per exemple l'exemple que vostè posava fa...fa una estona. Ens deia que, aproximadament, una persona doncs, una persona sola, que guanyi al voltant de 1.500 euros, aplicant la ponderació dels preus de referència més reduint el 30% doncs que hi pot destinar com a màxim dels seus ingressos a l'habitatge, podria doncs fer-se càrrec d'un habitatge de 450 euros al mes, 440 i poc, ha dit, em sembla. Miri, el model que proposem nosaltres encara és més avantatjós perquè, o d'alguna manera, li surt millor. Perquè una persona que cobra 1.500 euros, per tant, ja seria candidat a accedir a un recurs públic perquè cobra per sobre o té uns ingressos per sobre del Llindar Econòmic de Cohesió Social, però potser no suficient per arribar al mercat ordinari, per tant, ja és accessible. I ara li vaig a fer la fórmula del 25% nostre. Si calculem, i les dades d'estadística i les dades de les enquestes de pressupostos familiars així ho determinen, doncs, que el preu mig -avui en dia, dels contractes en vigor, que entenem que hi ha molts contractes de molts anys endarrere, el preu mig és de 10 euros/metre quadrat, si fem un 25% ens quedem a 7 euros i mig/metre quadrat. 7 euros i mig el metre quadrat en un apartament de 50 metres quadrats són 300, ho tenia per aquí apuntat, 375 euros. Per tant, no estem parlant de grans diferències, és simplement una qüestió de metodologia de càlcul, que creiem que la nostra s'adapta més a la normativa que ja és vigent i que la que vostès presenten encara doncs necessitaria d'un desenvolupament, com deia el senyor Costa, legislatiu doncs, molt llarg, i que a hores d'ara faria que no poguéssim entrar en vigor aquest sistema de càlcul al proper any.

Gràcies senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies senyor ministre.

Senyor Sánchez, desitja intervenir?

Pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata, senyor Padreny, és vostè qui intervindrà ara.

Té la paraula.

El Sr. Roger Padreny:

Sí, gràcies senyora síndica.

Compartim les intervencions.

En primer lloc, tot i que considero que el text resultant a tràmit a la comissió és un text que no és tot el complet com voldríem, desitjo que les polítiques d'habitatge que surtin d'aquest text i les que es facin en el futur funcionin, que al cap i a la fi és l'objectiu de tot gestor públic i polític. I parlo amb plural perquè les polítiques d'habitatge són moltes i totes elles són igual de necessàries i han d'estar connectades entre elles, com també han d'estar connectades les polítiques laborals amb les polítiques d'habitatge.

Com sabran, l'objectiu principal de totes les mesures que hem implementat des d'aquest grup, des de l'inici de legislatura, s'han basat amb tres horitzons: un horitzó a curt termini, un horitzó a mig termini i un horitzó a llarg termini. I a més a més hem proposat també, a part de les polítiques d'habitatge, com els hi deia, una pujada contínua i efectiva real del poder adquisitiu de la ciutadania d'Andorra. Una pujada efectiva del poder adquisitiu, més necessària que mai, sobretot si observem l'última enquesta de l'observatori del CRES, la que fa referència al primer semestre del 2021, on el preu de l'habitatge, conjuntament amb els salaris i el nivell de vida car d'Andorra són les principals qüestions a millorar segons les persones enquestades.

Per això, les esmenes presentades en aquest Projecte de Llei tenien com a diversos objectius fixar una política real d'augment del poder adquisitiu i establir, en aquest cas, una definició d'habitatge de preu assequible basada en els ingressos familiars medians. Un habitatge de preu assequible, senyor Filloy, que em permeto fer referència també a la Llei de l'Institut Nacional de l'Habitatge, que pot ser, també, de rehabilitació, de promoció pública o de rehabilitació.

I aquest últim objectiu és el que ha intentat explicar avui el conseller Sánchez, com també vam intentar fer èmfasi de la importància de la definició i la mesura que presentàvem en el si de la Comissió d'Afers Socials i Igualtat. Una mesura que com hem anunciat de forma repetida, es basa en el fet que el preu de l'habitatge i els salaris i ingressos estiguin correlacionats. Amb la reserva d'esmena avui presentada i que estem debatent, volem altre cop repetir la importància i les diferències de la nostra proposta respecte d'aquella proposta del Govern.

I m'aturo. Ja s'ha debatut prèviament, en les intervencions prèvies, la proposta del Govern estableix que el preu assequible ha de ser un 25% inferior al del mercat. En aquesta garantia legal no s'estableix preu mig del mercat. No sé si era el seu objectiu, però el text que avui s'aprovarà en aquesta Cambra no ho estableix. Una definició que no preveu l'element fonamental, com els ha dit al conseller Sánchez, perquè sigui efectiva relacionar l'assequibilitat del preu de l'habitatge amb els ingressos familiars. Una garantia legal no prevista per llei tampoc. El nostre model, com s'ha esmentat, es basa en aconseguir una assequibilitat real, fonamentada en els ingressos medians, adaptant-ne aquesta assequibilitat al tipus d'habitatge i al preu de referència per zona.

Motiu pel qual, ja els ha explicat el senyor Sánchez, hem sigut tan insistents en la temàtica de promoure un Índex de Preus de Referència com a base de la política basada en dades que ha de ser una bona política d'habitatge.

Avui s'ha plantejat que aquest índex tardaria. Però si aquest índex ja fa temps que l'han demanat. Si fa temps que l'han demanat, com els hi deia a l'inici, és perquè considerem que les polítiques d'habitatge, repeteixo, estan connectades entre elles. Cal ser previsor, cal tenir aquesta visió a curt, mitjà i llarg termini. Avui en dia ja el podríem tenir. I a més a més, un índex de preus de referència que pot funcionar amb altres tipus de polítiques, com política d'incentiu com els ha explicat el conseller Sánchez, que el fan efectiu i el fan també una eina positiva per tal de promoure noves polítiques d'habitatge. En aquest sentit, la ponderació també pel tipus d'habitatge per zona o per la situació de l'habitatge és fonamental. No és el mateix un habitatge situat en una zona o un habitatge que necessita per exemple una renovació d'un altre que no en necessiti.

Per tant, i com ha establert el company Sánchez, aquesta definició d'assequibilitat és més justa a la realitat i a la diversitat de famílies, i diversitat també d'ingressos del nostre país, ja que el preu assequible no es basa fonamentalment, i repeteixo, perquè aquesta és la definició prevista en aquest text que avui anem a aprovar o que s'aprovarà, que és el preu de mercat. El preu mig no es fa referència, i a més a més, i repeteixo, és més ajustada perquè es preveu un càlcul basat en la mediana, i com els ha explicat el conseller Sánchez, la mediana és un bon indicador perquè evita els valors extrems. Avui, aquest matí, a més també ho hem plantejat en el debat del pressupost, la importància de fer bones polítiques públiques basades en aquest indicador. Un concepte determinant, el salari medià. I els hi dic, i els hi dic amb tota la consideració, sobretot amb els exemples que ha posat el conseller Sánchez, amb les diferències que hi ha entre la mitjana i la mediana.

No m'estenc més en aquesta qüestió, senzillament repetir que l'assequibilitat del preu de l'habitatge podria ser millor avui si aprovéssim aquesta reserva d'esmena, com els he dit, basada en la mediana dels ingressos familiars. Però veient les seves intervencions, podem veure que no es tirarà endavant, i que seguirà apostant per un model el qual considerem, repeteixo, insuficient. I que, finalment, doncs, la Llei no millorarà. L'assequibilitat i l'accés a l'habitatge millorarien notòriament, i els hi repeteixo, si el preu de l'habitatge es basa en els ingressos de cada llar i aquests es calculen a través de l'Ingrés Familiar Medià que, bé, vostès han establert que sí, que reglamentàriament es durà a terme una tasca, però considerem que és basic i que s'estableixi aquesta garantia legal, perquè al fi i al cap, com a legisladors i legisladores és la nostra tasca: establir aquesta garantia legal. A més a més, el càlcul de l'IFM és plural per diferents casuístiques. Però bé, com els ha dit el conseller Sánchez, no rau en aquesta sala calcular totes les casuístiques.

A més a més, i només per acabar, com els hi deia a l'inici, les polítiques d'habitatge estan connectades a les polítiques laborals i a les polítiques d'augment del poder adquisitiu i de la millora del poder adquisitiu de la ciutadania.

I aquí a Andorra, veient també el que els anomenava inicialment, cal una pujada clara del poder adquisitiu. I aquest segon mecanisme de millora de la política laboral, també em sap greu comprovar com, finalment, el debat resultant en comissió, s'ha establert un text que no preveu una pujada la qual sigui real i efectiva del poder adquisitiu.

I els hi explico: amb la previsió de pujada d'un 3,2% del salari mínim, al voltant de 36 euros, i amb l'aplicació del criteri resultant en aquest Projecte de Llei, hi hauran situacions, casuístiques, en les quals es pujarà el lloguer un 10%. Si una persona que cobra el salari

mínim se li puja 36 euros i per exemple paga un lloguer de 650 euros, de 650 euros el 10% serà una pujada de 65 euros. Facin vostès les diferències, analitzin les casuístiques que poden esdevenir en aquest Projecte de Llei i analitzaran que el seu nom “millora del poder adquisitiu” no s’aplica: 36 euros de puja del salari, 65 euros, per exemple, de pujada del lloguer. I això els hi dic, sense en tindre en compte la pujada de l’IPC.

Com els hi deia a l’inici, la principal preocupació de la ciutadania d’Andorra, i així surt de les dades que tenim al nostre abast del CRES, conjunta són: el preu de l’habitatge, els salaris i el nivell de vida car a Andorra. Com veuen, són tres conceptes correlacionats entre ells, tres conceptes als quals s’han basat les nostres esmenes. I cal una mesura que millori tant l’habitatge i l’assequibilitat cap a l’habitatge, i així com una política que afavoreixi uns salaris adaptats al cost real de la vida a Andorra.

Per tot l’exposat, i preveient, com els hi deia, que no votaran a favor d’aquesta reserva d’esmena, permeti’m acabar com he començat, en positiu, dient-los que, independentment del debat d’avui, els hi demano que en un futur tinguin en compte una definició que es basi en els ingressos i que tingui una correlació directa amb els ingressos com a base del càlcul, i que no es sustenti bàsicament en el preu del mercat, com estableix la Llei.

I per últim, i ja m’avanço al debat final, també els hi demano que estableixin mecanismes que realment millorin el benestar i la capacitat adquisitiva de la ciutadania d’Andorra.

Moltes gràcies senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies senyor Padreny.

Continuem encara en el debat de reserva d’esmena.

Els grups desitgen intervenir?

Senyor Ferran Costa, pel Grup Parlamentari Liberal.

El Sr. Ferran Costa:

Gràcies senyora síndica.

M’agradaria intervenir i senyor Padreny voldria adreçar alguns dels punts que ara vostè ha tret a col·lació. El que passa que em cenyiré estrictament al contingut de la reserva d’esmena.

Vostè, de manera necessària, ha tocat altres aspectes que, de ben segur, podrem tractar amb profusió de detalls quan discutim tot el global de la Llei. Però jo tornaria a centrar, justament, amb la reserva d’esmena que en aquests moments estem sotmetent a votació, perquè val la pena tornar a insistir amb quins són aquests dos tipus de model alternatiu.

També, vagi per endavant, agrair-li la contundència, la vehemència dels plantejaments perquè ens hi trobarem fàcilment. Tots compartim aquesta inquietud que cal continuar

treballant per garantir habitatge de lloguer a preus assequibles i habitatge de lloguer digne. Amb la qual cosa, vostè, amb la seva intervenció i el to de contundència, explícita de manera clara, queda ben palès doncs que aquesta preocupació doncs és compartida.

Dit això, potser no l'he entès bé, potser no l'he entès bé perquè, ha posat molts conceptes a la seva intervenció, però deia que no queda clar en cap moment aquest 25% sobre el qual es calcula, sobre quin preu o quin no preu. Jo penso que queda molt clar. De fet, l'article 3, en el seu apartat 1, diu clarament que *“es considera preu assequible la renda de lloguer igual o inferior a l'aprovada per aquesta finalitat pel Govern, a proposta del ministeri responsable de l'habitatge, prenent com a referència, prenent com a referència, les dades relatives al fitxer de dades dels contractes d'arrendament d'habitatges”*. Li ho deia abans, és un nou indicador que varem crear per llei, per tant, amb tota la garantia jurídica, a la Llei de l'Institut Nacional de l'Habitatge-, *“i que en qualsevol cas ha de ser un 25% inferior al del mercat”*.

Per tant, jo penso que queda clarament identificat, clarament determinat i, per tant, en aquí no hi ha cap mena de marge a adoptar.

Vostè diu que, de manera reiterada, han reclamat aquest índex que ara no existeix. Cert, no li ho pas negaré, però convindrà vostè que les diferents formacions polítiques tenen diferents sensibilitats i, en el moment actual, hi ha una majoria que dona suport al Govern i que pot estar d'acord o en desacord amb propostes que li vinguin dels altres grups parlamentaris. I nosaltres, la majoria que donem suport a Govern, doncs pensem que hi ha indicadors millors que els que vostès proposen, i per això hem tirat endavant els que nosaltres pensem que són millors i no els que, ben legítimament, li torno a dir, vostès es proposaven. Per això, ja li dic, la “impracticalitat” total d'aprovar aquesta esmena que vostès proposen perquè deixaria amb una mà al davant i amb una mà al darrera a totes les persones que volguessin accedir a habitatges de lloguer perquè seria impossible, a dia 1 de gener, calcular quin és el preu d'habitatge de lloguer assequible. Amb la qual cosa, aquesta és la situació, vostè òbviament avui l'ha posat a col·lació perquè no hi està d'acord, però la realitat és tossuda i la quina és. Un indicador que no existeix avui dia encara, és impossible que es desplegui amb el mes i mig i escaig que queda fins a final d'any per calcular el preu assequible de la manera que vostès proposen. Amb la qual cosa, estem al cap del carrer: és impossible, no és que no hi hagi la voluntat, que òbviament hi ha discrepàncies de models, però és que és materialment impossible determinar aquest preu de lloguer assequible amb uns indicadors que avui no existeixen.

Per tant, li reitero, em sap greu ser tan clar, però la proposta seva avui dia, en la situació actual, és inviable. I és per això que, ben legítima, per altra banda, és impossible que el dia 1 de gener del 2022, per molt que es volgués, hi hagués o existís, per part del Departament d'Estadística, un Índex de Preus de Referència, perquè no existeix. I perquè aquesta també ha estat la voluntat de la majoria, perquè hi havia un model alternatiu en el qual els 17 consellers que li donem suport hem cregut que era més favorable.

Vostè parla d'un model insuficient. Entenc que no estiguin d'acord amb el nostre model, però no estic d'acord, gens ni mica, en què sigui insuficient. Perquè vostè, sembla, tal com planteja la seva intervenció, sembla que siguin vostès els únics que basen el seu model vinculat amb els ingressos de cada llar. Ja li hem dit, li he explicat i penso que el ministre

Filloy, i n'és molt bona coneixedora també la ministra Pallarés, que el nostre sistema d'ajuts socials es basa justament en aquesta Llei que li comentava 6/2014 de benestar social, amb el qual es determinen, mitjançant els LECS, i es contempla en tots moments, quins són els ingressos i les rendes familiars. Amb la qual cosa, no queda desvinculat, com vostè semblaria voler potser, potser no, pretendre o deixar entredit en la seva intervenció. Per tant, aquesta correlació directa hi és, mitjançant una altra via, una via que ja s'ha comprovat que funciona.

I per últim, aquesta correlació directa d'ingressos i preu existirà en el nostre model i a més a més s'ajustarà millor a la realitat perquè reglamentàriament es podrà regular any rere any. Vostè diu que ho volia directament a la Llei, per establir la garantia legal. Home, ja li establim, també per llei, la garantia legal que reglamentàriament això s'ha de procedir d'aquesta manera. Per tant, no pateixi perquè la garantia legal que això es faci ja queda determinada quan en la Llei diem que això s'ha d'establir reglamentàriament.

Gràcies senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies senyor Costa.

Govern desitja intervenir?

Senyor Filloy, continuem amb el debat de l'esmena.

El Sr. Víctor Filloy:

Gràcies senyora síndica.

Gràcies senyor Padreny.

Una mica amb el mateix to que m'adreçava al senyor Sánchez, per l'estima personal que ens tenim. En tot cas, no puc estar d'acord amb les matisacions que fa i intentaré també ser ràpid i didàctic, que no sé si ho estic aconseguint perquè és complex, no? Però en tot cas no es pot dir o no es pot dir que aquesta fórmula que presentem no garanteix l'assequibilitat.

L'assequibilitat la garantim mitjançant dues variables: una, justament, és aquest 25% com a mínim perquè, tal com li llegia al senyor Costa, i em permeto tornar a llegir perquè crec que és important doncs establim amb matèria de preu assequible, la Llei diu: "*Es considera preu assequible la renda de lloguer igual o inferior a l'aprovada per aquesta finalitat pel Govern, -perdoni'm que em repeteixi,- a proposta del ministeri responsable de l'habitatge, prenent com a referència les dades relatives al fitxer de dades de contractes d'arrendament- que crea la Llei de l'Institut- d'habitatges i que, en qualsevol cas, -en qualsevol cas- ha de ser un 25% inferior a la del mercat". En qualsevol cas, per tant podria arribar a ser fins i tot un 30, un 35%, però mai un 20 o un 15 %. Per tant aquesta fórmula és molt més flexible, la proposta que fem a la Llei i al seu redactat és molt més flexible que aquest 30 que vostès doncs especifiquen de manera inamovible amb la seva proposta.. "I el Govern ha d'aprovar*

el procediment per calcular el preu assequible dels habitatges de lloguer i els requeriments d'accés a l'habitatge de preu assequible mitjançant el reglament" que és, com els hi deia el senyor Costa, la variable que ens permet introduir altres criteris com són, per exemple, tots aquells que van relacionats amb el LECS, que tal com li deia doncs el senyor Costa, és la unitat diguéssim de càlcul que fem servir per atribuir tots i cada un dels diguéssim, dels beneficis socials.

Per tant doncs, l'assequibilitat que es garanteix amb aquest 25 com a mínim per sota del mercat de lloguer. I una altra qüestió que també tenim sobre la taula i que val la pena doncs recordar és també el sistema d'ajuts a l'habitatge de lloguer, que també és combinable amb matèria de protecció oficial en l'àmbit de l'habitatge. Per tant doncs és combinable i es garanteix aquesta assequibilitat.

No és just tampoc dir que no es preveu un concepte de preu assequible relacionat amb els ingressos. És que el LECS són els ingressos, tan ingressos individual com LECS familiar. Per tant, dins de la fórmula es preveu la qüestió o el concepte dels ingressos tan a nivell particular o a nivell personal com a familiar.

Tal com li deia el senyor Costa, no entraré tampoc en altres consideracions que ha fet al marge de la...de la reserva d'esmena, perquè crec que potser després, en el marc del debat de la Llei doncs tindrem oportunitat. Però en tot cas, creiem que al final doncs, la nostra fórmula, com li deia el senyor Costa, s'adapta més a la normativa vigent, a la normativa actual. És molt més coherent amb els altres sistemes de distribució de prestacions socials, doncs que la ministra també Pallarés coneix molt bé, i que permet homogeneïtzar aquests criteris. Perquè el que no pot ser és que tinguem un sistema de càlcul per atribuir una prestació concreta en matèria d'habitatge d'una manera, i un altre sistema de càlcul diferent per altres prestacions, quan al final tot penja del sistema de protecció de benestar social del nostre país.

Per tant doncs, coincidim en el fons, però no en la forma senyor Padreny. De totes maneres, gràcies per les seves aportacions.

Gràcies senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies senyor Filloy.

Alguna altra intervenció en relació a la reserva d'esmena?

Senyor Sánchez, pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata.

El Sr. Carles Sánchez:

Gràcies senyora síndica.

Bé, agraeixo els seus agraïments.

No tenia previst intervenir, però és per matisar alguns dels aspectes que vostès han criticat del nostre model, pel que fa a la flexibilitat i a la velocitat. Bé, vostès ens parlen del preu mig, i que s'aplicarà aquest 25% sobre el preu mig, perquè a l'article es fa la referència al sistema d'indicadors. Molt bé, vostès citen la font a l'article, la garanteixen per llei, que la font de les dades serà aquesta, però no esmenten la magnitud. En cap moment apareix aquest mig, i simplement es diu que seran les dades oficials que es tinguin d'aquest sistema d'indicadors, però no hi ha pas magnitud.

En referència a això, també la impossibilitat, no, aparent, que citen d'establir Índexs de Preus de Referència. Avia'm, un cop tenim les dades, si tenim la font, i d'això en parlarem la setmana vinent amb una mica més d'extensió, perquè no es poden establir, els Índexs de Preus de Referència? S'han d'establir naturalment reglamentàriament, i això ho mantenim a la Llei. És a dir, que aquest reglament ha de dir com es construeixen aquests índexs i com aquests índexs s'han de ponderar amb el 30% de l'Ingrés Medià Familiar.

I en tot cas, encara no disposem de promocions d'habitatge assequible. Tenim un temps per desenvolupar aquests instruments, fer-los actuar, i en tot cas, quan s'hagi d'entrar a als habitatges de preu assequible, ja es disposarà del preu. Vaja, és aquesta la perspectiva des de la que parlo.

Pel que fa a encotillar. L'IFM, l'Ingrés Familiar Medià, es pot calcular, de fet ja es calcula. L'enquesta que realitza estadística, l'enquesta del cost de la vida ja discrimina les diferents categories. Només a la nota de premsa es discrimina entre un adult, un adult amb nens a càrrec, dos homes adults amb nens a càrrec, dos homes adults sense nens a càrrec. Aquí tenim quatre categories, però evidentment estadística gaudeix de totes les dades desagregades que es poden combinar de les maneres que l'Administració més ho requereixi.

Pel que fa al LECS. El LECS no s'articula en una fórmula. A la Llei de la creació de l'Institut de l'Habitatge només s'estableix, insisteixo, a l'apartat 2 del seu article 3, on s'especifiquen les definicions, la primera definició ens parla de l'habitatge de protecció oficial, és cert. Allà el LECS serveix perquè les famílies que han d'accedir a aquest habitatge social -no confondre amb l'habitatge a preu assequible-, han d'accedir per sota del sota del LECS, tenir un nivell d'ingressos inferior a aquest llindar, com és normal i s'accepta.

Però pel preu assequible, es cita el LECS per dir que són aquelles famílies amb capacitat econòmica limitada -jo crec que totes les famílies tenen capacitat econòmica limitada, però entenem el que es vol posar a la definició-, i per sobre del LECS. És aquesta l'articulació que es fa del LECS a la definició de la Llei de creació de l'Institut de l'Habitatge. A l'article 3 del present Projecte de Llei, el LECS no hi apareix, simplement.

Pel que fa, bé, ja he explicat les categories de l'enquesta del cost de la vida. Els hi he dit que no s'ha de confondre el lloguer assequible amb lloguer social. De fet, vostès el defineixen de manera diferent. Vull dir, abans quan han criticat que nosaltres parlàvem d'això, pensava si m'estava confonent realment. Però anant a la Llei, trobem que són dues categories diferents: que hi ha el lloguer social, pel qual s'estan ja duent a terme doncs alguns projectes, i hi ha el lloguer assequible, que llavors és una altra categoria. Nosaltres entenem que aquest article que defineix el lloguer assequible, és a dir, el que ha de

funcionar per aquests projectes que encabim a la categoria de lloguer assequible. I és per això que nosaltres hem vinculat el lloguer assequible amb els ingressos familiars. I ho vinculem perquè no és només una qüestió d'estar per sobre o per sota del LECS. Les polítiques d'habitatge no són només unes polítiques socials. Les polítiques d'ajuts a l'habitatge sí que es poden encabir aquí. Però les polítiques del lloguer assequible, d'intentar tenir un parc de lloguer assequible, van destinades a tota la població. Per això l'Ingrés Familiar Medià, perquè ens permet situar-nos en una franja d'ingressos que abasta doncs la majoria de la població.

I respecte a què es pot fer, ja els hi deia a la primera intervenció, què es pot fer amb aquesta definició? Doncs bé, dur a terme projectes de lloguer assequible i alhora establir una xarxa d'incentius, no? Es criticava que això espantaria els inversors en aquest tipus i en aquesta categoria de lloguer. Però bé, és responsabilitat alhora del Govern establir aquesta xarxa d'incentius, que a la Llei de creació de l'Institut de l'Habitatge es limitava al Fons d'Habitatge, almenys pel que fa al lloguer de preu assequible i si no m'equivoco.

I que la categoria del 30% és inamovible, que se'ns criticava que nosaltres... sí, fixem per llei, però precisament aquest màxim. Com els hi he dit, la correcció pels Índexs de Preu de Referència, poden establir uns preus, depèn de la zona, depèn de la tipologia de l'habitatge, més baixos. Llavors, l'usuari pagarà un preu de lloguer més baix. Si són més alts, si aquesta correcció ens duu a preus més alts, l'usuari pagarà com a màxim el 30%.

I bé, espero haver aclarit aquests dubtes respecte a les crítiques rebudes al model, que els hi agraeixo que hagin formulat, i bé, romandre a la seva disposició per a qualsevol altre dubte per aquesta qüestió.

Nosaltres hem fet un conat de càlcul, una petita simulació dins de les nostres possibilitats, que també els hi oferim per si la volen estudiar o per si la volen tenir en compte. Jo aquí no la faré, perquè són uns supòsits sempre reduccionistes, al cap i a la fi és un model, però els hi ofereixo, els hi podem fer arribar.

Gràcies senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor Sánchez.

Alguna altra intervenció?

Senyor Filloy, per anar tancant, per part de Govern.

El Sr. Víctor Filloy:

Sí, una intervenció ràpida, amb dues frases.

Només per matisar una qüestió. Quan parla que els Ingressos Familiars Medians, doncs ja estableixen diferents categories, per una persona, per dos, per tres, sí que es veritat que són doncs nuclis familiars, simplement per número de convivents, per dir-ho d'alguna manera, no? La diferència que nosaltres entenem amb el LECS és que justament el LECS

contempla altres característiques, com per exemple, si es tenen persones dependents a càrrec i el tipus també doncs de l'edat d'aquests convivents, que també té influència doncs en la determinació del LECS. Per tant, creiem que s'ajusta molt més segurament a situacions molt concretes de les tipologies de famílies que tenim aquí i a tot arreu, i per això doncs apostem per aquest índex.

I simplement per aclarir un concepte, i és veritat i tenia raó doncs el senyor Sánchez, és veritat que nosaltres a la Llei definim dos models d'habitatge de protecció oficial, podríem dir, no: l'habitatge social o l'habitatge social, que recordem que va destinat a persones que poden tenir ingressos per sota del LECS o persones que avui en dia són usuàries dels serveis socials i, per tant, doncs són persones que necessitaran un recurs social amb un lloguer social però que, a més a més, se'ls haurà de donar una assistència i un seguiment concret per part dels treballadors socials. Això és una casuística molt concreta, i l'altra evidentment és aquesta altra del preu assequible, doncs que ja hem parlat àmpliament, en el qual doncs no coincidim amb la metodologia de càlcul però sí que coincidim doncs que, en el resultat final, aquest recurs ha d'estar per sota del preu de mercat i que hem de determinar molt bé quines són les persones que podran accedir o no a aquest recurs assistencial en matèria d'habitatge.

Gràcies senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor ministre.

Acabades les intervencions, procedirem a la votació a mà alçada de la reserva d'esmena, votant sí a la reserva d'esmena o no i deixant el text tal com ha sortit de la comissió.

Reserva d'esmena 1, que es correspon amb l'esmena número 5 de l'informe del ponent de modificació de l'apartat 1 de l'article 3 del Projecte de Llei.

Vots a favor.

Vots en contra.

Abstencions.

Senyora secretària, ens comenta el resultat si us plau?

La Sra. Susanna Vela:

Sí, perdó. 7 vots a favor i 21 en contra.

La Sra. síndica general:

Gràcies.

A la vista del resultat de la votació, queda desestimada la reserva d'esmena i es manté el text tal com ha sortit de la comissió.

Acabat el debat i votació de la reserva d'esmena, procedirem a debatre les altres parts del text.

Pel Govern, senyor Víctor Filloy

El Sr. Víctor Filloy:

Gràcies senyora síndica.

Gràcies també de permetre'm doncs de parlar des de...des del lloc per les meves dificultats també de visió a la tarima, no?

En tot cas, senyores...senyors i senyores conselleres, avui debatem la tercera Llei de mesures en matèria d'habitatge, que portem a aquesta cambra des de que tinc l'honor d'encapçalar aquesta cartera ministerial. Any rere any, des de l'inici de la legislatura, hem sotmès al Consell General diverses mesures d'impacte immediat que tenen com a objectiu protegir les persones i les famílies en el manteniment de l'habitatge. I aquest any tornem a fer-ho des de la responsabilitat cap a les persones i des de la preocupació sobre la situació del mercat d'habitatge.

Però crec que abans d'exposar els nostres arguments pel que fa a les mesures que avui debatrem, és de justícia fer un repàs sobre les accions que aquest Govern ha engegat en matèria d'habitatge, és a dir, quines han estat les polítiques públiques d'habitatge instades pel Govern, i dic que és de justícia perquè cal fer una anàlisi global de totes les accions vigents que cerquen una solució a la manca de l'habitatge i a l'increment que ha experimentat en els últims anys el preu del lloguer.

Treballarem...treballem en tres eixos: un primer eix, com els hi deia abans, per la protecció de les persones i les famílies. Hem prioritzat la protecció de les persones i les famílies en l'ocupació de l'habitatge amb la pròrroga a voluntat de la part arrendatària en defecte d'acord entre les parts, que constitueix una intervenció pública sobre una relació privada. Es tracta d'una mesura extraordinària en un sistema jurídic com el nostre que es caracteritza per la llibertat de pactes. Hem incorporat també diverses excepcions encara vigents...encara vigents a la pròrroga que ha permès l'atenció d'altres interessos que també mereixen protecció, com la recuperació per a ús propi o familiar fins al segon grau, la cessió d'habitatges per a ús social, o l'exclusió dels habitatges la renda dels quals es superi els 1.500 euros. La pròrroga ha protegit al voltant del 70,5 % dels contractes d'arrendament vigents al país, d'acord amb les dades que ens ha... que ens ofereix l'enquesta de l'observatori social del CRES.

I a més, hem protegit les persones i les famílies a través de dos mesures directes: hem flexibilitzat l'accés als ajuts per l'habitatge de lloguer, en eliminar el topall de les rendes, sempre que la persona evidentment, sol·licitant reuneixi la resta dels requisits, i hem creat el programa per a l'emancipació per a joves que es facilita mitjançant una subvenció econòmica, el pagament de dos mesos de dipòsit i la primera mensualitat.

Conscients, però, que aquesta mesura ha de tenir vocació temporal per evitar el desinterès per part de propietaris en posar habitatge al mercat de lloguer, hem treballat amb un altre eix: incentivar la incorporació d'habitatge al mercat de lloguer. I com ho hem fet? Doncs des de la perspectiva de la rehabilitació, com vostès saben, bonifiquem amb un 15 % extraordinari, arribant així a un topall del 55 % en la subvenció del programa Renova, orientat a la rehabilitació d'edificis per destinar-los al mercat de lloguer, cosa única als països del nostre voltant. Fins al 55 % de subvenció per part de l'Estat. Des de la perspectiva urbanística, mitjançant mesures de caire transitori: hem facilitat la reducció al 0 % de la cessió obligatòria i gratuïta de sòl urbà consolidat, i hem mantingut les excepcions dels requisits d'habitabilitat, que permet rehabilitar edificis o efectuar canvis d'ús per destinar-los al mercat d'habitatge de lloguer. Des de la perspectiva tributària, a més de l'excepció de l'ITP per adquisició d'un primer habitatge per a destinar-lo a residència habitual, s'ha previst també l'excepció del tipus de gravamen del Govern de l'ITP per l'adquisició d'habitatge que es destini al mercat de lloguer.

I una altra mesura, que no se'n parla però no menys destacable, és l'establiment d'un IGI súper reduït al 0 % per l'activitat de l'arrendament d'habitatges, així com l'impost d'habitatges buits per incentivar la incorporació d'unitats no llogades al mercat de lloguer.

I com a tercer eix, i últim, hem avançat en matèria de governança. Fa pocs mesos, com es recordava abans, el Consell General va aprovar la Llei de creació de l'Institut Nacional de l'Habitatge, un organisme autònom que ha de proporcionar-nos una visió tècnica, transversal i pluridisciplinària sobre l'abordatge de l'habitatge. I que a més, atesa la independència amb la qual ha d'actuar, sigui el pilar sobre el qual s'edifiqui la política d'habitatge d'Andorra. La Llei de l'Institut no només es limita a la creació d'un organisme autònom, sinó que crea dos modalitats d'habitatge protegit. Aquesta acció s'emmarca en l'obligació que tenen tots els poders públics de promoure les condicions necessàries per fer efectiu el dret a tothom a gaudir d'un habitatge digne. Em refereixo, com sabeu, als habitatges protegits entesos com a habitatges socials i habitatges a preu assequible. La gestió adequada de l'habitatge de protecció pública, juntament amb la incorporació del fons d'habitatge destinat a promoure la construcció i la rehabilitació d'habitatges de preu assequible constituïran sens dubte els reptes de futur proper. Alhora, cal remarcar que l'èxit d'aquestes mesures no depèn exclusivament del Govern, sinó que la col·laboració dels comuns com a poders públics esdevé imprescindible.

I avui, tenint en compte que aquesta matèria necessita un abordatge continu i transversal, presentem una nova bateria de mesures que s'incardinin dins dels eixos als quals abans feia referència: la protecció de les persones i famílies i la recerca de l'equilibri dels interessos en joc, la incorporació d'habitatge digne al mercat i el desenvolupament de les condicions essencials de l'habitatge a preu assequible.

I a més, des del compromís d'aquest Govern, continuem amb la millora del poder adquisitiu de les persones i famílies més vulnerables. El Projecte de Llei inclou també la revalorització de les pensions més baixes de la CASS, mitjançant un complement no contributiu a càrrec

dels pressupostos de l'Estat que enguany hem considerat un increment del 3,2 % per aquestes pensions i pel salari mínim.

Així doncs, el Projecte de Llei inclou una primera mesura de protecció, la pròrroga en defecte de pacte entre les parts dels contractes que finalitzin durant l'any 2022, o qualsevol de les seves pròrrogues, i a més, aquesta mesura manté les excepcions vigents a les que abans he fet esment: la cessió de l'habitatge al Govern per ús social, la recuperació per ús propi o familiar, i l'exclusió dels habitatges la renda dels quals sigui superior als 1.500 euros.

Enguany presentem una nova excepció a la pròrroga que té per objecte facilitar la rehabilitació d'edificis que requereixen obres que afecten a la seguretat, la salubritat i la higiene. El projecte d'obres requereix que aquestes obres estiguin vinculades, d'acord amb la LOGTU, als tres principis esmentats: seguretat, salubritat i higiene. Per tant, es tracta d'obres necessàries, i fins i tot d'obligat compliment. Aquestes obres, evidentment, han d'estar sotmeses al control i autorització previ del comú com a autoritat competent mitjançant la llicència d'obres preceptiva. Parlem doncs únicament d'obres l'execució de les quals és incompatible amb l'ocupació de l'edifici. Aquesta incompatibilitat ha d'estar certificada per la direcció facultativa, l'empresa contractista i l'empresa de prevenció de riscos laborals i salut. L'inici de les obres s'ha de preveure en els sis mesos posteriors a la data d'expiració dels contractes d'arrendament. És clar doncs que no es tracta d'obres menors, no es tracta d'un rentat de cara, com he sentit en alguns articles d'opinió, sinó que són obres d'una envergadura que impedeixen l'ocupació de l'edifici, i davant d'aquesta situació, de fet, considerem que s'ha de prioritzar la seguretat de l'edifici enfront al manteniment dels contractes d'arrendament perquè també hem de facilitar a la gent que pugui viure en habitatges dignes.

I la segona mesura que inclou el Projecte de Llei, és la desafecció dels contractes d'arrendament que van ser prorrogats al 2019. En parlava abans vostè, senyor Sánchez. És a dir, els contractes que l'any 2019 van ser objecte de la pròrroga legal. Poden quedar desafectats si previ acord -subratllo-, si previ acord entre les parts es procedeix a la formalització d'un nou contracte d'arrendament amb una durada mínima de cinc anys i la renda és actualitzada amb un màxim d'un 10 % de la renda en vigor. En cas que no hi hagi acord entre les parts, la part arrendatària podrà exigir la pròrroga del contracte per un any.

La finalitat d'aquesta mesura és doble i important. D'una banda, proporcionar...proporcionar seguretat en la tinença dels contractes, que recordo representen un volum important del parc d'habitatges de loguer del país, mitjançant un nou contracte de durada mínima de cinc anys. I d'altra banda, efectuar una actualització de la renda en unes condi...en unes condicions que neutralitzin els efectes negatius de l'aixecament de la mesura en un futur. Parlem de contractes de durada mínima dels quals és de vuit anys, un moment en què els preus de lloguer encara estaven continguts, i per tant aquest increment, tot i que sigui el màxim del 10 %, representa una despesa assumible a canvi de garantir-ne la tinença de l'habitatge mitjançant un nou contracte de cinc anys.

I aquí recuperem, tot i que dins d'uns paràmetres o condicions, la llibertat de pactes. Les parts, de comú acord, decidiran el que més els hi convé: la renovació contractual, amb un

contracte de cinc anys amb actualització de la renda de com a màxim un 10 %, o la pròrroga anual amb l'actualització de la renda d'acord únicament amb l'IPC.

Tercera mesura: introdueix la regulació del preu assequible, com hem parlat àmpliament, una qüestió que sens dubte tindrà un impacte en tot el nostre estat del benestar. Tornem a recordar que cal entendre que els habitatges de preu assequible s'encaixen únicament dins del concepte d'habitatge protegit i, per tant, de la promoció pública. Aquesta qüestió ja l'he avançat àmpliament abans, per tant doncs l'avançaré.

Quarta mesura. Aquesta mesura està vinculada a la millora del poder adquisitiu de les persones que reben una pensió baixa de la CASS. Com hem fet en anys anteriors, enguany incrementem les pensions un 3,2 %. Aquest increment és un complement no contributiu a càrrec de l'Estat, que manté aquest esforç econòmic per no deixar ningú enrere. El projecte clou amb una disposició transitòria i dos disposicions finals. La disposició transitòria i la disposició final primera són de caràcter tècnic i tenen per objecte proporcionar un redactat més entenedor de la facultat de recuperar l'habitatge per a ús propi o familiar i, la disposició final segona encomana al Govern l'increment del salari mínim en un 3,2 %. Aquesta mesura respon al compromís ferm i també responsable d'aquest Govern amb l'increment del salari mínim fins al 60 % del salari mitjà. La fermesa és clara: cada any aquesta legislatura el Govern ha incrementat per sobre de l'IPC tant el salari mínim com les pensions.

Per tot l'exposat, sol·licito a la Cambra l'aprovació del Projecte de Llei de mesures de protecció i flexibilització del mercat d'arrendaments d'habitatges, de les condicions essencials dels habitatges a preu assequible i de la millora del poder adquisitiu.

Moltes gràcies senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies senyor Filloy.

Iniciem les intervencions.

Senyora Carine Montaner Raynaud, consellera general no adscrita, és el seu torn.

Pel Grup Parlamentari Ciutadans Compromesos, senyor Carles Naudi d'Areny-Plandolit?

El Sr. Carles Naudi:

Gràcies senyora síndica.

Si haguéssim d'escollir tres paraules per definir la Llei que sotmetem ara a votació diríem: tranquil·litat, equilibri i responsabilitat. Aquestes tres paraules a més a més es poden aplicar als dos eixos que conté la Llei: per un costat, les mesures pels habitatges i per l'altre costat l'increment del poder adquisitiu. Pel que fa a l'habitatge, tranquil·litat, perquè amb la previsió de pròrroga automàtica dels contractes d'arrendament que acaben el 2022, moltes famílies podran estar tranquil·les que, com a mínim, podran estar un any més al seu habitatge. I

tranquil·litat també perquè l'augment del preu del lloguer queda, mitjançant aquesta Llei, queda "topallat". Al seu torn, equilibri, perquè per un costat cal complir una sèrie de requisits per exigir la pròrroga dels contractes, i per altre costat, com acaba d'explicar molt bé el senyor Filloy, es mantenen i s'incorporen una sèrie d'excepcions de cara als propietaris, de cara a què puguin per exemple recuperar els seus habitatges, per circumstàncies limitades, per cessió amb ús social, i per altres aspectes que acaba de mencionar el ministre. En aquest sentit de l'equilibri, senyor Sánchez, per la intervenció que ha fet abans i més o menys per la ideologia que traspuja el seu posicionament de cara a aquesta Llei, jo li vull dir que, al nostre mode de veure, una intervenció excessiva, és molt maco de cara als titulars, ven molt bé a dia d'avui, però a mig i llarg termini una intervenció excessiva posa el mercat al costat oposat del que, amb la bona intenció de la intervenció inicialment vostès podrien pensar, al final això acaba rebotant en sentit contrari. Si s'intervé amb excés el mercat de l'habitatge, al final, no aflorarà habitatge al mercat del lloguer. Per por, per, com deia el senyor Costa, per inseguretats jurídiques. Li posaré un exemple. Ara hi ha un problema amb l'oferta, no de l'habitatge, sinó amb tot. Cada cop vostè sap que avui dia estem vivint una crisi d'oferta, de cadena de subministrament. Què passa? Quan no hi ha oferta, van pujant els preus de tot. Vostè sabrà perfectament que ahir Estats Units va treure la seva dada d'inflació més alta dels últims trenta anys. Per tant, com més constrenguin l'oferta amb un intervencionisme excessiu, al final acabarà pujant el preu, en aquest cas de l'habitatge. Per tant, és important intentar mantenir equilibris amb mesures com les que acaba de mencionar el senyor Víctor Filloy.

I en tercer lloc, com deia... equilibri, tranquil·litat i en tercer lloc responsabilitat, perquè s'estableixen mecanismes de control necessaris per a verificar el compliment dels requisits que marca la Llei. I a més a més, mesures que permeten que poc a poc hi hagi una progressiva relaxació del mercat.

Vull afegir també responsabilitat, perquè el senyor ministre ho ha mencionat, també es defineix per primera vegada aquesta predefinició de preu assequible.

Pel que fa a l'increment del poder adquisitiu, d'una banda tranquil·litat perquè mitjançant aquest tipus que és fixa, els salaris i les pensions més baixes veuen augmentat, veuen com es vetlla durant tota aquesta legislatura perquè el seu poder adquisitiu millori en relació a...a la inflació, en relació a l'IPC. I li vull dir que aquest equilibri, malgrat podríem estar d'acord, jo crec que estem tots d'acord que ens agradaria que fos més alt, la situació econòmica és la que és. I sense que tingui res a veure, no oblidem un petit però important detall, que és que durant aquesta crisi, mitjançant ERTOS i suspensions de contractes de treball, el Govern ha pagat salaris a les persones del nostre país per un volum de 50 milions d'euros, i els empresaris també han fet el seu esforç amb un volum de vora 18 milions d'euros. I això són gairebé 70 milions d'euros de salaris que s'han pagat a persones que, recordem, en aquell moment estàvem tots a casa o l'activitat econòmica encara no havia engegat, i malgrat no tingui res a veure, no hem de perdre de vista l'esforç que porten a les seves espatlles no només l'administració sinó també molts empresaris. I si vostè m'ho vol comparar amb els 36 euros que deia abans que representaria la pujada de l'IPC, això li dic que són 2 milions pràcticament, 1 milió 800, pujades de 36 euros.

Com deia, estic parlant del poder adquisitiu i de l'increment del mateix. En tercer lloc, la responsabilitat, perquè fent això ens anem acostant de forma progressiva a aquella vocació que tenim de fixar-nos en el 60 % del salari mig pel que respecta al sou base.

En resum, protegir el sector de l'habitatge de forma equilibrada, ajudar a l'increment del poder adquisitiu, i amb aquestes tres paraules que mencionava: tranquil·litat, equilibri i responsabilitat. És per això que, des del nostre grup parlamentari, senyora síndica, donarem suport a aquestes mesures.

Moltes gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor conseller.

Pel Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents, senyor Joan Carles Camp, té la paraula.

El Sr. Joan Carles Camp:

Gràcies senyor nunci. Gràcies senyora síndica.

Senyores i senyors, aquest any serà el quart any consecutiu que el Govern prorroga per llei els contractes d'arrendament d'habitatge per residència habitual i permanent, que finalitzen durant el proper any natural, en aquest cas, al 2022. A destacar que aquest Projecte de llei ja no és una mesura urgent en matèria d'arrendaments de finques urbanes, sinó que aquest projecte de llei és el de la coalició de la majoria, i s'intitula:

“Projecte de llei de mesures de protecció i flexibilització del mercat d'arrendament d'habitatge, de les condicions essencials d'habitatges de preu assequible i de millora de poder adquisitiu”. Per Terceravia, les lleis s'interpreten en la seva literalitat. En aquest aspecte, m'hi referiré més endavant. Per tant, el lèxic d'aquest intitulat, així com el seu articulat és una mostra clara del full de ruta, de les intencions i de la voluntat política d'aquest govern de coalició en matèria d'arrendament de finques urbanes.

Seguidament, passo a valorar aquest Projecte de llei de quatre articles, tres dels quals modifiquen la llei d'arrendament de finques urbanes, a la vegada que l'altre incrementa el salari mínim via decret. L'article 3 de la llei descriu quines són les condicions d'habitatge a preu assequible, i cito literalment, 3.1: *“Es considera preu assequible la renda de lloguer l'igual o inferior a l'aprovada per a aquesta finalitat pel Govern, a proposta del ministeri responsable de l'habitatge, prenent com a referència les dades relatives al fitxer de dades dels contractes d'arrendament d'habitatges i que, en qualsevol cas, ha de ser un 25% inferior a preu de mercat.”* El 3.2.: *“El Govern ha d'aprovar el procediment per calcular el preu assequible dels habitatges de lloguer i els requisits d'accés a l'habitatge de preu assequible mitjançant reglament.”* Fi de la cita.

És important destacar, tal com es relata en l'exposició de motius, que aquesta Llei avança la definició, encara que sigui parcial, del dret a un habitatge digne. El capítol cinquè de la nostra Constitució parla dels principis econòmics, socials i culturals. L'article 27 reconeix el dret a la propietat privada i el dret a l'herència. També descriu que *“ningú pot ser privat dels seus béns i drets, si no és per causa justificada d'interès públic, mitjançant la justa indemnització i d'acord amb el procediment establert per llei”*. El 28 reconeix *“la llibertat d'empresa en el marc de l'economia de mercat i conforme a les lleis”*. I el 33, *“Els poders públics han de promoure les condicions necessàries per fer efectiu el dret a tothom a gaudir d'un habitatge digne”*. D'aquí, senyores i senyors, la inclusió que ha buscat la majoria en l'exposició de motius per buscar la definició d'habitatge digne. Per tant, tot hi cap. La nostra Constitució disposa d'un marc prou ampli per donar cabuda a diferents visions de models de país. Això sí, segons les voluntats polítiques més o menys intervencionistes, a criteri dels seus governants.

En el cas que ens ocupa, preocupa la definició de preu assequible que, en aquest cas, ha de ser un 25 % menys del preu de mercat. Quin és el preu de mercat? És el preu mensual mitjà de lloguer que es paga? A tall d'exemple, al 2012 eren 562 euros, al 13, 571, al 14, 576, al 15, 581, al 16, 580, al 17, 584 i al 19, 601, i al 20, encara no el sabem perquè el Departament d'Estadística, a hores d'ara, encara no ens l'ha publicat. O el preu de mercat és el preu d'accés a l'habitatge publicat en diferents portals immobiliaris a data d'avui, el qual està força distanciat del preu que paguen els arrendataris? Sàpiguen, senyores i senyors, que en unes condicions normals d'oferta i demanda el preu de mercat és força equiparable al que paguen els arrendataris ja instal·lats, per dir-ho d'una manera planera. I malauradament avui no és el cas.

No cal que els hi torni a recordar el que no han fet, i el que han fet malament durant aquests 10 anys que governen en habitatge. Senyor ministre, abans exposava el que havien fet, miri el que han fet.

Simplement no han estat previsors, no han estat a l'alçada legislant en matèria d'habitatge i en d'altres. El que sí han fet fins ara, des que vostès governen, amb les seves polítiques intervencionistes, és desincentivar o desmantellar la inversió en el mercat d'habitatge de lloguer. I permeti'm, avui vostès, senyores i senyors de la majoria, estan posant la primera pedra per desincentivar i desmantellar una gran part del mercat de la compravenda d'habitatges a la classe mitja del país, sí. Això sí, les grans rendes o el gran poder adquisitiu té l'accés a l'habitatge assegurat, només faltaria. S'han preguntat qui estalviarà per poder fer front a l'entrada dinerària per la compravenda d'un habitatge, si l'Estat promociona...en proporciona aquest habitatge, a un 25 % menys del preu de mercat de lloguer? S'han preguntat qui es comprometrà, davant d'una entitat financera, pel pagament d'una hipoteca durant un període llarg de temps, en el qual, si deixo de pagar, el banc em pot embargar la propietat i perdre aquell habitatge?

Per contra, si un es troba al mercat de lloguer, tant el privat com l'altre, si no paga el lloguer, no paga...no passa gran cosa. Aquesta és la realitat. En primer lloc, el nostre sistema judicial és lent i es troba col·lapsat. En segon lloc, el nostre sistema protegeix el qui no paga, que

no vol dir el més dèbil. En molts casos, aquesta persona, l'arrendadora, hi ha una hipoteca al darrera d'aquest propietari arrendador. I aquest? Aquest sí que tindrà problemes si no fa front a la hipoteca. El banc li pisparà el pis. I en tercer lloc, si el que no paga no disposa d'altres ingressos, d'altres... perdó, d'altres béns per rescabalar el deute, cosa normal en aquest tipus de persones, per molt que el propietari arrendador doncs guanyi el judici, aquest no cobrarà mai, i a sobre s'haurà de fer càrrec de les despeses judicials de procurador, d'advocat i ja veurem quan se li fa l'entrega.

Per tant, avui per avui, ben poca inversió en habitatge de lloguer, cosa que vostès ja coneixen. Ara, només els hi manca una cirereta, i aquesta és treure les amortitzacions per l'adquisició d'habitatges o per la construcció d'edificis, en la propera reforma fiscal. Qui volen que inverteixi en habitatge? Però bé, com diuen vostès, i com s'ha pogut extreure d'algun article de la bancada de la majoria, com menys diners destinin les famílies a habitatge, més diners tindran per oci, més diners tindran per viatjar, i altres capricis, només faltaria.

L'article 2 d'aquest Projecte de llei fa referència a l'establiment d'un nou contracte d'arrendament per la part arrendadora, sempre i quan aquest contracte hagués finalitzat l'any 2019, tant si es tractava del termini pactat com si es tractava d'una pròrroga tàcita o una pròrroga, en aquest cas, obligada pel Govern d'Andorra. Per tant, arribat el cas estem parlant de contractes d'arrendament, signats com a màxim l'any 2014 o anteriors. Aquests nous contractes d'arrendament podran tenir un increment del 10 % de l'import de la renda actual. És a dir, en el pitjor dels casos passaran dels 576 i tindran un increment de 57 euros.

El que passarà és que tots els contractes d'arrendament que compleixin aquestes condicions i que tinguin el servei de subministrament de calefacció amb energia elèctrica o de gas, gairebé en la totalitat, per no dir la totalitat, s'establiran nous contractes d'arrendament amb l'increment indicat. I tots aquells altres contractes d'arrendament signats abans del 2014, en els quals el servei de calefacció sigui per caldera comunitària de gasoli -i deixi'm fer un parèntesi, que al 2014 representaven el 80 % dels sistemes de producció de calefacció- també es podran actualitzar, el 80 % de tots aquests contractes. Però en aquest cas, els propietaris arrendadors s'hauran de fer càrrec dels mínims. Perquè tothom m'entengui: el propietari arrendador només podrà cobrar a l'arrendatari el consum real consumit dins del seu habitatge. És a dir, ni pèrdues calorífiques ni manteniments ni altres equiparables. Tècnicament, queda exclòs de repercutir les despeses individuals del consum de l'energia de la instal·lació tèrmica centralitzada.

Quant a tots els altres sistemes de producció de calefacció, com la calefacció elèctrica o la de gas, es paguen uns mínims, consumeixin o no. A més, es paguen els costos de producció, els costos de distribució, els costos de manteniment, els de pèrdues calorífiques i tot altre cost equiparable, inclosos els beneficis de la comercialització i els beneficis industrials. Tots plegats van en el preu final que paga. L'usuari paga tot el preu, i si no paga, se li talla el subministrament, no hi ha cap problema.

Cal veure també que el Govern va traient reglaments que penalitzen els uns i beneficien els altres. Pot ser que molts propietaris acabin canviant les seves instal·lacions de producció de calefacció de combustible fòssils per sistemes de producció amb energia elèctrica. D'aquesta forma, els propietaris arrendadors s'evitaran problemes, maldecaps i costos.

Per altra banda, no s'entén que Andorra, volent anar cap a un acord d'associació amb la UE, la qual aconsella la diversificació energètica, el nostre Govern vagi cap a un monopoli energètic. A recordar, com els hi deia abans, que l'any 2007 el 80 %... 2017, perdó, el 80 % aproximadament dels sistemes de producció de calefacció del país eren de combustibles fòssils. I des del 2017 ençà, aquest percentatge ha baixat al 65 %. En part, per les noves construccions que utilitzen sistemes més eficients, com la geotèrmia, molt poca..., perdó, com l'aerotèrmia, la geotèrmia molt poca. L'aerotèrmia sí, però l'aerotèrmia funciona amb el suport de l'electricitat. Els sistemes de cogeneració de FEDA al sector de Soldeu, al Tarter, al forn incinerador per la zona de la Comella, al projecte del Clot d'Emprivat per les torres, i al Pas de la Casa. El més lògic és que en un futur, aquest percentatge de consum de gasoli vagi perdent pes, i més en la forma que s'està estigmatitzant, per dir-ho d'una manera suau.

La Sra. síndica general:

Ha d'anar acabant, senyor conseller.

El Sr. Joan Carles Camp:

Sí senyora síndica, gràcies, perdoni.

Tots aquests sistemes de cogeneració són distribuïts per FEDA, més l'energia elèctrica, produïda i venuda també per FEDA. Tot plegat, no ens estem abocant cap a un monopoli energètic de l'Estat i sense competència? La pregunta és: aquesta és la política energètica que li cal a Andorra? O més aviat serem esclaus de FEDA capçalera i de les seves filials on participi?

Anem per l'article 1... -vaig acabant senyora síndica. Com deia a l'inici de la meva intervenció, les lleis s'interpreten per la seva literalitat. La pregunta que faig al Govern és que m'expliqui i m'aclareixi el següent: *"No obstant això, a manca d'acord entre les parts, un cop esdevingui la finalització de la durada del contracte o de qualsevol de les seves pròrroques, la part arrendatària pot exigir a l'arrendadora que el contracte es prorrogui un any més com a màxim."* Em pot explicar el Govern quina és la definició d' "un any més com a màxim?".

Quant a l'article 4, que és el darrer d'aquest Projecte de Llei, fa referència a l'increment de les pensions de la Caixa Andorrana de Seguretat Social en un 3,2 %, si l'import mensual que percep de les pensions és inferior al salari mínim interprofessional.

Ja estic acabant, senyora síndica.

Després d'escoltar les respostes del Govern a la meva intervenció, Terceravia demanarà de votar la Llei en diferents articles o grup d'articles, tal com disposa el Reglament i probablement doncs farem com els companys socialdemòcrates.

Moltes gràcies senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies senyor Camp.

Pel Grup Parlamentari Liberal, senyor Ferran Costa?

El Sr. Ferran Costa:

Gràcies senyora síndica.

En aquesta primera intervenció per defensar el gruix de la Llei em cenyiré al discurs que tenia preparat, i deixaré per a posteriors intervencions doncs les rèpliques que podríem fer o l'intercanvi d'opinions amb els altres grups que han participat. Dit això, sí que no em puc estar de dir-li al senyor Camp que tothom veu la cosa segons la ullera que es posa. I és que a mi la literalitat del títol de la Llei m'agrada i, m'agrada perquè és prou indicatiu dels objectius que persegueix: "*i de mesures de protecció i flexibilització del mercat d'arrendaments d'habitatge*", és a dir, es protegeix a les famílies amb una nova pròrroga; "*de les condicions essencials dels habitatges de preu assequible*", és a dir, flexibilitza el mercat amb desafectació dels contractes a partir del 2019 i també avança en la regulació del preu assequible, i "*de la millora del poder adquisitiu*", perquè, justament, millora el poder adquisitiu.

Segurament les diferents forces tindrem desavinences en quina mesura seria la correcta. Nosaltres avui defensarem la nostra.

Penso que abans d'entrar a discutir tot el que aquesta Llei aporta en les nostres ciutadanes i ciutadans, val posar en relleu que avui, una vegada més, i jo diria gairebé per enèsima vegada, tornem a parlar de mesures pel lloguer d'habitatges. Això, més enllà de centrar-nos en la problemàtica no resolta -i ja vam dir que la problemàtica, per resoldre-la, caldria enfocar-se-la al llarg termini- és el fet que en tornem a parlar en seu parlamentària i que ha estat un dels temes cabdals de discussió en el Consell. Per tant, demostra aquesta importància per tots els membres d'aquest parlament i també de l'Executiu. Ho deia el senyor Camp, que els governs anteriors doncs no havien fet la feina. Jo diria que cap govern anterior havia atacat el problema d'un vessant estructural, sinó que es feia des de la conjuntura. I quan dic cap govern, dic tots els que precedeixen l'actual des del meu punt de vista. I és perquè, fins aleshores, el problema era conjuntural, fruit d'uns canvis dels cicles econòmics i de les fluctuacions del mercat, però penso que ha quedat més que clar en els darrers anys, i la pandèmia no ha fet res més que agreujar aquesta problemàtica, és que el problema és estructural. I aquest Govern entenent que el problema és estructural, des del

seu bon inici, ha posat damunt de la taula tot un seguit de mesures per atacar el problema de l'habitatge i poder-lo solucionar des del curt al mig i al llarg termini.

De fet, n'ha recordat diverses el ministre Filloy, però penso que val la pena perquè tota la ciutadania entengui totes les mesures que s'han tirat endavant, que estan disponibles i que estan en vigor per tal de solucionar la problemàtica. A aquesta mateixa casa vàrem optar per reduir la cessió del sòl urbà consolidat al 0 % per la construcció d'habitatges de lloguer. Una mesura a la qual hi ha hagut dos comuns, el Comú d'Encamp i el Comú de la Massana, que han optat per aplicar-la i que, per tant, esperem que pugui donar els seus fruits. També la col·laboració entre les administracions. Hem posat a col·lació que les mesures d'habitatge no només les ha de fer el Govern sinó que també totes aquelles institucions que hi tenen alguna cosa a dir. I els comuns, tenen un rol clau a desenvolupar. De fet, aquesta bona col·laboració ja s'ha demostrat en aquest acord entre el Govern i el Comú d'Andorra la Vella per la construcció d'habitatges de protecció pública a la Borda Nova.

També, amb aquesta excepció de certs criteris d'habitabilitat en la rehabilitació d'edificis antics per passar-los a lloguer, que hauran de complir els criteris de l'any de la construcció i no pas els actuals i, per tant, que quedi clar, no afecta a mesures de seguretat i habitabilitat interna dels pisos sinó requisits actuals com el de disposar de places d'aparcament, que abans antigament no es tenien en compte o l'amplada de les escales i els passadissos. Per tant, dotar d'una entrada de nous edificis antics que ara podran tenir cabuda com a habitatges de lloguer.

Parlant de rehabilitació, Govern augmenta la subvenció fins al 55 % del cost de la rehabilitació en el Pla Renova. I atenció, aquesta és una mesura molt ambiciosa, perquè no ha fet ningú mes, enlloc del món... enlloc del món: un 55 % del cost de la rehabilitació, a cost perdut sufragat pel nostre Govern. Permet per tant aquesta mesura seguir aportant habitatge al mercat de lloguer. També l'ajut per l'emancipació dels joves, diverses mesures tributàries, en feia esment el senyor Camp, però diverses mesures tributàries que també ha fet esment i ens ha recordat el ministre Filloy, i també un pal de paller d'aquestes mesures per resoldre de manera estructural i no pas conjuntural la problemàtica de l'habitatge com és l'Institut Nacional de l'Habitatge.

Cenyim-nos ara al que aconseguim la Llei que posem avui a disposició del Ple. Per una banda, més protecció a les famílies amb una nova pròrroga dels contractes. Una nova pròrroga d'un any per als lloguers que vencin l'any 2022. Per tant, el que es fa és dotar de més marge de temps per seguir introduint mesures que destensin el mercat de l'habitatge.

També es dona protecció a les famílies amb una opció, i quan es diu una opció és perquè ambdues parts han d'estar d'acord, d'un nou contracte per cinc anys. Cal començar a preparar el mercat de lloguer per a la tornada a la normalitat abans d'un aixecament total de mesures, que algun dia arribaran. Ens trobem que avui dia hi ha contractes signats l'any 2014 -ho recordava el senyor Camp- que estem prorrogant des de l'any 2019 amb les mesures urgents que suposen -també ens ho deia el ministre Filloy- gairebé un 70 % dels contractes actuals. Aquesta flexibilització del mercat dona una via de sortida perquè, en el

cas que llogaters i propietaris... que quedi clar, llogaters i propietaris, vulguin renovar el contracte per a cinc anys, ho puguin fer, això sí, amb un augment i un topall màxim d'un 10 %. Aquesta mesura permet donar seguretat a les famílies per als pròxims cinc anys per a una millor gestió de l'economia familiar domèstica, que no s'hagi de veure sotmesa a les fluctuacions possibles del mercat en un eventual aixecament de les mesures, i per tant, a aquelles famílies que vulguin planificar la seva economia domèstica se'ls dona una opció i perquè els doni un marge de temps a cinc anys vista per poder-ne fer aquesta planificació.

També es donen garanties per als llogaters i també per als propietaris... i també per als propietaris. Es defineix clarament la resolució de contractes: per recuperar els immobles per destinar-los a ús propi o un familiar pròxim. I això, aquí es determina. I també es determina de forma precisa la resolució de contractes per dur a terme obres de rehabilitació d'edificis, això sí, per motius d'higiene, seguretat i salubritat. Caldrà justificar-ne clarament els motius i se'n farà un especial seguiment. Per tant, aquesta acció permetrà també disposar de més habitatges al mercat de lloguer.

Hem vist i n'hem parlat abastament en la defensa d'esmena, que la Llei de l'Institut Nacional de l'Habitatge crea aquestes dues modalitats d'habitatge protegit: aquest habitatge de protecció pública i també un habitatge de preu assequible. No val la pensa endinsar-nos una vegada més en aquestes mesures perquè ja n'hem parlat, i sí unes mesures que abans mencionava el senyor Padreny i per tant, no voldríem fugir pas d'estudi, però sí que li dic que incrementen el poder adquisitiu de les persones.

Probablement aquest increment no serà del gust de tothom, uns diran que és poc els altres diran que és massa. Nosaltres creiem que és l'oportú i el que el país i el nostre teixit econòmic pot suportar en aquests moments. Una millora del poder adquisitiu de les persones i famílies més vulnerables amb aquesta revaloració de les pensions més baixes de la CASS mitjançant un complement no contributiu a càrrec dels pressupostos de l'Estat i amb un increment del 3,2 % per aquestes pensions i el salari mínim. I també un increment del salari mínim, com ja ara mateix els deia, d'un 3,2. Aquesta mesura respon al compromís ferm i també responsable d'aquest Govern amb l'increment del salari mínim fins al 60 % del salari mitjà, com sabem marca la Carta Social Europea. La fermesa és clara, cada any d'aquesta legislatura el Govern ha incrementat per sobre de l'IPC el salari, però penso que és completament conegut per tothom que l'afectació de la pandèmia també ha fet modificar el ritme amb el qual a l'inici de la legislatura es volia modificar aquests increments del salari mínim. Justament s'ha fet per sentit de responsabilitat i per causar el greuge menys possible a un, ja de per si, tocat teixit econòmic per la nostra pandèmia.

És per aquest motiu que, una vegada més, el Grup Parlamentari Liberal donarà ple suport a aquest Projecte de Llei perquè, d'aquesta manera, estem convençuts que seguim avançant en el desplegament de polítiques d'habitatge encaminades a garantir l'accés a l'habitatge a tota la població del país. Per tant, avui hem de celebrar que posem una nova llei damunt de la taula, que ajudarà els ciutadans i les ciutadanes del país a sortir endavant.

Gràcies senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies senyor Costa.

Pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata, senyor Carles Sánchez, té la paraula.

El Sr. Carles Sánchez:

Gràcies senyora síndica.

Avui sotmetem a votació el Projecte de Llei de mesures de protecció i de flexibilització del mercat d'arrendament d'habitatge, de les condicions essencials dels habitatges de preu assequible i de millora del poder adquisitiu, entrada a tràmit el 28 de setembre d'enguany, data de la seva publicació al Butlletí del Consell General. Aquesta és una Llei que s'emmarca en una espècie de tradició inaugurada per la Llei 3/2019 del 17 de gener de mesures urgents relatives a l'arrendament d'habitatges i seguida per la Llei 15/2020, del 26 de novembre, de mesures urgents en matèria d'arrendaments de finques urbanes i de millora del poder adquisitiu. El present Projecte de Llei, conserva, respecte a les lleis anteriors, alguns elements comuns tot i que se'n diferencia amb força.

En primer lloc, el títol. Si ens fixem, observem que la urgència desapareix i es dona a pas a la protecció i a la flexibilització del mercat d'arrendament d'habitatge. Així -i aquesta és una consideració, si es vol, filològica-, veient com l'objecte d'aquesta Llei és en primer terme, el mercat de l'habitatge: se'l vol protegir i flexibilitzar, i això ho denota el títol. El mateix títol anuncia el que jutjaríem la segona intenció d'aquesta Llei, que seria la de fixar les condicions essencials dels habitatges de preu assequible, la qual cosa es duu a terme definint conceptualment què és preu assequible i establint l'obligació de Govern de reglamentar el seu càlcul. Finalment, hi figura la millora del poder adquisitiu, aquesta partícula, sí, coincidint amb les lleis anteriors i que reedita els arguments parcials... Ai perdó, els augments parcials de les pensions mínimes i l'augment del salari mínim. En totes dues magnituds, l'augment és d'un 3,2 %.

És una llei curta en extensió que fixa en els seus dos primers articles, les intencions de protecció i flexibilització del mercat d'habitatge, en un tercer la definició de preu assequible i en un quart article i una disposició final l'augment parcial del poder adquisitiu. Podem col·legir, del mateix títol, les intencions de la Llei i els seus objectius. A més, a l'exposició de motiu s'estableixen les premisses d'aquestes accions i se'ns parla dels precedents. Així, es determina que el mercat fou intervingut però que la voluntat és aixecar la intervenció tot i acceptar el marc general d'incertesa.

Per a nosaltres, aquesta darrera edició de la Llei de mesures urgents, on desapareix la urgència, ha canviat els seus objectius en un moment en què aquests han de ser els que sempre hem exposat: garantir un habitatge digne i assequible a tota la població i procurar per la millora real del seu poder adquisitiu. Tenint en compte aquesta darrera finalitat, vam poder presentar una sèrie d'esmenes en comissió, totes elles refusades. Vegem però quines han estat i quina ha estat la seva lògica. Els objectius que han guiat les nostres

esmenes han estat: 1. Determinar una previsió objectiva i coherent de la situació de l'habitatge a Andorra a mitjà termini; 2. Concretar l'habitatge digne i amb totes les garanties; 3. Establir una definició d'habitatge de preu assequible basada en els ingressos familiars medians, i 4. Fixar una política real d'augment del poder adquisitiu.

Els he ordenat en el sentit de les esmenes i, per tant, en el de l'articulat per a què es compregui millor la seva lògica general. Durant aquests darrers temps hem tingut l'oportunitat, en aquesta Cambra, de debatre i oferir eines per al curt, el mitjà i llarg termini en matèria d'accés a l'habitatge i de la materialització d'aquest dret. En aquesta ocasió ho hem tornat a fer: hem ofert les mesures que entenem adequades als nostres objectius en matèria d'habitatge. Pel que fa a la pròrroga dels contractes d'arrendament, hem esmenat el primer article del Projecte de Llei, eixamplant la pròrroga d'un a dos anys, podent disposar el llogater de més temps de contracte.

Per què? Com deia a l'inici, el context continua essent extraordinari. Què ha canviat en els preus de lloguer? Què en les tendències del mercat? Dos anys atorguen al Govern un temps preciós per al desplegament de polítiques actives d'habitatge i atorguen a propietat i arrendatari un marc de seguretat jurídica en un context d'incertesa. Aquest era el nostre objectiu els anys anteriors, quan formulàrem la pròrroga de cinc anys o equivalent al contracte, i si ho recorden, ja els hi vaig dir aleshores: guanyar temps, crear estabilitat i actuar. La pròrroga ha de crear el mig termini i no ser el motiu de la incertesa del curt termini, incertesa generadora del que a la mateixa exposició de motius anomenen "*efectes perversos dins del mercat*". Ara, però, és tard, i els objectius del Govern, pel que es llegeix al Projecte de Llei, han canviat.

La segona esmena tenia a veure amb el mateix primer article: proposava la supressió de la lletra d) del segon apartat de l'article. Però què ens deia, què ens diu -ho han explicat- la lletra d)? Ens diu que la pròrroga automàtica del contracte pot ser invàlida i, per tant, el contracte es resol si l'habitatge és objecte d'obres, i cito "*relatives a la seguretat, salubritat i higiene que impedeixin que l'habitatge continuï ocupat*". Això és, que si la propietat té intenció de realitzar obres d'aquestes característiques, pot eludir la pròrroga i finalitzar el contracte. Per què proposem la supressió d'aquest supòsit? En primer lloc, perquè entenem que la legislació en vigor ja garanteix les condicions de seguretat, salubritat i higiene dels habitatges. És el cas, sense anar més lluny, de la Llei d'arrendament de finques urbanes, als seus articles 25, 26, 27 i 30, on s'estableixen les condicions de les obres de millora, les obligacions de l'arrendador, les de l'arrendatari i la suspensió de l'arrendament successivament. Així mateix, n'és garantia el reglament de la construcció a l'hora de fer extensives les cèdules d'habitabilitat, i diria que també ho són les mateixes llicències d'ús: article 125, 127 de la Llei general d'ordenament del territori i urbanisme, LOGTU, citat al Projecte de Llei.

En segon lloc, l'habitabilitat no es pot vincular a la durada dels contractes, i aquesta lletra d) ho fa, doncs la pròrroga dona continuïtat al contracte. Els casos en què les obres impedeixen l'ocupació de l'habitatge es contemplan als articles abans esmentats de la Llei d'arrendament de finques urbanes, i ja s'hi estableixen les solucions pertinents. Així, les obres requerides per a la seguretat, la salubritat i la higiene han de poder-se executar en

els termes establerts per la legislació vigent, la qual no afecta la durada del contracte. És per tot plegat, que la present exempció ens sembla un mecanisme d'elusió de la pròrroga, tot i que es dibuixa com un d'incentiu. Si els recordo el segon objectiu, concretar un habitatge digne i amb totes les garanties, segurament em respondran que l'anterior mesura del Projecte de Llei i la relativa a l'augment del 10 % de la renda en nous contractes de cinc anys amb acord entre les parts són òptimes.

Respecte al supòsit que evita la pròrroga, ja els hi he exposat el què, i respecte a l'augment del 10 % ara ho faré. El Projecte de Llei ho planteja amb la vocació d'incentiu per a la propietat de manera que s'obtindrien contractes de cinc anys i un augment suposadament inferior al que experimentaran aquests mateixos contractes en finalitzar el desembre 2022, doncs s'entén que s'acollirien a la pròrroga.

Aquest incentiu però, és problemàtic per a una de les parts. De debò que en la situació actual, no podem considerar un augment del 10 % factible per a la majoria de llars, ja que la cosa les durà a la pròrroga anual, la qual cosa les durà a enfrontar-se, si al 2022 no es redacta un altre projecte de Llei de mesures urgents, i permeti'm que mantingui aquesta nomenclatura, amb un augment de preu que els obligui a prendre decisions de calat, fruit de la incertesa. Marxar? Comprar i hipotecar-se? On es trobarà el finançament? Per a la part arrendadora, la cosa tampoc és evident, tot i que més afavoridora. Si l'objectiu és controlar el preu durant un període de temps, existeixen altres solucions. Una, ja l'he exposada més amunt. Si l'objectiu és permetre un augment controlat, també existeixen altres fórmules.

En l'àmbit de l'habitatge assequible, ja hem gaudit de l'oportunitat d'explicar en extens quina és a nostra proposta i la seva virtualitat respecte a la de Govern. El que remarcaré aquí és el lligam amb la lògica general de les esmenes. Obeeix al tercer objectiu que ens vam marcar, el relatiu a establir una definició d'habitatge de preu assequible, basada en els ingressos familiars medians. Com s'harmonitza el conjunt? La del preu assequible és una política activa d'habitatge que hem posat sobre la taula en múltiples ocasions. Essent política activa, era un mecanisme que el Govern podia haver engegat amb la primera Llei de mesures urgents, havent estabilitzat el mercat amb una pròrroga de cinc anys i l'inici dels treballs de la construcció d'habitatge assequible en un terreny propi, o facilitant les cèlebres per repetides fórmules publicoprivades mitjançant conveni.

En el context actual, el tímíssim inici d'aquest tipus de política es veu frenat per una definició erràtica que redueix l'habitatge assequible a habitatge per sota del preu de mercat. Lligant el preu assequible als ingressos familiars mitjançant la definició de que la renda destinada a l'habitatge ha de ser un 30 % inferior a l'ingrés, el que fem és lligar el preu de l'habitatge a poder adquisitiu, i per tant, a les esmenes relatives a l'augment del salari mínim, de manera que s'estableix una concreció explícita en la formulació del dret a l'habitatge digne i assequible. A més, aplicada a l'ingrés familiar medià, és susceptible d'optar-ne la majoria de la població, tal com ha exposat a la reserva d'esmena. Aquesta fórmula del 30 % de l'IFM és un instrument de polítiques a mitjà i llarg termini que hem tornat a oferir al Govern, per a que se'l faci seu i pugui dur a terme un autèntic habitatge de preu assequible.

Creiem fins i tot, que en el rodar d'aquest tipus de polítiques i en el seu desenvolupament aquesta definició s'acabarà adoptant d'una manera o una altra, si és que té la intenció de fer habitatge de preu assequible, una eina útil i no tan sols decorativa. Perquè no es pot confondre habitatge de preu assequible com a habitatge a sota de preu de mercat ni amb l'habitatge social. Aquesta Llei defineix l'habitatge assequible. Nosaltres proposem, davant de l'ambigüitat, la determinació; davant de la insuficiència, el principi generador.

Finalment, abordaré la darrera esmena i el darrer objectiu: fixar una política real d'augment del poder adquisitiu.

Aquesta esmena d'addició proposava la inclusió d'una disposició final tercera, en què s'encomanava al Govern l'increment d'un salari mínim de 2023 fins assolir el 60 % del salari mitjà vigent a la data, tot seguint la recomanació de la Carta Social Europea revisada. Els hi recordo que en les dues lleis de mesures urgents aprovades fins a dia d'avui, hem proposat l'assoliment d'aquest lliniar i que en cap de les ocasions s'ha aprovat sota la declaració d'intencions de fer-ho a finals de legislatura. També els hi vaig poder dir, l'any anterior, que el ritme d'augment decretat aleshores feia impossible assolir aquest compromís. Avui ho tornem a veure amb un augment insuficient i amb més força, amb la negativa a establir en el contingut d'aquesta Llei el compromís esmentat una i altra vegada.

Si paren la seva atenció a l'objectiu suara esmentat de fixar una política real d'augment de poder adquisitiu, s'adonaran de l'oportunitat de les paraules "fixar una política real". Això vol dir que és necessari superar la fase d'anunci, de la declaració d'intencions a la de compromís, i l'establiment dels instruments d'aquest compromís. Nosaltres els hi hem a tornat a brindar una eina: una disposició final en aquesta Llei, per a la materialització dels seus anuncis, i hem tornat a trobar una negativa. Em temo que el 2023 no veurem un salari mínim equivalent al 60 % del salari mitjà, tot i que aquesta política és la base de la millora del poder adquisitiu, i per tant, la millora del nivell de vida. Recordin l'any passat i allò que els hi deia: els cercles virtuoses i els de salaris i consum. Però arribem tard, aquesta és una actualització del salari a l'Índex de Preus de Consum, massa poc i ni tan sols es vincularan voluntat i acció.

La Sra. síndica general:

Ha d'anar acabant, senyor Sánchez.

El Sr. Carles Sánchez:

D'acord senyora síndica, acabo.

Conclusió: un dubtós canvi de rumb en les finalitats d'aquest tipus de llei enunciat en el mateix títol que hem procurat variar, les esmenes presentades i en l'exposició dels objectius. Aquesta lògica general sí que creiem que permetria una actuació eficaç en la garantia del dret a l'habitatge. Una lògica contrària com la que conté aquest Projecte de llei no creiem que pugui contribuir de manera substantiva a una solució ni en el curt, ni en el mitjà ni en el llarg termini.

Gràcies senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies senyor conseller.

Pel Grup Parlamentari Demòcrata, senyor Carles Enseñat Reig.

El Sr. Carles Enseñat:

Gràcies senyor nunci. Gràcies senyora síndica.

A finals del 2018 el Govern va presentar el primer text legal per intervenir el mercat de lloguer residencial. Ens trobàvem en un context preocupant de preus a l'alça dels lloguers, motiu pel qual era prioritària la protecció de les famílies davant el risc real de perdre la seva llar o fins i tot de patir desnonaments. La congelació dels contractes es va establir per un any, però en finalitzar aquell any, el mercat seguia en tensió, motiu pel qual la mesura va tornar a passar pel Consell i es va repetir l'any 2019. També a finals del 2020, en aquest cas una acció reforçada per un context de pandèmia que requeria, més que mai, estar al costat de la ciutadania i ajudar a pal·liar la dura situació que el virus havia deixat al país.

Arribem a finals del 2021, i de nou tenim davant la decisió de seguir allargant o no la congelació dels lloguers, de seguir intervenint el mercat o de desconnectar l'ajuda i deixar que el lliure mercat estableixi el futur de les famílies del país i de la seva primera residència. Ni una opció ni l'altra és la que hem pres, perquè ni una ni l'altra és justa. Al 2022, si avui aprovem el Projecte de Llei que ara debatem, se seguirà actuant sobre el mercat de lloguer però a la vegada donarem el tret de sortida a la desintervenció. Això sí, de manera progressiva i ponderada. Així, pels contractes que expiraven al 2019, primer any d'aplicació de la congelació, s'obre la possibilitat que arrendador i arrendatari, és a dir, el propietari i el llogater, arribin a un acord per tancar un nou contracte de cinc anys de durada així com un increment de la renda mensual, que no podrà superar mai el 10 % de la renda actual. És a dir, que els llogaters, estem parlant... perdó, que els lloguers, estem parlant d'un 10 % màxim d'increment tindran a canvi estabilitat i tranquil·litat, amb un contracte de cinc anys. A la vegada, aportem una mica d'oxigen per als propietaris, després de l'esforç de contenció que han hagut d'aplicar a les rendes durant de prop de vuit anys, en aquest cas, per als contractes que expiraven al 2019 i que per tant es van signar el 2014. És a dir, contractes signats el 2014, sota condicions del 2014, sota preus del 2014, avui en dia, després de vuit anys de contracte i de congelació, es podran pujar fins a un màxim del 10 %.

Amb tot, si no s'arriba a un acord entre les dues parts, és important destacar que els arrendataris tindran fins a un any per buscar un nou habitatge on viure. També és rellevant destacar que la decisió que s'ha pres és fruit de l'anàlisi del Govern i dels grups que li donem suport per assolir el que era més convenient per les dues parts. Però també és fruit del diàleg i de peticions sorgides de la Taula d'Habitatge, que recordem, compta amb la participació de l'Associació de Propietaris, del Col·legi d'Agents i Gestors Immobiliaris, però també de la del Raonador del Ciutadà o de Càritas Andorrana, entre altres.

Per tant, amb aquest Projecte de Llei iniciem una desescalada a la intervenció totalment necessària que es va iniciar ara fa tres anys. Perquè si la prorroguem en el temps, sense posar límits, cronificarem una situació que, tant sí com no, ha de tenir data de caducitat.

Però repeteixo, aquesta desescalada ha de ser progressiva perquè si es fes de cop podria comportar la pèrdua del seu habitatge per a moltes famílies.

D'altra banda, cal recordar que aquesta Llei torna a contemplar un conjunt de supòsits pels quals els propietaris poden recuperar l'habitatge llogat. En primer lloc, quan el propietari cedeixi al Govern un habitatge per a destinar-lo a usos socials; en segon lloc, quan el vulgui destinar a ús propi o per familiars i, en tercer lloc, quan la renda mensual de l'habitatge superi els 1.500 euros. A més, i de nou fruit dels acords de la Taula d'Habitatge, s'afegeix al text un nou supòsit per sol·licitar la recuperació de l'immoble: quan s'hagin d'executar obres relatives a la seguretat de l'habitatge que n'impedeixin que pugui ser ocupat.

Anant a un altre punt rellevant d'aquest Projecte de Llei, vull ressaltar la definició que es dona del preu assequible de la renda de lloguer i que avui n'hem estat parlant. Aquest es calcularà prenent com a referència les dades relatives al futur fitxer de contractes d'arrendament i, en qualsevol cas, haurà de ser com a mínim, un 25 % inferior al preu de mercat. El preu assequible que s'estableixi l'haurà de tenir en compte qualsevol Administració pública. Lògicament, també el Fons de l'Habitatge, que ja ha començat a construir noves promocions. Per exemple, es prendrà com a referència per a establir els lloguers del nou edifici d'habitatges a preu assequible que el Govern ja està construint a Andorra la Vella. Aquest primer projecte permetrà oferir 44 places, 44 habitatges a les persones que més ho necessiten i a uns preus molt més per sota del preu del mercat.

Senyores conselleres i senyors consellers, ja ho hem dit en cada intervenció a les diferents lleis de mesures urgents que hem aprovat els darrers anys: les accions concretes per frenar una problemàtica global només paren el cop, però no l'arreglen. Cal, en paral·lel, una política amb visió global i que defineixi accions tant a mig com a llarg termini. La responsabilitat de desenvolupar aquestes polítiques, d'ampliar l'oferta d'habitatge, també els de protecció pública i els de preu assequible, a partir d'ara les té l'Institut Nacional de l'Habitatge, que ja és una realitat i que ja treballa per donar solucions reals i palpables. I és una realitat malgrat les traves que han anat posant una part de l'oposició, més preocupada a voler posar-se medalles amb el descrèdit de les accions i les idees dels altres que donant suport a accions realment efectives i que encaixin amb la realitat del nostre país.

D'altra banda, la Llei que avui sotmetem al Ple compta amb un segon element, notori, relacionat amb el poder adquisitiu de la nostra ciutadania: la revalorització de les rendes i de les pensions més baixes. Una revalorització que, seguiré insistint cada vegada que la debatem en aquesta Cambra, és fruit d'un compromís del Govern i dels consellers que li donem suport, i que a la vegada s'alinea amb les directrius de la Carta Social Europea. Per concretar-ho, el compromís és que el salari mínim d'Andorra arribi al 60 % del salari mitjà.

El percentatge d'increment per aquest 2022 serà del 3,2 %, és a dir, un increment del 3,2 % de les pensions de la CASS que es trobin per sota del salari mínim, incrementant les

pensions de jubilació, incrementant les pensions de viduïtat, incrementant les pensions d'invalidesa. A la vegada, un increment també del 3,2 % del salari mínim, que situarem per primera vegada a Andorra a 1.157 euros, tot just a 115 euros de l'objectiu del 60 % del salari mitjà i de nou per sobre del salari mínim espanyol.

Ara bé, som conscients que ens trobem en un context d'elevat encariment del cost de vida. Només cal fer una ullada als nostres veïns i veure l'augment de l'IPC fins a xifres que feia molts anys que no es veien. Aquí a Andorra, en bona part gràcies a la bona feina que ha fet FEDA en la negociació dels contractes amb Espanya i França per fixar el preu de l'electricitat, no vivim uns increments de l'IPC tan pronunciats. Però en qualsevol cas, i si als propers mesos es donessin els percentatges d'inflació similars als que estan tenint els països de l'entorn, fet que podria perjudicar el poder adquisitiu de les persones que tenen unes rendes més baixes, el nostre compromís a tornar a incrementar per sobre d'aquest 3,2 %.

Per acabar, senyora síndica, i resumint: compromís amb la millora del poder adquisitiu de les persones amb pensions i salaris més baixos, i compromís amb el dret a un habitatge digne. Dos conceptes irrenunciables per a nosaltres, dos conceptes que resumeixen l'essència d'aquest Projecte de Llei, dels nostres esforços, tant com siguin necessaris, i de la nostra ideologia i dedicació política.

Per tot l'esmentat, el Grup Parlamentari Demòcrata votarà a favor del Projecte de Llei.

Gràcies senyora síndica.

(A les 19.30h deixa la sala la M. I. Sra. Judith Salazar Álvarez).

La Sra. síndica general:

Gràcies senyor Enseñat.

Iniciem el segon torn d'intervencions.

Pel Govern, senyor Víctor Filloy, té la paraula.

El Sr. Víctor Filloy:

Gràcies senyora síndica.

En primer lloc agrair doncs al senyor Naudi, al senyor Costa i al senyor Enseñat les seves paraules de suport doncs a aquesta Llei i a aquesta matèria tan sensible, perquè és evident que no té una resolució fàcil, i per tant, doncs, aquest suport doncs és d'agrair, no?. I en tot cas, per donar resposta als diferents consellers que han intervingut, començaré pel senyor Camp. El senyor Camp, i si em permet ens deia doncs aquí, amb un to com d'apocalíptic, que cada any prenem mesures, cada any des de que hem començat la legislatura, portem a aquesta tau...a aquesta sala, doncs mesures en matèria d'habitatge. Doncs miri, li puc dir que sí, cada any, i mentre jo estigui aquí les continuarem portant. Perquè les mesures en

matèria d'habitatge no se solucionen d'un cop de ploma, amb un sol decret o amb un decret llei. Cal, cada any, adoptar mesures adaptades a la situació de cada any. I aquestes a més a més, han de ser ponderades i han de ser, com li diria, matisades i consensuades amb els actors i amb els agents socials.

També ens demanava doncs quina era la voluntat, i parlava de la semàntica, i que les paraules tenen el seu pes, i que és important doncs llegir, llegir entre línies, i que no acabava d'entendre el títol de la Llei. Els meus companys o els companys doncs que, fa un moment, han intervingut li han tornat a llegir, però en tot cas ja m'explicarà després què és el que no acaba d'entendre o què acaba de llegir entre línies al títol de la Llei: "*Projecte de llei de mesures de protecció i de flexibilització del mercat d'arrendament d'habitatge*" -jo crec que està claríssim-, *les condicions essencials dels habitatges a preu assequible i de millora del poder adquisitiu de les persones.*" Vull dir, que el títol recull exactament els tres àmbits de la Llei. Però miri, una altra cosa que diu cada vegada que surt a l'estrada, i portem ja uns quants anys sentint la mateixa cantarella, si em permet: "*no hem estat previsors*". Permeti'm només una lectura ràpida de les disset mesures adoptades en aquests últims tres anys:

Pròrroga dels contractes d'arrendament del 2019. Això jo crec que és ser previsor, com a mínim protegeix el 70 %, li deia abans, el 70 % dels contractes de lloguer en vigor amb aquest moment.

Flexibilització dels ajuts a l'habitatge de lloguer. Això es va fer l'any passat eliminant els topalls i per tant això ens ha permès ajudar a moltes altres famílies, no ens ho hem inventat fa dos dies.

El programa per l'emancipació de joves. En plena Covid, en plena Covid, vam entendre que els joves necessitaven aquest ajut suplementari per fer aquest pas tan important en un moment on han de prendre aquest...doncs aquesta...tenir aquesta independència, no? I per tant doncs és un programa que a més a més està donant molt bons resultats i que ja s'hi ha acollit molts joves.

Bonificació específica del 15 % per la rehabilitació d'edificis. Com li deia el senyor Costa: a cap país del món parlant tenen aquesta bonificació extraordinària en la rehabilitació d'edificis. Escolti! Arribem al 55 % de subvenció, més de la meitat, a fons perdut, se li dona l'Estat a qualsevol propietari que vulgui rehabilitar el seu edifici, evidentment amb les condicions que estableix el Pla Renova: accessibilitat, eficiència energètica, seguretat industrial, etcètera. 55 %, no és de fa dos dies el Pla Renova.

Reducció fins al 0 % de la cessió obligatòria i gratuïta en sòl urbà consolidat. No cal que m'estengui, sap de què li estic parlant.

L'excepció de certs criteris d'habitabilitat, que ja hem dit en varies vegades en aquesta cambra els fruits que han donat.

L'exempció del tipus de gravamen del Govern de l'ITP per l'adquisició d'habitatges destinats al mercat de lloguer.

L'IGI superreduït al 0 % en l'activitat d'arrendaments d'habitatges.

La millora del poder adquisitiu amb l'increment de les pensions més baixes.

L'increment del salari mínim per sobre de l'IPC.

La creació de l'impost d'habitatges buits.

La creació de l'Institut Nacional de l'Habitatge.

La creació del Fons d'Habitatge, que es nodrirà d'uns imports considerables que ens permetran segur...segurament promoure habitatge de protecció pública.

La creació del fitxer de dades de contractes de lloguer, que ja hem explicat una mica perquè ens servirà: per tenir aquesta diagnosi molt més real del mercat.

La creació del sistema d'indicadors, que presentarem properament, que és la base en la qual doncs tots els òrgans participants a la Taula d'Habitatge ens demanàvem aquesta informació bàsica per generar polítiques d'habitatge.

La creació dels nous models d'habitatges protegits, habitatges socials i habitatges a preu assequible.

I una cosa que se'n parla poc i que és molt important: l'inici dels treballs pel Pla al dret a l'habitatge. La Llei de l'Institut Nacional de l'Habitatge obligava al Govern o encoratjava el Govern a iniciar plans estratègics en aquesta mesura, i ja hem iniciat conjuntament amb el CRES doncs un pla estratègic pel Pla pel dret a l'habitatge.

I afegim tres més, tres mesures més, com que no fem res, doncs avui afegim tres més:

La desafectació dels contractes de lloguer pel 2019 per protegir exclusivament i l'aixecament de la mesura de la pròrroga. Aquesta desafectació dels contractes del 2019, aixecant la pròrroga, permetent un increment del 10 %, el que ve és a protegir justament els llogaters, com els hi deien els meus companys fa un moment. Perquè evitarà que, en cas d'aixecament de la mesura de forma universal, hi hagi un increment superior al 10 %. Per tant, es limita al 10 % i sota acord de les parts, doncs, es permet arribar a aquest llindar. I a més a més, com li deia també ara fa un moment el senyor Enseñat, doncs garantint un contracte de cinc anys, un nou contracte de cinc anys.

Garantim l'habitatge digne també facilitant la rehabilitació d'edificis afectats en la seguretat, la salubritat i la higiene, i ara li explicaré una miqueta més.

I fixem les condicions essencials dels habitatges a preu assequible.

Miri, tot això no ho he improvisat. Des del 2019 que estem aplicant aquest llistat de polítiques i segurament me'n deixo alguna. Però clar, ens diu "no fem res", però per una altra banda ens diu "i fan una política intervencionista". Què fem: no fem res o fem política intervencionista? Perquè clar, no acabo d'entendre la posició. I per tant, en aquest sentit

ens diu: “*Escolti, com que fan política intervencionista, desincentivem el mercat*”. Escolti, jo no sé si llegeix els diaris, però els titulars d'aquests dies no parlen d'un mercat desincentivat. El primer semestre del 2021 tenim un increment de més del 25 % de transmissions immobiliàries, i en els darrers tres anys, 700 habitatges nous posats al mercat, tant del lloguer com de venda. I els que estan a la venda -perquè moltes vegades ja he sentit aquesta posició per part d'altres grups de l'oposició-, i els que estan a la venda però probablement acabin al mercat del lloguer. Si no, doncs és una persona qui accedeix a aquell habitatge i deixa segurament un altre pis de lloguer en el que estava lliure al mercat de lloguer. Per tant, la venda i el lloguer ens interessen a tots que s'incrementi el parc immobiliari per donar resposta a la problemàtica.

I després ens parlava de no sé què dels talls de subministrament o de l'energia, com que eren uns costos que s'imputaven als llogaters i que venien a incrementar doncs totes aquestes despeses. És que no sé si sap que la LITECC prohibeix que s'imputin aquests costos als llogaters i que és el propietari que ha d'assumir doncs aquestes despeses. I després també ens parlava de talls de subministrament, etcètera. Per llei, no es poden tallar els subministraments en aquest país, i ho sap, a través de la Llei de transició energètica, i també doncs queden protegides les persones més vulnerables a través dels serveis socials.

I per últim ens deia què vol dir, textualment, “pròrroga d'un any com a màxim sense acord entre les parts”. Escolti vol dir, simplement, com hem posat a totes les lleis des del 2019: si no hi ha acord entre les parts, s'estableix una pròrroga d'un any. És la literalitat de la llei que hem vingut mantenint des dels últims anys. Però si tants dubtes té, per què no ha fet cap esmena a la llei? Perquè a mi em sembla curiós doncs arribar ara en un moment aquí, sense haver fet cap aportació al treball en comissió, i ara doncs dir que no fem res, apliquem massa intervencionisme. És a dir, missatges una mica contradictoris.

I per altra banda, tenim doncs la proposta del Partit Socialdemòcrata que, en aquest cas, doncs, ja els he agraït que com a mínim doncs participen, fan esmenes i exposen les seves esmenes aposta...aportades en comissió, però en tot cas tampoc les compartim. Perquè, en aquest cas, el Partit Socialdemòcrata ens demana, en primer lloc, de tirar endavant una pròrroga d'una durada de dos anys, no d'un any. L'any passat ens en demanaven de cinc, ara ja han baixat a dos. Bé, nosaltres estem a un any de pròrroga. Miri, doncs estem al mig, perquè entre el senyor Camp, doncs que no està d'acord en què s'intervingui el mercat i vostès passen de cinc a dos, nosaltres estem al mig i per tant pensem que estem en la bona línia.

També ens demanen d'eliminar l'excepció de pròrroga relativa a la realització d'obres vinculades a la seguretat, la salubritat i la higiene en els habitatges. Ens deia, efectivament, que la LOGTU... perdó, la LAFU (la Llei de Finques Urbanes), ja preveu que es puguin suspendre els contractes de lloguer. Però també és veritat que es refereix als contractes vigents, a la literalitat de la llei, no aquells que han estat prorrogats. I una suspensió tampoc és una garantia administrativa suficient perquè, què és suspendre un contracte? És a dir, on va a viure aquella persona mentre se li suspèn el contracte? Per tant, aquí el que fem és aclarir aquesta, aquest articulat de la LAFU.

L'eliminació de l'eliminació de la desafectació dels contractes d'arrendament, ens demanen també doncs d'eliminar aquesta mesura de desafecció dels contractes d'arrendament, aquells que es van prorrogar el 2019. Ja ho hem dit en diferents ocasions nosaltres, i ara li diré també al senyor Camp: entenem que és una mesura necessària, i li deia també el senyor Enseñat, doncs per tal d'evitar un possible augment desmesurat en cas d'un aixecament universal de la mesura, que faria augmentar de forma molt més... d'una magnitud molt més gran doncs els lloguers, i d'aquesta manera els contenim a com a màxim, aquest 10 %. Perquè a més a més, els hi recordem que estem parlant del 70,5 % dels lloguers, que són els que estan prorrogats des del 2019.

Bé, i pel que fa al salari doncs mínim, repeteixo una mica el que he dit doncs en el meu discurs de defensa de la Llei, però en tot cas nosaltres continuem amb el nostre compromís ferm d'anar incrementant per sobre de l'IPC doncs el salari mínim i les pensions més baixes, les contributives i les no contributives, que totes dues van a càrrec de les transferències de l'Estat i que són de quanties molt importants. I per tant doncs voldríem arribar, evidentment, a aquest 60 % del salari mínim en els propers anys. I aquest és el nostre compromís, i així ho farem i així ho hem vingut mantenint des de principi de legislatura.

Res més, gràcies senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies senyor Filloy.

Continuem amb les intervencions.

Per part de Ciutadans Compromesos hi ha intervenció?

Per part de Terceravia + Unió Laurediana + Independents, senyor Joan Carles Camp?

El Sr. Joan Carles Camp:

Sí, gràcies, sí gràcies senyora síndica.

Jo penso que m'entenen perfectament, senyor Filloy. El que li he remarcat a l'inici, és que aquesta Llei no és una llei de mesures urgents, sinó que és una llei per la flexibilització del mercat de lloguer. Doncs per tant, amb aquesta Llei, com vostès han dit, que té un canvi substancial, doncs marca les polítiques cap a on vol anar la coalició de la majoria, el Govern de la majoria, per dir-ho d'alguna manera. Miri, el lèxic és important, és cert, perquè vostès, fa tres anys, a mi em diu cantarella, però vostè fa tres anys que la Llei fica "*com a màxim un any*". Per tant, estem a l'any en curs. Li preguntaria: l'any que ve tornarà a fer una llei de com a màxim un any? O ho farà, perquè no fica "*ho farem com a mínim una vegada a l'any, fins que no tinguem regulat el mercat*"? Digui-ho així i tots sabrem al joc que juguem, estarem tranquils. Però no digui cada vegada "*com a màxim una vegada a l'any*". Perquè la Llei, llavors, no es llegeix per la seva literalitat. I és cantarella, o potser no és dir la veritat a l'arrendadora.

Miri, jo no li vull dir, evidentment que han fet coses. Només faltaria que no haguessin fet coses. Fa 10 anys que governen, senyor Filloy, i en 10 anys han fet moltes coses. Però encara se n'hagués pogut fer més.

Ara em dirà que torno a la cantarella. Miri, s'ha plantejat el Govern com retornar al mercat els habitatges que es van perdre per l'intercanvi d'informació? Que ja els hi dic ara que, ni de un bon tros, són els 5.906 que vostès anuncien com a possibles a setembre del 2019 a la Taula de l'Habitatge. Si són una tercera part, a hores d'ara ja seran molts. Què està fent en aquest aspecte? Aquí hi ha un gruix d'habitatges importants. S'ha plantejat el ministeri que vostè pilota, que vostè dirigeix, perdoni, doncs d'ampliar o modificar els terminis per iniciar les obres per la quantitat de metres quadrats que s'estan construint i que vostè, per cert, amb una pregunta de resposta escrita, em va dir que no ho sabia? Perquè les obres s'han de començar abans d'un any després d'haver-les tingut autoritzades? I això doncs fa una pressió sobre els costos de la construcció? Han fet alguna cosa en aquest aspecte? Tampoc ho he vist.

Miri, la LITECC no l'ha entès bé vostè. Jo penso que sí que ho ha entès. Vostè, si té un sistema de calefacció amb gas, no amb bombona, amb gas, i es vol doncs que té un cremador a casa, li cobraran 62 euros de mínim, a part que haurà de fer un contracte de manteniment del sistema de la calefacció de gas, a part que haurà de fer unes revisions periòdiques. Això té uns costos. Quant a la calefacció elèctrica o derivada de l'elèctrica, amb una pregunta feta doncs amb una compareixença amb el senyor Moles, tots els costos de producció, de pèrdues calorífiques, tots els costos derivats, des de l'A a la Z sense deixar-ne cap, inclosos els de benefici industrial, inclosos el de benefici comercial, els paga l'usuari final. A part que, com vostè ho sap, si té un sistema de calefacció elèctrica, haurà de demanar més quilowatts. Per tant, doncs, pagarà un percentatge més en termes de potència. Jo no dic que no haguem de ser cada vegada un país menys pol·luent, però escolti, fins... Andorra pot assumir que tota la calefacció sigui elèctrica? I ara estem estigmatitzant un sector. Per què aquells contractes de lloguer que tenen un sistema de calefacció elèctrica o de gas podran incrementar un 10 % a favor de l'arrendadora? I perquè aquells altres s'hauran de menjar tots aquests costos, que estan penalitzats doblement? Perquè com vostè sap molt bé, doncs com a mínim un 30 % dels costos de producció són per pèrdues calorífiques, en el millor dels casos. La casuística a Andorra, tenim molts edificis, i vostè també ho sap, que estan més de la meitat buits, perquè tenim residència habitual i permanent i tenim segones residències. En aquest cas, la pèrdua calorífica, la pèrdua de producció, incrementa fins al 50 %. El proppassat 28 els hi vaig dir "*Vostès fan lleis, tu sí, tu no*" I avui vostès estan estigmatitzant. Estem d'acord a pol·luir menys, estem d'acord a canvis, estem a favor que vostè aboni el 55 % per la rehabilitació dels edificis, en tot això hi estem d'acord. Però en el que no estem d'acord també li hem de de dir, i ho ha de permetre, i no estem estigmatitzant, senyor ministre.

Miri, a Andorra tenim aproximadament 22.500 famílies que viuen al mercat de lloguer. Sap quan producte hi ha avui al mercat de lloguer? Ho he mirat, als principals portals *immobiliaris, tots confosos, hi he trobat 66 productes. D'aquests 66 només n'hi ha una quinzena que puguin estar a preu de mercat, per considerar-ho d'alguna manera. Tots els*

altres a fora del preu de mercat, perquè com que no hi ha oferta, el preu puja, com deia el senyor Naudi. Per què puja també el preu? Miri, vostès tenen més dades que nosaltres, i sap que algunes no ens les passa, però bé, deixem-ho així... Han analitzat vostès per què el 5 % dels contractes de lloguer viu més d'un any en el mateix habitatge? Un 5 % de 22.000 són 1.000 canvis l'any. Ho han analitzat això? Han analitzat per què un altre 7 % viu menys de dos anys? Han analitzat la morositat i quin efecte té sobre aquests canvis? Han analitzat quin efecte té la morositat en el petit inversor quan es troba atrapat i està dos anys la Batllia per donar-li la sentència i després sis mesos més per recuperar l'habitatge? Què fa aquest inversor? On fica l'habitatge, a part dels diners que s'ha de gastar per tornar a ficar l'habitatge al dia? Segurament el vendrà o el tancarà: tindrem un habitatge de menys.

A part de la morositat, s'han ficat en contacte amb els arrendadors? Quantes vegades o quin percentatge representa quan se li diu a l'arrendatària "*M'oblido del deute i marxa per recuperar la cosa arrendada*", quin és aquest percentatge? Doncs miri, li estic parlant d'un 5 % els qui hi viuen menys d'un any, un altre 7 % entre un i dos anys. De morositat deguem estar al voltant d'un 3 %. Si vostè fa aquests números i els multiplica o fa el coeficient amb els 27.000, amb els 22.000 habitatges que hi ha, doncs veurà que hi ha molta feina a fer o molt fil a coure. A part d'altres, que ja els hi aplaudeixo que ho fan, però la nostra obligació de l'oposició també és, no ficar-nos medalles, també és ficar una mica el dit a la nafra perquè ens escoltin.

I permeti'm, vostès ens diuen: "*No hem presentat cap esmena*". Miri, sap quantes lleis han presentat esmenes i molt sovint ens han aprovat una coma, o un "*de*" o una "*a*"? Moltes. I al final, un diu: "*Necessito fer un treball a les esmenes, no me n'aprovaran cap, o m'aprovaran una mínima cosa per tenir-me content*". Doncs per tant, escolti, portem el debat aquí perquè el que es diu en comissió sovint no traspassa. Doncs miri, portem-ho aquí. Per això no hem portat cap esmena. Perquè tenim projecte i tenim idees d'habitatge, i no ens sabrà gens de greu que ens agafin les idees, ja els hi he dit més d'una vegada.

Aquest és el nostre sentit i on volem treballar. Volem... Si volem que hi hagi habitatge hem de promocionar l'oferta. I vostès, permeti'm que els hi digui, no han promocionat l'oferta en aquest període de temps.

L'altre dia vostè va estar amb el senyor Clos. El senyor Clos el va felicitar per la creació de l'Institut d'Habitatge o pel Departament d'Habitatge. Nosaltres no vam votar a favor de l'Institut Nacional de l'Habitatge, no hi creiem. Creiem en un Departament d'Habitatge, creiem en un Departament d'Habitatge doncs que analitzi les necessitats que tenim a nivell de país, cap a on hem d'anar.

I ho ha de fer Govern, evidentment, perquè depèn de l'estratègia econòmica que tingui Govern, ens farà falta un tipus d'habitatge o un altre.

La Sra. síndica general:

Ha d'anar acabant, senyor Camp.

El Sr. Joan Carles Camp:

Sí, senyora síndica, ara estic acabant.

Per tant doncs aquest Departament hi és. Ara, crear una macroestructura immobiliària, gestora, que serà un monstre, no hi creiem, ja li hem dit... ja li hem dit. Vostè parla d'aquesta definició d'habitatge de preu assequible. Miri, excepte els contractes que ara s'estan negociant cada any, tots els altres ja formen part del preu assequible. Perquè com li he dit, la mitja està a 600 euros, i vostè ho sap, són les dades d'estadística. Una altra cosa és que un propietari tingui un habitatge buit d'un dormitori i demani 1.500 euros, i com que la gent no vol dormir a sota el pont, doncs se'n vagi allí. Però aquest no és el preu del mercat d'habitatge. Quan siguem capaços d'estimular l'habitatge, a aquest senyor se li quedarà el pis buit. I aquí sí que podria vostè doncs tornar a ficar un fre, i aquí no ho fa.

La Sra. síndica general:

Senyor Camp, si us plau, vagi acabant

El Sr. Joan Carles Camp:

Sí, perdó.

Per tant doncs, les reflexions de Terceravia van en aquest sentit, no van a ficar el dit a la nafra, van a aportar solucions.

Gràcies senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies senyor conseller.

Pel Grup Parlamentari Liberal, senyor Costa?

El Sr. Ferran Costa:

Gràcies senyora síndica.

Són molts punts els que s'han posat damunt de la taula i que voldria fer-hi alguna puntualització al respecte, però d'entrada dir-li que des de la visió de la majoria i també del Grup Parlamentari Liberal, com a mínim tranquil·litza copsar quines són les inquietuds en aquesta Cambra perquè s'evidencia de manera clara que les forces de la majoria, i en aquest cas el Govern amb el seu Projecte de Llei, han sabut trobar un punt mig, un punt d'equilibri entre un ventall de l'espectre polític que ens portaria des d'una banda fins a l'altra banda, com avui estan demostrant les forces de l'oposició. Trobar el punt d'equilibri no és gens senzill, i trobar el punt d'equilibri suposa moltíssimes vegades no plaure a tothom però intentar aconseguir parcialment a tothom. I per tant, amb aquestes manifestacions, jo vull posar de manera palesa aquesta contribució, i dient que tranquil·litza, com a mínim així ho

sentim nosaltres, veure com s'ha sabut trobar aquest punt mig en les polítiques que avui aquest Projecte de Llei desplega.

Dit això, sí que voldria fer algunes puntualitzacions als companys Camp i Sánchez. Començaré per l'amic Camp, que em sembla que avui ha llençat un missatge un pèl massa catastrofista i inclús ple d'eufemismes: és a dir, de vegades deia algunes coses perquè no s'entenguessin massa però qui les volgués entendre que les entengui. És la meva opinió, potser vostè completament en discrepa, però jo penso que no. I a més a més ens ha dit coses contradictòries també, eh? Penso que... Ha dit vostè literalment "que no posem el dit a la nafra" però ha dit que "és la seva funció posar el dit a la nafra". Jo diria que sí, que és funció de l'oposició posar el dit a la nafra. Però no només de l'oposició, sinó de tots els grups parlamentaris que sabem que el que hem de fer és impulsar i controlar l'acció de Govern. Per tant, una manera distesa de dir aquest control és posar el dit a la nafra. Ho hem de fer i ho hem de fer sempre. I ho hem de fer de manera rigorosa i també penso que amb responsabilitat.

No puc estar d'acord, senyor Camp, perquè vostè i jo hem compartit files i jo també he estat a l'oposició, no s'hi val dir que, com que estàs a l'oposició i t'accepten poques esmenes, i això és el que has vist doncs ja no en presento cap i ja ho discutirem en el Ple. Home no! Penso que les regles hi són per a tots, i jo també he estat a l'oposició i, per bé que l'èxit que progressessin algunes de les esmenes a l'hora de debatre-les en comissió era potser escàs, això no significava que nosaltres ens havíem de constrènyer al moment de presentar-les. Penso que justament, i ho hem dit sempre, que el debat polític s'enriqueix quan tothom fa aportacions i òbviament el joc de les majories, tothom l'entén, tant quan s'és a l'oposició, jo hi he estat, com quan s'és a la majoria, que també hi soc. Amb la qual cosa, jo penso, i en aquest sentit per això he posat a col·lació i en relleu la feina aportada pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata, i els ho he agrait, perquè poden haver-hi discrepàncies de criteri, legítimes, que hi han de ser, només faltaria que fossin formacions monolítiques, però que a la vegada ajuden a enriquir el debat i moltes vegades ajuden a aportar matisos o plantejaments que no s'havien explorat. Per la qual cosa, jo en aquí no puc compartir aquesta aportació que no fem les esmenes doncs perquè no tiraran endavant. Penso que tots tenim molt clar quina és la nostra feina.

Ha dit algunes frases que penso que són grandiloqüents, però que no se cenyeixen a la veritat, en part el senyor Filloy ja n'hi ha contestat alguna.

Però vostè ha dit literalment que amb les polítiques actuals, el que fem és "desmantellar el mercat de la compravenda d'habitatges". Home, penso que la compravenda d'habitatges és un dels sectors que funcionen, i funcionen bé al país. Per tant, dir que s'està desmantellant penso que com a mínim és un pèl agosarat. I vostè també ha dit algunes frases que penso que, hauríem també de vigilar, des d'aquesta tribuna o des dels nostres respectius escons, de mirar de ser més curosos, però vostè ha dit literalment que "si no es paga el lloguer, no passa res". Home, tampoc no seria ben bé així... no seria ben bé així. Que hi ha casos que, segurament, molts els hem trobat, i que acaben doncs amb un greuge

per, en aquest cas, el propietari, és cert. Però tampoc no penso que puguem afirmar a la lleugera que si no es paga el lloguer no passa res.

També una contradicció, perquè vostè ens estava dient doncs que són moltíssimes, són més de 20.000 les famílies que viuen de lloguer i que són molt pocs els productes que estan en el mercat en aquesta manera. Però per altra banda, estava parlant que és molt més difícil o molt més perniciosos comprar un habitatge perquè si el dia que no pagues la hipoteca, el banc doncs, te l'usurpa. Home, vostè ha posat els índexs de morositat damunt de la taula, i contradiuen els índexs de morositat, perquè en plena pandèmia els índexs de morositat de les hipoteques, dels crèdits hipotecaris, estava al voltant del 7-8 %. Per tant, doblava, més del doble, l'índex de morositat que vostè acaba d'indicar per al mercat de lloguer. Amb la qual cosa, indicaria com a mínim una contradicció en un dels missatges que vostè llençava inicialment però que les dades no suporten. I llavors, i li dic sense cap mena de rancúnia i amb tota la simpatia, senyor Camp, jo penso que avui ens hagués anat molt bé que la senyora Calvó hagués estat a la cambra per poder fer puntualitzacions sobre tots els temes de la transició energètica.

Vostè ha fet una mena de panegíric gairebé a favor de les calderes i els combustibles fòssils. I vostè ens parla de previsió. Jo estic content que no l'hagi acompanyat, a la senyora Calvó a Glasgow, a la COP26, perquè li asseguro que si el discurs que avui ens ha fet aquí el repeteix a la tribuna de Glasgow, demà sortirem a tots els rotatius d'àmbit internacional. Parlava vostè de no fer previsió, justament, si s'està optant per anar en aquesta direcció, és perquè és una previsió, però no pas del nostre país, és una previsió que hem de fer perquè el món i el nostre planeta ens ho demana.

També una altra puntualització, i li dic des de l'òptica del Grup Parlamentari Liberal: vostè, de manera reiterada ha parlat d'aquests 10 anys de Govern. 10 anys de Govern, home, jo li he de dir que la realitat del Govern actual és un govern de coalició, i és un govern inèdit. I un govern de coalició no l'havíem vist mai al país i el veiem per primera vegada aquests darrers tres anys. Per tant, penso que la puntualització, per bé que vostè potser no li agradarà, des del meu punt de vista, penso que és oportuna.

També ha dit que no troba bé això de "com a màxim un any". Ho ha posat vostè a col·lació que no li agradava el títol de la Llei, finalment he entès perquè ho deia, i és perquè any rere any es van fent aquestes mesures urgents.

Doncs miri, enllaço, justament, la defensa d'aquest any rere any perquè es fan aquestes mesures amb la primera de les esmenes del senyor Sánchez, o millor dit, del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, i és que es fa any rere any per poder calibrar molt millor l'impacte que tenen les mesures que s'apliquen i poder actuar al respecte amb la flexibilitat oportuna. Si ens constrenyem a dos o a cinc anys, no ens donen el marge de maniobra per poder actuar, refer o reconfigurar aquestes polítiques. Per tant, entenc que des de la majoria i també des del Govern si, d'aquí a un any, hem de tornar a estar en aquesta Cambra tornant a parlar de noves mesures, hi tornarem a estar. Perquè voldrà dir que estem ben amatents

a allò que passa al mercat i responent amb mesures executives que responguin a les necessitats dels nostres ciutadans i ciutadanes.

Un altra de les esmenes del senyor Sánchez a la qual doncs, inclús a la motivació de la seva esmena, deia que vostès defugien aquestes motivacions espúries que podrien haver-hi a l'hora de rehabilitar edificis. Jo, per la seva tranquil·litat senyor Sánchez, ha quedat clar que aquestes mesures s'han de basar en millors amb seguretat, amb higiene i amb salubritat. Però atenció, tot això ha de passar molts filtres. És a dir, la direcció facultativa de l'obra així ho ha de testimoniar, el contractista ha de fer tres quarts del mateix, i no només ells dos, sinó que l'empresa responsable de riscos i prevencions de salut en el treball ha de fer el mateix. Dit això, això no va a missa, perquè s'ha de sotmetre a la llicència d'obra de l'administració competent. Per tant, hi ha molts filtres que garanteixen, és una política garantista, que realment aquest article es destinarà amb la destinació per a la qual va ser creada. Per tant, no cal que pateixi. I, a més a més, hauria d'estar content, com a mínim així ho entenc, perquè el que es fa és allò que vostès tantes vegades han reclamat i que compartim: i és que l'habitatge ha de ser digne. I, per tant, aquells habitatges que calgui rehabilitar, que calgui dignificar, han de tenir els processos i els mecanismes oportuns per així poder-ho fer.

Ens ha parlat també d'aquesta esmena, n'ha parlat també el senyor Camp, que permet a llogaters i propietaris, si així les dues parts ho volen, allargar el contracte de lloguer cinc anys més, això sí amb aquest topall del màxim un increment del 10 %. Uns no hi estan d'acord per poc, els altres no hi estan d'acord per massa. Ja li dic, penso doncs que hem trobat la bona mesura perquè hi trobem el punt mig. I respon el que ja li deia abans des de la tribuna: a què les famílies que així ho determinin pugui fer una gestió acurada i planificada de la seva economia domèstica. Salvant les distàncies, però per posar un símil que tothom entendrà, va haver-hi un moment en què, per exemple, els tipus hipotecaris, els tipus d'interès fluctuaven moltíssim, doncs varen ser moltes les famílies que tenien un tipus d'hipoteca a interès variable i van optar a un interès fixe. Per què? Per determinar allò que esdevindria i impactaria la seva economia familiar amb els anys a venir. O aquells que tenien una tarifa d'internet basada en el consum i opten per una tarifa plana.

Doncs aquest exercici és el que proporcionem a partir d'ara a les famílies que vulguin, que vulguin, no és pas d'obligat compliment i que, per tant, pensem que ajuda a millorar la situació de l'economia domèstica d'aquestes famílies i també a destensonar el mercat de lloguer amb totes les mesures que hi hem posat al damunt.

De l'esmena motiu de la reserva d'esmena no cal que en tornem a parlar, vostè l'ha tornat a mencionar però penso que ja ha quedat molt clara. I per últim, aquesta esmena respecte a l'increment del poder adquisitiu. Penso que també se n'ha parlat abastament, es continua de manera clara apostant per una millora del poder adquisitiu. Ho hem vist que totes les pensions de jubilació, de viduïtat i d'invalidesa pujaran aquest 3,2 %. Així també ho farà el salari mínim. No estem encara en el 60 % del salari mitjà que marca la Carta Social Europea, però de manera indefectible, al llarg de tota aquesta legislatura, any rere any s'ha

anat pujant aquest salari mínim, i l'objectiu, malgrat la pandèmia, és poder-hi arribar algun dia.

Gràcies senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies senyor Costa.

Pel Grup Parlamentari Demòcrata, alguna intervenció?

Altres intervencions?

Ai perdó! Perdoni'm, eh? Pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata, senyor Sánchez?

El Sr. Carles Sánchez:

Gràcies senyora síndica.

Havent escoltat la intervenció dels grups, llegiré, com acostumo a fer, els aspectes més rellevants que m'han dut a l'argumentació exposada en la meva primera intervenció del debat del Projecte de llei.

En primer lloc, m'agradaria al·ludir a alguns elements presents a la primera part de la Memòria justificativa, econòmica i de perspectiva de gènere elaborada per al present Projecte de llei. En aquest primer punt, titulat "Antecedents", se'ns exposa la filosofia de les darreres actuacions en matèria d'habitatge dutes a terme pel Govern. Després de declarar l'habitatge com un pilar estratègic de l'acció de Govern i de parlar del dret a l'habitatge, reconeix que se l'ha de fer possible i, cito: "*En un context de mercat en què predomina la manca d'habitatges i l'increment dels preus per accedir a l'habitatge de lloguer*". Així doncs, es reconeix una situació de manca d'habitatge i d'increment de preus. El Projecte de llei, però, centra els seus objectius en "*la protecció i flexibilització del mercat d'arrendaments d'habitatge*", la qual cosa denotaria la idea sempre present com a premissa de què la problemàtica és d'oferta. Em diran que insisteixo en la idea de sempre, de fet m'ho han dit, però és que no ho faria si no em trobés al davant, sempre que parlem d'habitatge, per una banda i per un altra, la mateixa ideologia. Què vol dir protegir el mercat? Què vol dir flexibilitzar-lo?

En el mateix sentit, es pronuncia la Memòria més endavant en parlar del lligam entre polítiques socials i polítiques d'habitatge, i cito: "*Les polítiques d'habitatge i les polítiques socials estan estretament lligades, però s'ha fet un pas més amb la reestructuració del Govern que es va dur a terme el mes de maig del 2021 en lligar la qüestió de l'habitatge amb l'ordenament territorial, i més concretament, amb l'urbanisme*". Un pas més, cap a on? Cap a la protecció del mercat? Cap a la flexibilització? Cap a l'habitatge com a motor de la construcció? Més endavant, ja es fa referència al contingut que pròpiament pertany aquest Projecte de llei i les esmenes al qual he tingut ocasió d'explicar extensament. Es fa referència però, dins del mateix apartat d'Antecedents, per tornar-ho a fer al capítol de

Justificació del Projecte de Llei. Comencem per la pròrroga, i cito: *“S’ha revelat com una acció d’eficàcia immediata, que ha garantit un dels aspectes claus del dret a l’habitatge: la seguretat de la tinença i l’assequibilitat, ja que només estava permesa l’actualització de la renda d’acord amb l’IPC i no eren possibles les revisions a l’alça. Tanmateix, el Govern també ha considerat necessari atendre altres interessos dignes de protecció i ha introduït diverses excepcions a la pròrroga legal que permetia la resolució del contracte, un cop havia expirat el termini de durada mínima o de les seves pròrrogues”*.

Si reconeixen immediata l’eficàcia de la pròrroga en assequibilitat i seguretat jurídica, per què no tenen en compte poder-les estendre més enllà de l’any? Per què no guanyen temps per a vostès mateixos? Quins són els objectius de Govern en aquesta matèria el 2022? Més pròrrogues? Cap mesura? Diran que els resultats sempre seran a llarg termini, de fet ho han dit. Però quin recorregut? Quina dimensionalització? Quins mecanismes suplents?

Anem a la inclusió d’un nou supòsit per evitar la pròrroga, la citada a la meua intervenció anterior com a lletra d). Com ja els hi he dit, la mateixa Llei d’arrendament de finques urbanes assegura que l’habitatge es troba en condicions en matèria d’obres. Citaré l’article 26, Obligacions de l’arrendador, l’apartat 4: *“Efectuar en la finca arrendada, i en les seves instal·lacions, les reparacions necessàries perquè pugui continuar destinant-se a la finalitat per a la qual va ésser arrendada. Se n’exceptuen aquelles reparacions que siguin conseqüència dels danys a què es refereix l’apartat 10è de l’article següent, -són els danys provocats per l’arrendatari-que van a càrrec de l’arrendatari. A títol purament enunciatiu, es consideren reparacions a càrrec de l’arrendador les que afecten l’estructura de l’immoble, la coberta, les façanes, el vestíbul, les instal·lacions generals i la resta d’elements d’ús comú.”* I aquest és només un dels exemples. Si ja es troba garantida, per què la trobem en aquest Projecte de Llei? La Memòria ens dona la resposta, al capítol de Justificació. En parlar de l’excepció introduïda, diu: *“Es tracta d’una excepció que atén una branca fonamental de la política d’habitatge: la rehabilitació del parc immobiliari.”* La finalitat de rehabilitar habitatges, ja els hi concedeixo, ja la compartim, però aquí? En aquesta Llei? Ara? És aquesta una política social o una política de protecció del mercat?.

De debò és aquesta la seva estratègia per afrontar el problema de l’accés a l’habitatge? És aquest el fruit d’associar habitatge i urbanisme? Són aquests els seus objectius?

Pel que fa a l’augment del 10 % amb un nou contracte acordat, ens trobem igual. A la Memòria ho diuen: *“La pròrroga -i cito- també genera efectes negatius sobre el mercat, com pot ser la manca d’interès del sector privat per destinar els habitatges al lloguer, les pràctiques abusives o la discriminació en l’accés a l’habitatge a les persones i les famílies amb rendes baixes o amb risc d’exclusió i, és en aquest sentit que, cercant l’equilibri dels interessos entre les parts i amb la voluntat de dinamitzar el mercat de l’habitatge (...)”*-i continua-. No ens desentnem del problema, però com els hi he dit, existeixen altres mecanismes si es cerca un augment controlat del preu. El que no considerem factible és l’augment del 10 %, fins i tot en comissió, i aquí els consellers em permetran que al·ludeixi a les accions dels consellers socialdemòcrates a la comissió, els hi vam proposar de dur a terme un augment en consonància amb la correcció del poder adquisitiu, ja que vam

proposar un augment del preu progressiu en els anys de durada del contracte. És el primer any del 3,2 % en coincidència amb la pujada prevista del salari mínim i la resta d'un 1,7 per any. D'aquesta manera, crèiem, es concilien els interessos d'ambdues parts sense experimentar el brusc augment del 10 %. Aquí disposaven d'una opció d'equilibri que no van prendre.

De la definició del preu assequible, ja n'hem parlat suficient, per la qual cosa em limitaré a reiterar el nostre oferiment per matisar, col·laborar, en l'elaboració de simulacions o respondre a allò que encara els pugui restar per contestar. A l'anterior intervenció, els deia que en la qüestió de l'augment del salari mínim fins al 60 % del salari mitjà han evitat el compromís. Oblidava però que potser, i des del seu punt de vista té el seu sentit evitar el compromís i no comprometre's durant el 2023. Aleshores, el que cal evitar és l'anunci de voler fer-ho. També els hi deia que el temps s'ha esgotat, ja que si hi renunciem és que no hi creuen. Però es podia provar, es podia haver pres el compromís a la Llei, amb l'augment que es fixa a aquesta Llei no millora el poder adquisitiu ni tan sols el corregeix. Ho reconeixen al capítol "*Consideracions econòmiques*" de la Memòria justificativa, i cito: "*Per la que fa a la disposició final segona, relativa a l'increment de l'IPC del salari mínim corresponent a l'any 2022, té un impacte econòmic per a l'Administració general, ja que el Llinar Econòmic de Cohesió Social que determina l'accés a les prestacions econòmiques dels serveis socials i sociosanitaris està vinculat al salari mínim*". No cal dir gaire cosa més.

Per concloure, m'agradaria recordar els objectius que la Llei havia de tenir però que no té: 1. Determinar una previsió objectiva i coherent de la situació de l'habitatge a Andorra a mitjà termini; 2. Concretar l'habitatge digne i amb totes les garanties; 3. Establir una definició d'habitatge de preu assequible basada en els ingressos familiars medians, i 4. Fixar una política real d'augment del poder adquisitiu.

Aquesta ha estat la nostra visió sobre aquest Projecte de Llei, la qual hem tractat de traslladar via esmenes.

Recordo, per acabar, que en els anteriors debats respecte a les lleis de mesures en matèria d'habitatge, durant tots ells hem ofert eines conceptuals i legals per tractar de solucionar la problemàtica de l'accés a l'habitatge. I no deixarem de fer-ho.

Gràcies senyora síndica

La Sra. síndica general:

Gràcies senyor conseller.

Govern desitja intervenir? Senyor Filloy?

El Sr. Víctor Filloy:

Gràcies senyora síndica.

Sí, simplement intentaré també una altra vegada ser ràpid, no, per respondre al senyo Camp, que resumidament doncs ens ha parlat de dos coses, no: una qüestió relacionada amb l'oferta i la demanda, altres possibilitats també de fer o, diguéssim, altres mesures que es podrien prendre també en matèria d'habitatge, i després tota la qüestió energètica, no?. Jo ja li reconec, senyor Camp, doncs que segurament hi ha moltes altres coses a fer en matèria d'habitatge per poder incrementar doncs el parc en matèria de lloguer. I totes aquestes són benvingudes i les recollim també a la Taula d'Habitatge. Però per poder-les recollir també d'una manera constructiva, com li deia abans, doncs penso que s'han de fer també en comissió. Perquè si el que vostè ens ve a dir és que, simplement doncs, pel fet que no es tenen compte no cal aportar aquestes mesures en comissió, doncs miri, jo és que crec que val la pena perquè, com a mínim, marquen doncs un perfil polític. I marcar un perfil polític també és important, perquè no només de paraules podem doncs posicionar-nos amb un punt polític, no, sinó que també pels fets. I els fets són que, per exemple, amb un dels comuns en els que vostès estan dirigint, no s'hi ha fet absolutament cap mesura per afavorir ni l'habitatge de lloguer ni l'habitatge de venda, ni absolutament cap mesura de les que tenen atribuïdes els comuns, per llei: la LAFU i l'ordenament urbanístic dona moltes possibilitats als comuns, múltiples, quasi diria que més al Govern, per tirar endavant solucions per la població i per la gent que està patint en matèria de lloguers. I vostès estan en un comú, no vulgui indissociar-ho, perquè hi són, i aquestes mesures allà on hi són no han decidit cap ni una d'elles per tal doncs d'ajudar les persones i les famílies. Per tant, com deia abans, doncs els matisos, els gestos, tot és important. I li recordo doncs en aquest moment que això també és important.

Ens parlava de tota la qüestió energètica. Miri, és veritat, a mi m'ha semblat en un moment donat que estava fent doncs un manifest en favor del consum de gasoli, no? Jo vull entendre que això no és així, però en tot cas si parlava del consum elèctric, i de tots els costos imputables a la calefacció elèctrica, a la tarifa de la llum, al calefactor de gas, etcètera, doncs com li deia també el senyor Enseñat: aquí en aquest país també sabem fer polítiques de contenció de la tarifa elèctrica, i ja els hi va també informar el senyor Moles en compareixença. Per tant doncs, creiem que en aquest sentit també estem fent esforços per no augmentar més la factura de la llum de les persones.

Ens parla d'oferta i de demanda i que és una qüestió molt bàsica. Doncs sí, és molt bàsica, i justament per això totes les mesures que intentem aportar és per solucionar la manca d'oferta. La reducció del percentatge de cessió és per incrementar l'oferta. L'excepció de certs criteris d'habitabilitat són per incrementar l'oferta. L'excepció de certs impostos són per incrementar l'oferta. La bonificació del Pla Renova és per incrementar l'oferta. L'IGI superreduït és per incrementar l'oferta. És a dir, hi ha multitud, segurament hi ha d'altres coses a fer, però si no ens les manifesten en comissió, molt difícilment aquí, en un debat doncs genèric, podem avançar en aquesta qüestió. Per tant jo, sense entrar massa al detall, li diria doncs que, com deia vostè, els gestos, les paraules i els actes són simbòlics, no?

I pel que fa al senyor Sánchez, doncs agrair-li perquè en el seu cas, tot i que no podem compartir algunes de les qüestions, com a mínim doncs fan aquestes propostes, són

coherents, cada any les manifesten i tenen el seu fil argumental, no? I ens situem entre la posició més, diguéssim, anàrquica, per dir-ho d'alguna manera, de Terceravia i la més proteccionista del PS. Nosaltres ens centrem en aquesta mitja i per tant ens sentim més còmodes, perquè amb aquestes pròrrogues d'un any, com li deia el senyor Costa, creiem que segurament podrem afinar una miqueta, sempre amb polítiques d'habitatge, no?

Nosaltres continuarem protegint a les persones, quan ens demanava ara que què volia dir protegir. Doncs protegir... quan parlem de protegir, parlem de protegir a les persones justament en l'àmbit del lloguer, com vostès saben. I quan ens demanava ara què vol dir flexibilitzar justament és flexibilitzar no les persones, flexibilitzar els mercats, que vostè deia les persones, flexibilitzar el mercat per produir més béns immobles per garantir el dret a l'habitatge.

Per no entrar al detall, però pel que fa a la qüestió de les obres, nosaltres ens cenyim molt bé doncs al que recull la normativa, i justament la idea és aquesta: és intentar doncs, mitjançant aquest article, que sí que és veritat que la LAFU ja en fa menció, però moltes vegades doncs creiem que val la pena fer incís i matisar allò que en una llei potser no està suficientment clar, com és la LAFU en aquest sentit, pel que fa a les obres, perquè parla justament de suspensió de contractes i no de rescissió de contractes, doncs que calia fer aquesta puntualització perquè en hi hem trobat en situacions doncs no quedava clar aquesta situació i calia fer-ho per tal d'aportar habitatge digne al mercat.

Entre d'altres, doncs, i dos qüestions més, continuarem o impulsarem aquesta desafecció dels contractes del 2019. La Llei impulsa aquesta desafecció, perquè també és una mesura de protecció per a que les persones que, recordem, són el més del 70 % dels contractes de lloguer, que tenen un contracte prorrogat des del 2019, que per tant són contractes que poden venir des del 2014, 15 i anterior, aquestes persones, el dia que s'aixequés la mesura, podrien veure sotmeses a increments de molt més enllà del 10 %. Per tant, estem limitant els riscos actualitzant els contractes a cinc anys i donant garanties a ambdues parts.

I per últim, doncs com li deia el senyor Costa, doncs també continuarem augmentant el salari mínim, com venint fent des de principis de legislatura, i així ho he dit a les dos anteriors intervencions, i continuarem augmentant les pensions per sobre de l'IPC per tal de, properament, o més aviat que tard, arribar a aquest 60 % famós del salari mitjà que ens indica el Consell d'Europa.

Moltes gràcies senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies senyor Filloy.

Intervencions per part dels grups?

Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents, senyor Joan Carles Camp.

El Sr. Joan Carles Camp:

Sí, gràcies senyora síndica.

Miri, començaré pel tema de l'oferta i la demanda.

Vostè ha dit doncs que l'oferta i la demanda, vostès han fet esforços, i hi ha certs comuns que sí que és cert que han ficat el percentatge de cessió al 0 %, i que un comú en concret, que no és de la meva parròquia, vostè diu que governo, Terceravia estem aquí, a Sant Julià és Unió Laurediana -només perquè se situï una mica vostè- no han fet res. Però miri, vostès, en aquests comuns que han fet el percentatge de cessió al 0 %, la pregunta és: quin descompte gaudeixen per haver fet aquest percentatge de cessió gratuït als llogaters que utilitzaran aquests habitatges? Se'ls hi redueix un 15 %, un 20 %, un 30 %? O surten aquests productes a preu de mercat avui, i com que no tenim oferta i sí tenim demanda, lloguem l'habitatge a 1.500 o 2.000 euros com ens vingui de gust? Aquesta és l'ajuda? Per tant doncs, li volia comentar això, no?

Vostè diu que han fet una superreducció de l'IGI al 0 %. Suposo que vostè sap que l'IGI el paga el consumidor final. Si vostè a sobre d'un contracte de lloguer de la renda hi vol aplicar-hi un IGI, el que estarà fent estarà incrementant l'import del rebut que haurà d'assumir aquella família. I aquella família, com que és una persona física, no es podrà deduir l'IGI, i no quedarà neutre. Vostè el que vol és recaptar més. Que això és el que passa, que el sistema de la construcció immobiliària s'ha convertit doncs en un sistema de poder arreglar les finances comunals.

Després em diu "de les paraules als fets". Sí, miri, vostès en comunicació i màrqueting, he de reconèixer que són uns cracs. Vostès interpreten, reinterpreten, tornen a reinterpretar, i a vostès els hi va bé. A més tenen facilitat de paraula, els hi he de reconèixer.

Però ara tenim un problema afegit, com a mínim, i aquest problema afegit de com a mínim és que ja no ens podem creure ni el que està escrit. Perquè clar, si diguem que un cop, és a dir, que aquest any, aquesta vegada serà aquest any com a màxim, digui'm com s'interpreta. És que ja no podem ni interpretar el que està blanc sobre negre. Perquè si les paraules se les emporta el vent, el que està escrit, com a màxim un any més, escolti, aquest any no s'hagués hagut de fer, perquè a l'any passat ficava com a màxim un any més. No tergiversi, aquesta és la realitat. Per tant doncs, escolti, nosaltres continuem treballant per l'habitatge i no es preocupi que li presentarem propostes i ben aviat. I ja li he dit, que no ens sabrà cap greu, però el tema és aquest.

Moltes gràcies senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies senyor Camp.

Altres intervencions?

Pel Grup Parlamentari Liberal, senyor Ferran Costa?

El Sr. Ferran Costa:

Gràcies senyora síndica, i intentaré que sigui una intervenció breu i a mode de conclusió.

Només un tema que miraré d'aclarir-li al senyor Camp, perquè jo ho veig claríssim i vostè ja ho ha dit tres vegades i no ho veu gens clar: "aquest any com a màxim". Entenc que la Llei posa en vigor la mesura de poder prorrogar els contractes. I el que diu la Llei és: aquest període en què ara aquesta Llei ens deixa prorrogar els contractes. Quin temps? Un any com a màxim. Aquesta Llei ens deixa prorrogar els contractes un any com a màxim. Potser l'any que ve ens trobarem una altra llei que ens dirà que també es poden tornar a prorrogar els contractes, -o no, ja veurem, és perquè entenguem una mica el sentit de les paraules- i ens determinarà en quin període de temps es poden prorrogar. Per tant, jo penso que aquesta visió com a mínim dispar de la que té vostè, clarifica, o així jo ho vull entendre, el que significa "aquest any com a màxim".

Dit això, també hem parlat de FEDA avui, en aquesta Cambra, massa vegades malauradament passa que, per mimetismes dels països veïns, aquells temes que són polèmics els importem amb una lleugeresa bastant important. Penso que també val la pena dir que vostè, senyor Camp, sap perfectament que hi ha diferents companyies que subministren energia en el nostre país. FEDA no és un monopoli, val? FEDA té un posicionament important en el mercat, això és inevitable, això és així, no li negaré. Però també penso que avui val la pena i que tota la ciutadania pugui posar negre sobre blanc, ja que importem coses dels països veïns, dia sí dia no, repassant la premsa espanyola, veiem que durant els darrers quatre, cinc mesos s'ha quadruplicat el preu de l'energia al país veí. Gràcies a FEDA i gràcies a aquesta companyia, això no ha estat el cas al nostre país.

Penso, per tant, que aquest missatge val la pena posar-li tota la rellevància possible perquè, en aquest sentit, es podrien discutir moltes coses, però el rol que ha jugat FEDA, vetllant pels interessos de totes les llars del país, penso que és indiscutible. I avui valia la pena posar-ho en relleu i també agrair a totes les persones que participen d'aquesta empresa els esforços i la bona feina que fan.

Ja per acabar, el senyor Sánchez ha llençat un guant, i ha dit que, i avui ho ha demostrat, de manera clara, que han treballat els dossiers, que han trobat moltes polítiques que poden ser incorporades en polítiques d'habitatge, i lligat amb la manca de previsió suposada que denunciava el senyor Camp, home, la manca de previsió penso que l'hem fet doncs, si aquest seria el motiu real, tot i cadascun dels països de l'Europa occidental. Perquè el problema de l'habitatge no és un tema endèmic del país sinó que és un problema que tenim a tot arreu. I, malauradament, per bé que hi ha moltes mesures damunt de la taula, segurament continuarem parlant en aquesta cambra de mesures d'habitatge, i caldrà tenir tots els matisos i totes les incorporacions i totes aquelles propostes que facin totes les forces de la majoria. Per tant, em comprometo, senyor Sánchez, a recollir aquest guant que vostè ha llençat i demà mateix li trucaré perquè puguem compartir doncs tots aquests materials que vostè acaba de dir que posaria a disposició. Perquè penso que és la nostra obligació

estudiar-los, analitzar-los, discutir-los i poder proposar mesures que afavoreixen els ciutadans del nostre país.

I ja per acabar, m'ha sorprès el senyor Camp quan deien que demanaran votar per separat els articles de la Llei, més que res perquè sí que havíem fet la previsió per part del Partit Socialdemòcrata que ja ens havia anunciat prèviament que volia votar la Llei en dos paquets diferents. Sigui com sigui, no és una Llei massa llarga, per tant, no ens hi estarem molta estona fent aquesta votació per separat, com preveig que podria passar, però sí que els demano, companys i companyes de l'oposició, que no optin per la radicalitat. Avui posem a l'abast de les ciutadanes i ciutadans d'Andorra mesures que els afavoreixen. Segurament vostès no acabaran d'estar d'acord amb el mètode, amb les proporcions o amb les xifres, però totes elles afavoreixen i ajuden als nostres ciutadans. Per tant, en el moment de votar tots i cadascun dels articles i les disposicions d'aquesta Llei, jo els demanaria que no optin per la radicalitat; en aquelles que vostès no hi estiguin d'acord s'abstinguin i aquelles que òbviament, de manera clara i decidida afavoreixen, per bé que no potser en la mesura que vostès voldrien, les ciutadanes i els ciutadans d'Andorra, els hi donin suport. D'aquesta manera, el país hi guanyarà.

Gràcies senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies senyor Costa.

Pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata, alguna intervenció? Senyor Roger Padreny?

El Sr. Roger Padreny:

Moltes gràcies senyora síndica i només per acabar.

A tall del que s'ha esmentat, quan nosaltres vam presentar les esmenes, el senyor Sánchez ja els ha expressat que un dels nostres objectius era fixar una política real d'augment del poder adquisitiu. Així mateix, a les nostres esmenes ja vam preveure que pel 2022 hi havia un equilibri i després una pujada al 2023. Per tant, aquest equilibri l'enteníem, l'enteníem i també el vam entendre fa un any, quan vam presentar les esmenes. També vam posar a les esmenes una previsió de pujada també equilibrada, també per un context com l'actual.

Però bé, com també els ha expressat el senyor Sánchez en comissió, els hi vam proposar, fruit de l'aplicació del Projecte de Llei i per això abans he volgut fer palès, durant la reserva d'esmena, perquè estan connectades -l'observatori del CRES ja explica que les principals preocupacions de la ciutadania són: preu de l'habitatge, salaris i finalment el cost de la vida en general a Andorra-, per això volia fer-ho palès a la reserva d'esmena, perquè estan connectades, la política de preu assequible amb la política de salaris estan íntimament connectades.

Només per acabar, i en referència a aquest equilibri, ja els hi he dit, que el nostre objectiu era que al 2023 hi hagués aquesta pujada. Aquesta pujada perquè és necessària, sobretot pel cost de la vida actual a Andorra. El dia de la presentació vam pensar, quan vam fer les esmenes, que a més coincideix amb el dia de l'anunci per part de Govern de l'aprovació del decret de pujada del salari mínim, donava la casualitat. Vam veure les declaracions i vam dir doncs possiblement aquesta esmena del 2023, perquè a més a més prèviament també en debats a aquesta cambra ja es preveia que al 2023 el salari mínim representaria el salari mitjà, hem dit amb el company Sánchez que probablement s'aprovaria aquesta esmena.

Bé, hem vist que com no s'ha aprovat, però bé, reiterem la importància que aquest salari, aquest salari mínim que també influencia els altres salaris, vagi en correlació amb el cost de la vida a Andorra, com els deia, era la principal preocupació. Agraeixo en aquest sentit les paraules del senyor Enseñat, fins avui no les havíem escoltat, però és d'agrair sentir que Govern considerava també una pujada del salari si coincideix i és necessària, i crec que sí, és necessària, i aquí si vull fer, refermo la posició del nostre grup durant aquest any. Perquè, ja els ho he dit abans, els hi explicat abans, pot passar també que hi hagin altres variables no previstes, a part de l'actual situació del cost de la vida a Andorra, com també pot ser un increment de l'IPC, etcètera. Crec que és important, i aquí vull acabar de forma positiva, que com a representants del poble andorrà, prenguem les decisions i també ens adaptem. Avui he pogut tenir un debat de posicions, i crec que les posicions es poden ajuntar, i s'ajuntaran perquè la realitat ho ha de fer. I crec, i tinc l'esperança i vull creure'm que es farà.

Perquè la pregunta final no és les conseqüències o no del salari mínim, perquè aquest debat l'hem tingut a aquesta Cambra, nosaltres considerem que és beneficiós per a l'economia. A més, fa unes setmanes vam conèixer també el premi Nobel d'economia que feia referència a la pujada del salari mínim, un estudi prou interessant, el nou premi Nobel d'economia. Crec que el debat final que ens hem de plantejar, veient el cost de la vida actual, veient la relació entre salaris, preu de l'habitatge així com també el cost de la vida en general a Andorra, la pregunta que ens hem de fer és: si ens podem permetre els salaris actuals a Andorra, aquesta és la pregunta. Com a societat, és una pregunta crec que important, per acabar aquest debat, que hem de fer, hem d'analitzar i hem de posar sobre la taula, assumint aquests equilibris entre les posicions ideològiques separades, perquè, al cap i a la fi, tots se'n sortiran: empresaris, treballadors i el conjunt de la societat. Avui hem parlat del pressupost, el pressupost és el reflex també d'un bon funcionament de la societat, i crec que aquest bon funcionament serà si aquest cost de la vida va en correlació als salaris i al preu de l'habitatge.

Moltes gràcies senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies senyor Padreny.

Pel Grup Parlamentari Demòcrata, senyor Carles Enseñat?

El Sr. Carles Enseñat:

Gràcies senyora síndica.

Jo crec, senyor Camp que la Llei és molt clara. Al final l'article 1, justament el segon paràgraf de l'apartat 1 de l'article 1 diu: *“No obstant això, a manca d'acord entre les parts, un cop esdevingui la finalització de la durada del contracte o de qualsevol de les seves pròrrogues, -pròrrogues, òbviament, que ja hem dit que les hem anat donant el 18, el 19 i el 20- la part arrendatària pot exigir a la part arrendadora que el contracte es prorrogui un any més com a màxim”*, -i continua la frase-. Està, jo crec que no porta confusió. És a dir, a més, a la interpretació de la Llei se li pot afegir qualsevol dels discursos que hem fet al llarg dels últims quatre anys, que sempre hem dit que aquesta pròrroga serà efectiva i es tornarà a repetir tantes vegades com sigui necessari. Per tant, jo crec que no comporta confusió. Altra cosa és que després vostè no hagi volgut fer esmenes. Això és una cosa a part de la interpretació de la Llei. La Llei jo crec que és prou clara, tothom ho entén així, i altra cosa és que vostè no desitgi fer-hi esmenes. I el desig de fer-hi esmenes, no pot dir “no fem esmenes perquè a vegades solament s'accepta un *de*, això no ho pot dir, perquè de vegades se'ls hi ha acceptat totes les esmenes i després vostès han votat en contra de la llei. Per tant, la fiabilitat que els grups de la majoria tenim amb vostès també es veu afectada. Segurament és un tema de percepcions: percepció vostra i nostra. La seva percepció que moltes vegades solament se li accepta un *de*, d'unes esmenes, i la nostra percepció que és: tot i acceptant totes les esmenes, vostès votaven en contra de la llei. Per tant, això fa una impossibilitat, en aquest cas, de valorar-los com un soci fiable en el moment de la negociació de la Llei.

Això no vol dir que pugui canviar, potser en la següent llei presenta unes esmenes que les negociem, les acceptem i finalment no s'abstenen, que seria sorprenent, i voten una llei a favor. Això ens generaria sorpresa, sorpresa positiva en el sentit que podríem confiar en què les negociacions de les lleis amb vostès porten al vot favorable de les lleis. Si això passa, òbviament, doncs aquest criteri que li he dit ara doncs el retiraria i li diria “vostès són un soci molt fiable”. Però, la meua experiència en aquest moment em porta a pensar que, tot i acceptar totes les esmenes, vostès votaran en contra de les lleis, de lleis tan sensibles com, per exemple, quan va passar amb el règim electoral i referèndum, que van votar en contra del dret de les persones amb discapacitat a votar. I això és una realitat i no és una crítica, simplement una constatació de fets.

Gràcies senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies senyor Enseñat.

Breument ja, senyor Camp, perquè tanquem.

El Sr. Joan Carles Camp:

Sí, gràcies senyora síndica.

Bé, primer agrair les paraules del senyor Costa, doncs perquè m'acaba donant la raó. I també doncs ho acaba de ratificar ara mateix el senyor Enseñat. Ho poden anar manipulant o tergiversant tantes vegades com vulguin però al final passar el missatge que es cregui convenient. Miri, si no he escoltat malament, perquè de sentir hi sento i escoltar també, intento escoltar, -cosa que d'altres membres d'aquesta sala senten, però de vegades no escolten- el senyor Filloy ha dit que aquelles persones que se'ls hi caduqui el contracte d'arrendament, tindran un any per buscar un altre habitatge. Per tant, m'agradaria saber si tindran un any com a màxim o doncs el senyor Filloy no parla amb el grup parlamentari i el grup parlamentari té una altra definició. Perquè si el senyor Filloy diu que un any més com a màxim, aquella persona o aquella família tindrà un any per buscar-se un habitatge, i ara m'estan dient aquí els companys Enseñat i Costa, doncs que es pot prorrogar tantes vegades com vulgui. Que m'ho aclareixi, és el que deia. Les paraules de vegades tenen molts matisos, i una cosa és la voluntat política i l'altra cosa és la realitat. Per tant, m'agradaria doncs que el senyor ministre em digués si té raó ell o si tenen raó els consellers que l'estan representant. Simplement per donar una mica de llum o una mica de seguretat jurídica, perquè la ciutadania ho sàpiga. Perquè aquí un diu blanc, l'altre diu negre, i al final no són ni peres ni pomes, no sé el que serà. Això voldria que, si m'ho pogués contestar el senyor ministre, perquè doncs és un projecte de llei, aquest Projecte de llei el fa el Govern. Doncs jo ja entenc que els consellers el defensin, però és el senyor ministre que ha dit aquestes paraules, per tant m'agradaria.

Senyor Enseñat, és veritat, una vegada l'hem fallat. Una vegada no l'hem votat. I el que arriba a coure, eh? Imagini vostè el que ens cou a nosaltres cada vegada que ens diuen "no", i "no". Imagini-s'ho per un moment. Per una vegada que vostès els diuen "no", escolti, això agafa una enrabiada com un nen de l'escola. Escolti, això no... No vostè, el grup parlamentari per dir-ho d'una manera, això no va així. De vegades, a la gent se'ls ha d'ensenyar les dents perquè tant sí, sí, sí, tant bo, bo, vol dir bobo. I escolti, nosaltres donem el braç a tòrcer moltes vegades. No s'ho prengui malament. Una vegada, l'hem fallat, i l'hem fallat volgudament, perquè ho sàpiga.

Gràcies senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies senyor Camp.

Per torns, li correspon a vostè, senyor Enseñat, i després si el senyor Filloy vol respondre.

I crec que hauríem d'anar tancant.

El Sr. Carles Enseñat:

Gràcies senyora síndica.

Miri, senyor Camp, la Llei té 4 articles, no en té 400, 4. El primer article diu: “la *Pròrroga dels contractes d’arrendament d’habitatges per a residència habitual i permanent que finalitzin l’any 2022*”. És a dir, aquells contractes que finalitzen l’any 2022. I aquí és on parla d’un any com a màxim. És bàsicament el mateix redactat dels últims quatre anys, vull dir que al final, si no s’ha llegit aquesta Llei, si la recorda dels anys anteriors és el mateix. Després té un segon article, que parla de *Desafectació dels contractes d’arrendament d’habitatge per a residència habitual i permanent que van finalitzar l’any 2019*, -és a dir, aquells primers que vam afectar la primera llei el 2018 i que vam votar a principis del 2019- o *qualsevol de les seves pròrrogues*. És a dir, aquells que en aquell moment vam afectar al 19 i després han anat afectant l’any 20 i 21. Aquests són els que òbviament, després de vuit anys de contracte ininterromput, es poden pujar el 10 %. I si, òbviament, no s’acceptés aquest nou contracte de cinc anys amb un increment de com a màxim el 10 %, aquí és on tenen un any per buscar una nova residència. Són dos conceptes diferents, no es poden mesclar, perquè a més són dos articles diferents, jo ho veig així.

Quant a la fiabilitat de, com a socis. Bé, al final, és com tot a la vida, no? Si el soci o la persona que té davant doncs no genera confiança, segurament també per part nostra, eh, no genera confiança, doncs és impossible ja pensar que arribaràs a un acord. A nosaltres se’ns fa cada cop més difícil, tot i que no perdem l’esperança. Avui per exemple a Finances hem vist un cas: de tres paràgrafs que vostès proposaven s’han acceptat els tres paràgrafs excepte una paraula que era passar de “coercitiu” a “responsabilitat”, i vostès no han acceptat. És a dir, no els acceptem solament “de”, els acceptem tres paràgrafs sencers, i els hi demanem que tinguin a bé considerar el canvi d’una paraula, que tampoc tenen a bé considerar-ho.

Per tant, no és veritat això que diu. Ara, estic d’acord que segurament els esforços no solament han de venir de vostès, també de nosaltres. Nosaltres ja ho provem, el que passa és que, moltes vegades, ens trobem amb un mur i aquest mur és impossible de franquejar. Però miri, gràcies a l’aritmètica parlamentària, moltes vegades tenim la sort de trobar socis fiables, en aquest cas, amb paraula, amb el Partit Socialdemòcrata, i moltes vegades també tenim la sort de tenir una majoria absoluta que fa possible que votem la majoria de lleis sols.

Gràcies senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies senyor Enseñat.

Senyor Filloy, desitja intervenir?

A veure si ja és l’última per vostè, endavant.

El Sr. Víctor Filloy:

Sí, bé per al·lusions, és que em fa una pregunta molt concreta i que em sorprèn perquè després de tres anys votant en aquest Consell General pròrroques de contractes de lloguer, em demana com funciona la pròrroga del contracte de lloguer.

La pròrroga del contracte de lloguer funciona de la manera següent, és molt senzill: arribada la finalització d'un contracte, si no hi ha acord entre les parts, l'arrendatari pot exigir a l'arrendador un any més de contracte, un any de pròrroga. És tan senzill com això, sincerament és que no veig on està la dificultat d'entendre una mesura que ha estat la mateixa en els últims anys. Simplement, si em demanava aquest aclariment, doncs és l'aclariment que li puc fer, no sé com matisar-ho més.

Gràcies senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies senyor Filloy.

S'ha presentat... -per aclarir el tema de la votació-, s'ha presentat una agrupació que m'agradaria que el senyor Camp ens confirmés si li és adient o demana el vot article per article, no hi ha cap inconvenient en fer-ho.

El Sr. Joan Carles Camp:

No, gràcies senyora síndica.

Vist com ha quedat i amb les explicacions, doncs només demanaríem de fer el vot particular igual que els companys socialdemòcrates amb l'article 4 i amb les disposicions aquestes i els altres tres articles i les altres disposicions, doncs també votar-les amb dos blocs.

Per tant, per tant la mateixa, doncs perquè el "com a màxim" encara no se m'ha aclarit, perquè al senyor ministre li ha faltat acabar de dir "com a màxim", perquè s'ha parat allí. No val la pena tornar a intervenir, però el tema és aquest.

Moltes gràcies senyora síndica.

La Sra. síndica general:

No, senyor Camp, perdoni però deu ser l'hora.

Entenc que l'agrupació que està presentada és la que accepten, no em demana votar article per article.

El Sr. Joan Carles Camp:

Demano de votar l'article 4 separat.

La Sra. síndica general:

Separarem aleshores, per respondre al Grup Socialdemòcrata, treurem l'article 4 de la seva agrupació i el votarem per separat, d'acord?

Per tant, acabades les intervencions, procedim a les votacions segons les agrupacions que ara hem demanat.

Primer grup: Títol, Exposició de motius, articles 1, 2 i 3, Disposició transitòria i Disposició final primera.

Vots a favor?

Vots en contra?

Abstencions?

Senyora secretària, si ens comenta el resultat?

La Sra. Susanna Vela:

Vots a favor 18 i en contra 9.

La Sra. síndica general:

A la vista del resultat, declaro aprovat el Títol, l'Exposició de motius, els articles 1, 2 i 3, la Disposició transitòria i la Disposició final primera del Projecte de Llei.

Passem al segon grup, seria: Disposicions finals segona, tercera i quarta.

Votem a favor?

Votem en contra?

Abstencions?

Senyora secretària, si ens comenta el resultat si us plau?

La Sra. Susanna Vela:

Vots a favor 18, en contra 3 i 6 abstencions.

La Sra. síndica general:

A la vista dels resultats, declaro aprovades les disposicions finals segona, tercera i quarta.

I procedim ara a la votació de l'article 4.

Vots a favor?

Vots en contra?

Abstencions?

Senyora secretària, si ens comenta el resultat si us plau?

La Sra. Susanna Vela:

Vots a favor 21 i 6 abstencions.

La Sra. síndica general:

A la vista dels resultats, declaro aprovat l'article 4.

No havent-hi més punts a l'ordre del dia, s'aixeca la sessió.

Recordin que han d'utilitzar la mascareta en el moment de moure's en l'hemicicle.

(Són les 20.44h)

Diari de Sessions del Consell General

Carrer de la Vall, 9-13 – AD500 Andorra la Vella – Principat d'Andorra – Tel. (376) 877877 – www.consellgeneral.ad

Dipòsit legal: AND.342-2021